

**EIROPAS SAVIENĪBAS ATVESEĻOŠANAS UN
NOTURĪBAS MEHĀNISMA PLĀNS
LATVIJA**

STRATĒGISKAIS IETEKMES UZ VIDI NOVĒRTĒJUMS

VIDES PĀRSKATA PROJEKTS

Latvijas Republikas Finanšu ministrija

Rīga, 2021.gada februāris

SATURS

Izmantotie saīsinājumi.....	3
Ievads.....	4
1. Plānošanas dokumenta kopsavilkums un saistība ar citiem plānošanas dokumentiem	5
1.1. Plāna mērķis un struktūra.....	5
1.2. Plāna saistība ar starptautiskajiem, ES un nacionālajiem plānošanas dokumentiem un vides aizsardzības mērķiem	7
2. Vides pārskata sagatavošanas procedūra, iesaistītās institūcijas un sabiedrība	13
2.1. Vides pārskata izstrādes principi, etapi un metodika	13
2.2. Sabiedrības līdzdalība	16
3. Esošās situācijas raksturojums.....	18
3.1.1. Piesārņotās un potenciāli piesārņotās vietas.....	18
3.2. Dabas resursi un dabas vērtības	19
3.2.1. Dabas resursi	19
3.2.2. Bioloģiskā daudzveidība, dabas vērtības un ainavas.....	22
3.3. Vides kvalitāte	23
3.3.1. SEG emisijas	23
3.3.2. Gaisa kvalitāte	26
3.3.3. Virszemes ūdeņu kvalitāte	28
3.3.4. Atkritumu apsaimniekošana	30
4. Plānošanas dokumenta īstenošanas ietekmes uz vidi novērtējums.....	33
4.1. Ar plānošanas dokumentu saistītie vides aspekti.....	33
4.2. Ietekmes uz vidi novērtējums	33
4.3. Ietekmju mijiedarbības, kumulatīvās ietekmes	49
4.4. Pārrobežu ietekme	51
4.5. Alternatīvas, to vērtējums	52
5. Iespējamie kompensēšanas pasākumi	53
6. Risinājumi negatīvo ietekmju novēršanai un samazināšanai.....	54
7. Vides monitorings un pasākumi plānošanas dokumenta īstenošanas monitoringa nodrošināšanai	56
Pielikumi.....	57
1.pielikums Starptautiskie un nacionālie vides aizsardzības mērķi.....	57
2.pielikums Plāna ietekmes uz vidi aspekti.....	59
3.pielikums Pārskats par saņemtajiem priekšlikumiem	68
4.pielikums Atsauksmju kopijas	69
5.pielikums Paziņojuma publikācijas laikrakstā “Latvijas Vēstnesis” kopija	70

IZMANTOTIE SAĪSINĀJUMI

AER – atjaunojamie energoresursi

ANO – Apvienoto Nāciju Organizācija

BNA – bioloģiski noārdāmie atkritumi

CH₄ – metāns

CO₂ – oglekļa dioksīds

DAP – Dabas aizsardzības pārvalde

EK – Eiropas Komisija

ES – Eiropas Savienība

HFC – fluorogļūdeņraži

IVN – Ietekmes uz vidi novērtējums

LR – Latvijas Republika

LVĢMC – VSIA „Latvijas Vides, ģeoloģijas un meteoroloģijas centrs”

kt – kilotonnas

NMGOS – nemetāna gaistošie organiskie savienojumi

NVO – nevalstiskās organizācijas

NO_x – slāpekļa oksīdi

N₂O – vienvērtīgā slāpekļa oksīds

NH₃ – amonjaks

OMA – oglekļa mazietilpīga attīstība

P&A – pētniecība un attīstība

PFC – perfluorogļūdeņraži

Plāns – Eiropas Savienības Atveseļošanas un noturības mehānisma plāns

PM_{2,5} – daļiņas ar diametru <2,5 μm

PM₁₀ – daļiņas ar diametru <10 μm

TEN-T – Eiropas transporta tīkls (*Trans-European Transport Network*)

SEG – siltumnīcefekta gāzes

SF₆ – sēra heksafluorīds

SIVN – stratēģiskais ietekmes uz vidi novērtējums

SO₂ – sēra dioksīds

Vides pārskats – ietekmes uz vidi stratēģiskā novērtējuma ietvaros sagatavots dokuments, kurā aprakstīta, novērtēta plānošanas dokumenta, tā iespējamo alternatīvu īstenošanas ietekme uz vidi un aprakstīti pasākumi negatīvās ietekmes mazināšanai un monitoringam

VPVB vai Birojs – Vides pārraudzības valsts birojs

VUGD – Valsts ugunsdzēsības un glābšanas dienests

VVD – Valsts vides dienests

ZIZIMM – zemes izmantošana, zemes izmantošanas maiņa un mežsaimniecība

IEVADS

Lai novērstu COVID-19 pandēmijas radīto kaitējumu ekonomikai un sociālajai jomai, stimulētu Eiropas atgūšanos, kā arī aizsargātu un radītu darbavietas, EK 2020.gada pavasarī nāca klajā ar vērienīgu Eiropas atveseļošanas plānu, no kura Latvijai indikatīvais piešķirums ir aptuveni 2 miljardi *euro* finansējums dotāciju veidā.

Latvijas plāns ir sagatavots balstoties uz Eiropas Parlamenta un Padomes regulas (ES) 2021/241 (2021.gada 12.februāris), ar ko izveido Atveseļošanas un noturības mehānismu¹ un “Stratēģiju Latvijai COVID-19 krīzes radīto seku mazināšanai”² (izskatīta Ministru kabineta sēdē 2020.gada 26.maijā), kas nosaka stratēģisku ietvaru ar kompleksu pasākumu kopumu, lai pārvarētu COVID-19 un tā ietekmes ierobežošanas pasākumu izraisīto ekonomikas krīzi, fokusējoties ne tikai uz tautsaimniecības stabilizāciju, bet arī tautsaimniecības pārorientāciju un uz krīzes radīto izaugsmes iespēju izmantošanu.

Saskaņā ar likuma „Par ietekmes uz vidi novērtējumu” un Ministru kabineta 2004.gada 23.marta noteikumu Nr.157 “Kārtība, kādā veicams ietekmes uz vidi stratēģiskais novērtējums” nosacījumiem plāns ir plānošanas dokuments, kam ir nepieciešams veikt stratēģisko ietekmes uz vidi novērtējumu.

SIVN mērķis ir apzināt plāna un tā pasākumu īstenošanas rezultātā radīto ietekmi uz vidi, veicināt sabiedrības līdzdalību vides pārskata sagatavošanā, iesaistīt sabiedrību vides pārskata apspriešanā un konsultācijās, kā arī ņemt vērā vides pārskata un tā apspriešanas rezultātus plānošanas dokumenta sagatavošanā un izmantot lēmumu pieņemšanā.

SIVN ietvaros ir sagatavots vides pārskats, kura saturu nosaka Ministru kabineta 2004.gada 23.marta noteikumi Nr.157 “Kārtība, kādā veicams ietekmes uz vidi stratēģiskais novērtējums”. SIVN procesā un Vides pārskata izstrādē ir ņemti valsts vides institūciju: Vides pārraudzības valsts biroja, Dabas aizsardzības pārvaldes un Valsts vides dienesta ieteikumi attiecībā uz vides pārskata detalizācijas pakāpi un saturu.

Plāna SIVN vides pārskata projekta sabiedriskā apspriešana notiek no 2021.gada 1.marta līdz 31.martam. Vides pārskata sabiedriskās apspriešanas sanāksme notiks neklātienēs formā (attālināti) laika posmā no 2021.gada 22.martam līdz 2021.gada 28.martam, tiešsaistes videokonference – 2021.gada 26.martā plkst. 10.00.

Plānošanas dokumentu “Eiropas Savienības Atveseļošanas un noturības mehānisma plāns” ir izstrādājusi LR Finanšu ministrija. Stratēģisko ietekmes uz vidi novērtējumu un tā ietvaros vides pārskatu ir izstrādājusi LR Finanšu ministrija.

¹ <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/LV/TXT/HTML/?uri=OJ:L:2021:057:FULL&from=EN>

² <http://tap.mk.gov.lv/lv/mk/tap/?pid=40487682&mode=mk&date=2020-05-26>

1. PLĀNOŠANAS DOKUMENTA KOPSAVILKUMS UN SAISTĪBA AR CITIEM PLĀNOŠANAS DOKUMENTIEM

1.1. Plāna mērķis un struktūra

Plāns ir nacionāla līmeņa plānošanas dokuments, kas apkopo Latvijas ekonomikas transformācijas un izaugsmes iespējas COVID-19 pārvarēšanas stratēģijas mērķu sasniegšanā saskaņā ar Eiropas Parlamenta un Padomes regulā (ES) 2021/241 (2021.gada 12.februāris), ar ko izveido Atveseļošanas un noturības mehānismu, noteikto. Kā galvenie rīcības virzieni Latvijas valdības stratēģijā ir noteikti cilvēkkapitāls, inovācija, biznesa vide un eksportspēja, finanšu pieejamība un infrastruktūra. Plāns sniegs tiešu ieguldījumu visu minēto stratēģijas mērķu sasniegšanā, nodrošinot investīciju atbalstu un ieviešot būtiskas strukturālās reformas, lai sakārtotu politikas ietvaru konkrētās jomās.

Visas plānā iekļautās reformas un ieguldījumi ir mērķēti, lai mazinātu pastāvošās sociālās, ekonomiskās un teritoriālās atšķirības. Šajā kontekstā Latvija ir uzsākusi īstenot vērīgas reformas vēl pirms plāna izstrādes izveides, tai skaitā administratīvi teritoriālā reforma, izmaiņas nodokļu un pabalstu sistēmās ar mērķi mazināt nabadzības risku un uzlabot sociālo un veselības pakalpojumu pieejamību iedzīvotājiem. Vienlaikus, lai nodrošinātu ilgtspējīgu iedzīvotāju labklājības paaugstināšanu, nepieciešams panākt būtisku progresu Latvijas tautsaimniecības produktivitātē ar mērķi uzlabot dažādu pakalpojumu efektivitāti, mazinot izdevumus par enerģiju, veicot ieguldījumus pētniecībā, inovācijās un prasmēs, kā arī uzlabojot tiesisko vidi ekonomiskās darbības veikšanai.

Latvijas plāns ir sagatavots balstoties uz “Stratēģija Latvijai COVID-19 krīzes radīto seku mazināšanai”³ (izskatīts Ministru kabineta sēdē 2020.gada 26.maijā), kas nosaka stratēģisku ietvaru ar kompleksu pasākumu kopumu, lai pārvarētu COVID-19 un tā ietekmes ierobežošanas pasākumu izraisīto ekonomikas krīzi, fokusējoties ne tikai uz tautsaimniecības stabilizāciju, bet arī tautsaimniecības pārorientāciju un uz krīzes radīto izaugsmes iespēju izmantošanu.

Vienlaikus, izstrādājot plānu un izdarot izvēles par konkrētiem ieguldījumiem, ir ņemtas vērā nozaru attīstības stratēģijas, ES kopējās prioritātes, Latvijas uzņemtās starptautiskās saistības, kā arī citi ilgtermiņa izaicinājumi, kuri ir kavējuši sasniegt augstāku sociālo un ekonomisko konvergenci. Plānā ir identificēti šādi izaicinājumi:

1. Liels SEG emisiju līmenis un mazs AER īpatsvars transporta sektorā, kā arī zema tautsaimniecības energoefektivitāte.
2. Zema uzņēmumu digitalizācijas pakāpe un digitālo prasmju līmenis pret ES vidējo.
3. Ievērojamas sociālekonomiskās atšķirības un nevienlīdzība starp Rīgu un pārējiem Latvijas reģioniem.
4. Ierobežota veselības pakalpojumu pieejamība un nepietiekams finansējums veselības aprūpes sistēmā.
5. Produktivitāte, kas ir tikai 50% pret ES vidējo, zemi ieguldījumi P&A.
6. Augsts ēnu ekonomikas īpatsvars un zema kapacitāte nelikumīgi iegūtu līdzekļu legalizācijas apkarošanā.
7. Nepietiekama publiskās pārvaldes iestāžu kapacitāte ātru un veiksmīgu reformu ieviešanā, nepietiekamas zināšanas publiskā iepirkuma un valsts atbalsta noteikumu piemērošanā, vēl aizvien liels administratīvais slogs un zems sabiedrības uzticības līmenis valsts pārvaldei.

³ <http://tap.mk.gov.lv/lv/mk/tap/?pid=40487682&mode=mk&date=2020-05-26>

Iepriekš minēto izaicinājumu risināšanai, Latvija plāna īstenošanai ir izvēlējusies 6 komponentes:

1. Klimata pārmaiņas un ilgtspēja.
2. Digitālā transformācija.
3. Nevienlīdzības mazināšana.
4. Veselība.
5. Ekonomikas transformācija un produktivitātes reforma.
6. Likuma vara.

Klimata pārmaiņu komponentē paredzēts mazināt SEG emisijas un palielināt SEG emisiju piesaisti, veicinot pāreju uz AER, investējot ilgtspējīgos transporta risinājumos pakalpojumu sasniedzamības uzlabošanai, t.sk. administratīvi teritoriālās reformas kontekstā, kā arī uzlabojot energoefektivitāti dzīvojamās ēkās un uzņēmējdarbībā un veicinot katastrofu pārvaldības pasākumus un pielāgošanos klimata pārmaiņām. Transporta jomā ņemtas vērā EK 2020.gadā izteiktās rekomendācijas Latvijai par transporta infrastruktūras uzlabošanu Rīgā un tās apkārtnē, kas veicinātu darbaspēka mobilitāti un kas palīdzētu ierobežot transportlīdzekļu pieaugošo degvielas patēriņu.

Digitālās transformācijas jomā plānots veicināt ilgtspējīgu izaugsmi un ekonomikas digitālo transformāciju, tai skaitā atlabšanu no COVID-19 krīzes, attīstot valsts pārvaldei, sabiedrībai un uzņēmumiem pieejamos digitālos pakalpojumus un datu ekonomikas infrastruktūru, kā arī veicinot nepieciešamās spējas un prasmes. Digitālās transformācijas komponentei plānots novirzīt 20% no kopējā finansējuma.

Latvijā ir noteiktas augstas prioritātes investīciju vajadzības, kas mazinātu sociāli ekonomiskās atšķirības un risinātu demogrāfiskās problēmas. Šis apstāklis ir norādīts ES Padomes rekomendācijās, ka vēršot uzmanību, ka Latvijā joprojām ievērojami trūkst ieguldījumu, lai novērstu reģionālās atšķirības. Plāna ietvaros nevienlīdzības mazināšanai paredzēts 20% no kopējā finansējuma. Plānots uzlabot sociālo pakalpojumu un nodarbinātības pieejamību reģionos, sekmējot augstas kvalitātes vispārējās vidējās izglītības nodrošinājumu pašvaldību teritorijās, veicinot mājokļu pieejamību, sniedzot atbalstu uzņēmējdarbības publiskās infrastruktūras attīstībai, nodrošinot atbilstošu un pieejamu autoceļu infrastruktūru.

Attiecībā uz EK semestra ziņojumā izteikto rekomendāciju stiprināt veselības sistēmas noturību un pieejamību, tostarp nodrošinot papildu cilvēkresursus un finanšu resursus – plāna ietvaros paredzētas reformas, kas papildina no ES fondiem un valsts budžeta īstenojamus pasākumus. Veselības jomā plāna ietvaros paredzēts īstenot pasākumus, kas stiprinās veselības nozares noturību un pieejamību, attīstot integrētiem veselības aprūpes pakalpojumiem nepieciešamo infrastruktūru, nodrošinot ārstniecības iestāžu spēju pielāgoties krīžu situācijām, kā arī attīstot uzlabotus pakalpojumu sniegšanas modeļus, t.sk. uzlabojot ārstniecības personu tālākizglītības sistēmu un izveidojot vienotus principus onkoloģijas jomā. Veselības komponentei plānots novirzīt 11% no kopējā finansējuma.

Ekonomikas transformācijas un produktivitātes komponentē plānots strādāt divos reformu virzienos: produktivitātes paaugstināšana caur investīciju apjoma palielināšanu P&A un augstskolu pārvaldības modeļa maiņas nodrošināšana. Ekonomikas transformācijas komponentei plānots novirzīt 10% no kopējā finansējuma. Piedāvātais reformu investīciju virziens sasaucas ar EK rekomendācijām – Latvijai stiprināt ekonomiku un atbalstīt tās turpmāko atlabšanu, kā arī virzīt investīcijas īpaši uz P&A.

Likuma varas komponentei plānots novirzīt 2% no kopējā finansējuma. Valsts pārvaldes institūciju kvalitātes un tiesiskuma stiprināšanas sfērā plāna ietvaros tiek piedāvāts fokusēties uz jomām ar tiešāko ietekmi uz uzņēmējdarbības vides kvalitāti, kas vairākkārtīgi īpaši izceltas arī ES Padomes rekomendācijās un EK ikgadējos ziņojumos – ēnu ekonomikas

mazināšana un nodokļu iekasēšanas uzlabošana, nelikumīgi iegūtu līdzekļu legalizācijas un ekonomisko noziegumu apkarošana, kā arī publiskā sektora atbildība, efektivitāte un integritāte.

Plānā tiek prognozēta šādu ar vides saistītu iznākuma un rezultātu rādītāju sasniegšana:

1. Ne-ETS darbību SEG emisiju apjoms (Mt CO₂ ekv.) – no 9,3 uz 8,4 Mt uz 2027.gadu.
2. Primārās enerģijas patēriņš (TWh) – no 52,05 uz 47,22 TWh.
3. AER īpatsvars enerģijas galapatēriņā transportā (%) – 2,5 – 7%.
4. Moderno biodegvielu un biogāzes īpatsvars enerģijas galapatēriņā transportā (%) – no 0 – 3,5%.
5. Ugunsgrēku skaits uz 100 000 iedzīvotājiem – no 472 gadījumiem 2018.gadā uz 420 gadījumiem 2022.gadā.
6. Meža zemju papildus piesaistītais CO₂ apjoms 2050.gadā būs 3,38 milj. t CO₂ ekv.
7. Samazināts plūdu risks 59 000 ha Latvijas lauku teritorijas.
8. Mājsaimniecību, uzņēmumu un sociāli ekonomisko virzītājspēku skaits, kuriem pieejami platjoslas pieslēgumi ļoti augstas veiktspējas tīklam – 3 500 (2026).
9. E-pārvaldes pakalpojumu lietotāji 83% (2020) – 95% (2027).
10. Uzņēmumi, kas pārdod produktus un pakalpojumus tiešsaistē Latvijā 11% (2019) – 18% (2027).

Plānu sākotnēji apstiprina Ministru kabinetā un tālāk tas tiek iesniegts EK galīgai apstiprināšanai.

Plāns ir pieejams FM tīmekļvietnēs www.fm.gov.lv un www.esfondi.lv.

1.2. Plāna saistība ar starptautiskajiem, ES un nacionālajiem plānošanas dokumentiem un vides aizsardzības mērķiem

Plāns ir sagatavots atbilstoši Stratēģijai Latvijai COVID-19 krīzes radīto seku mazināšanai, Nacionālā attīstības plāna 2021. – 2027.gadam mērķiem un EK ieteikumiem, ņemot vērā ES Padomes 2019. un 2020.gadā noteiktās specifiskās rekomendācijas dalībvalstīm.

Šajā nodaļā ir uzskaitīti galvenie dokumenti, kas ņemti vērā SIVN procesā un ir nozīmīgi plāna kontekstā, kā arī kas palīdz noteikt galvenās vides prioritātes un mērķus un ir būtiski turpmākā plāna SIVN procesā.

Kvantitatīvie starptautiskie, ES un nacionālie vides aizsardzības mērķi ir apkopoti 1.pielikumā.

Starptautiskie vides aizsardzības dokumenti un vides aizsardzības mērķi

- ANO Vispārējā konvencija par klimata pārmaiņām⁴ un Parīzes nolīgums⁵
Konvencijas (pieņemta 1992.gadā) un uz tās pamata pieņemtā Kioto protokola (1997.gads) mērķis ir stabilizēt SEG koncentrāciju atmosfērā, nosakot gan vispārīgus pamatprincipus (konvencija), gan saistošos SEG emisiju samazināšanas apjomus (protokols). Kioto protokols nosaka, ka dalībvalstīm jāievieš nacionālās programmas, kas

⁴ <https://likumi.lv/ta/id/34198-par-apvienoto-naciju-organizācijas-visparejo-konvenciju-par-klimata-parmainam>

⁵ <https://likumi.lv/ta/id/288575-par-apvienoto-naciju-organizācijas-visparejas-konvencijas-par-klimata-parmainam-parizes-noligumu>

ietver pasākumus klimata pārmaiņu mīkstināšanai un klimata pārmaiņām piemērotas pielāgošanās atvieglošanai.

- Konvencija par robežšķērsojošo gaisa piesārņošanu lielos attālumos un tās protokoli⁶
Konvencija ir pieņemta 1979.gadā ar galveno mērķi ierobežot, samazināt un novērst robežšķērsojošo gaisa piesārņojumu. Pēc konvencijas stāšanās spēkā pieņemti 8 protokoli, kuru prasību ievērošanai jānodrošina gaisa piesārņojuma monitorings, emisiju aprēķini, piesārņojuma novēršanas pasākumi u.c.
- Baltijas jūras reģiona jūras vides aizsardzības konvencija (Helsinku konvencija)⁷
Helsinku konvencijas jaunā, papildinātā versija pieņemta 1992.gadā ar mērķi samazināt, aizkavēt un novērst Baltijas jūras vides piesārņošanu un sekmēt Baltijas jūras vides atveseļošanu un tās ekoloģiskā līdzsvara uzturēšanu. Konvencija attiecas uz Baltijas jūras reģiona piesārņošanas novēršanu gan no kuģiem, gan no sauszemes avotiem. Latvijas Republika abas konvencijas parakstīja 1992. gadā, apņēmoties sekmēt videi labvēlīgāko pieeju un labāko pieejamo tehnoloģiju, kā arī principa „piesārņotājs maksā” piemērošanu.
- Bernes konvencija par Eiropas dzīvās dabas un dabisko dzīvotņu saglabāšanu (Bernes konvencija)⁸
Bernes konvencija ir pieņemta 1979.gadā ar mērķi aizsargāt savvaļas floru un faunu un to dabiskās dzīvotnes, īpaši tās sugas un dzīvotnes, kuru aizsardzībai nepieciešama vairāku valstu sadarbība, un arī veicināt šādu sadarbību. Saskaņā ar konvencijas prasībām dalībvalstīm jāuzņemas pievērst uzmanību savvaļas floras un faunas saglabāšanai savas plānošanas un attīstības politikā un pasākumos pret piesārņošanu. Īpaši aizsardzības pasākumi ir piemērojami attiecībā uz konvencijas pielikumos uzskaitītajām sugām.
- Riodežaneiro konvencija par bioloģisko daudzveidību (Riodežaneiro konvencija)⁹
Riodežaneiro konvencijas, kas pieņemta 1992.gadā, uzdevumi ir bioloģiskās daudzveidības saglabāšana, dzīvās dabas ilgtspējīga izmantošana un godīga un līdztiesīga ģenētisko resursu patērēšanā iegūto labumu sadale, ietverot gan pienācīgu pieeju ģenētiskajiem resursiem, gan atbilstošu tehnoloģiju nodošanu, ņemot vērā visas tiesības uz šiem resursiem un tehnoloģijām, gan pienācīgu finansēšanu.

ES vides aizsardzības dokumenti

- ES Ilgtspējīgas attīstības stratēģija¹⁰
Atjaunota ES Ilgtspējīgas attīstības stratēģija ir pieņemta 2006.gadā ar vispārējo mērķi noteikt un izstrādāt darbības, kas palīdz ES sasniegt pastāvīgu dzīves kvalitātes uzlabojumu gan pašreizējām, gan nākamām paaudzēm, radot ilgtspējīgas kopienas, kas ir spējīgas pārvaldīt un izmantot resursus efektīvi un pilnībā izmantot ekoloģisko un sociālo jauninājumu potenciālo tautsaimniecībā, nodrošinot labklājību, vides aizsardzību un sociālo kohēziju.
- Komisijas Paziņojums Eiropas Parlamentam, Eiropadomei, Padomei, Eiropas Ekonomikas un Sociālo Lietu Komitejai un Reģionu Komitejai: „Eiropas Zaļais kurss”¹¹

⁶ http://publications.europa.eu/resource/ellar/5ab9bbd2-018b-43c1-99d3-3ac8f3b1c00b.0004.03/DOC_1

⁷ <https://m.likumi.lv/doc.php?id=236338>

⁸ <https://likumi.lv/ta/id/41733-par-1979gada-bernes-konvenciju-par-eiropas-dzivas-dabas-un-dabisko-dzivotnu-aizsardzibu>

⁹ <https://likumi.lv/ta/id/36679-par-1992-gada-5-junija-riodezaneiro-konvenciju-par-biologisko-daudzveidibu>

¹⁰ https://ec.europa.eu/environment/sustainable-development/strategy/index_en.htm

¹¹ https://ec.europa.eu/info/strategy/priorities-2019-2024/european-green-deal_lv

Ar šo 2019.gada decembra paziņojumu ir pieņemta jauna izaugsmes stratēģija, kas tiecas ES pārveidot par taisnīgu un pārticīgu sabiedrību ar mūsdienīgu, resursefektīvu un konkurētspējīgu ekonomiku, kurā siltumnīcefekta gāzu neto emisijas 2050.gadā samazinātos līdz nullei un ekonomiskā izaugsme būtu atsaistīta no resursu patēriņa. Tās mērķis ir arī aizsargāt, saglabāt un stiprināt ES dabas kapitālu un aizsargāt iedzīvotāju veselību un labsajūtu no vides apdraudējumiem un ietekmes.

- Komisijas paziņojums Eiropas Parlamentam, Padomei, Eiropas Ekonomikas un sociālo lietu komitejai un reģionu komitejai: „Jauns aprites ekonomikas rīcības plāns „Par tīrāku un konkurētspējīgāku Eiropu”¹²

Ar šo 2020.gada 11.marta paziņojumu ir pieņemta rīcības plānā izklāstīta tālejoša programma, kā kopā ar ekonomikas dalībniekiem, patērētājiem, iedzīvotājiem un pilsoniskās sabiedrības organizācijām celt tīrāku un konkurētspējīgāku Eiropu. Tā mērķis ir, balstoties uz aprites ekonomikas pasākumiem, kas īstenoti jau kopš 2015.gada, paātrināt pārmaiņas, ko prasa Eiropas Zaļais kurss. Plāns nodrošinās, ka tiek optimizēts tiesiskais regulējums, ka tas tiek pielāgots ilgtspējīgas nākotnes prasībām un maksimāli tiek izmantotas pārkārtošanās pavērtās jaunās iespējas, vienlaicīgi samazinot apgrūtinājumus cilvēkiem un komersantiem. Plānā ir izklāstītas vairākas savstarpēji saistītas iniciatīvas, kas palīdzēs attīstīt ilgtspējīgus produktus, pakalpojumus un uzņēmējdarbības modeļus.

- Stratēģija „Eiropa 2020”¹³

„Eiropa 2020: stratēģija gudrai, ilgtspējīgai un iekļaujošai izaugsmei” ir apstiprināta 2010.gada 17.jūnijā ar mērķi veicināt ES izaugsmi gan ES kopumā, gan tās dalībvalstīs, sasniedzot konkrētus mērķus nodarbinātībā, inovācijās, izglītībā, sociālajā integrācijā un enerģētikā (ieskaitot klimata pārmaiņu samazināšanu). Stratēģijā ir ietverti pieci mērķi, kuri jāsasniedz līdz 2020.gadam. Klimata/enerģētikas pamatmērķis paredz SEG emisiju samazinājumu par 20% salīdzinājumā ar 1990.gadu, 20% enerģijas iegūšanu no AER, kā arī energoefektivitātes paaugstināšanu par 20%.

- ES Stratēģija Baltijas jūras reģionam¹⁴

ES Stratēģija Baltijas jūras reģionam, kas pieņemta 2009.gadā, ir pirmā ES iekšējā stratēģija Eiropas makroreģionam, kuras pamatā ir inovatīva un integrēta ilgtermiņa pieeja ES politiku īstenošanai Baltijas jūras reģionā.

- Vispārēja Savienības vides rīcības programma¹⁵

Šobrīd spēkā ir 7.vides rīcības programma, kas izstrādāta laikam līdz 2020.gadam – „Labklājīga dzīve ar pieejamajiem planētas resursiem” (pieņemta 2013.gadā). Ar 7.vides rīcības programmu ES ir vienojusies pastiprināt tās centienus aizsargāt dabas kapitālu, veicināt resursu izmantošanas ziņā efektīvu izaugsmi un inovācijas ar zemu oglekļa dioksīda emisiju līmeni un aizsargāt iedzīvotāju veselību un labklājību, vienlaikus ņemot vērā, ka Zemes resursi ir ierobežoti.

Nacionālie vides aizsardzības dokumenti un mērķi

- Latvijas ilgtspējīgas attīstības stratēģija līdz 2030.gadam (Latvija 2030)¹⁶

¹² <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/LV/TXT/?uri=CELEX%3A52020DC0098>

¹³ <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/en/ALL/?uri=CELEX%3A52010DC2020>

¹⁴ https://ec.europa.eu/regional_policy/lv/information/publications/factsheets/2018/factsheet-eu-strategy-for-the-baltic-sea-region

¹⁵ <https://ec.europa.eu/environment/action-programme/>

¹⁶ <https://www.pkc.gov.lv/lv/valsts-attistibas-planosana/latvijas-ilgtspējīgas-attistibas-stratēģija>

Latvijas ilgtspējīgas attīstības stratēģija līdz 2030.gadam ir pieņemta 2010.gadā, kad tā kļuva par valsts galveno plānošanas instrumentu ar likuma spēku, līdz ar to visiem valsts stratēģiskās plānošanas un attīstības dokumentiem ir jābūt izstrādātiem saskaņā ar stratēģijā noteiktajiem virzieniem un prioritātēm. Latvija 2030 pamatuzstādījumi ir laimīgs cilvēks labklājīgā valstī, ilgtspējīgs un veselīgs dzīvesveids, radoša, iecietīga un tolerantā sabiedrība, sadarbībā radīta konkurētspēja un valsts kā ātrspējas partneris.

- Latvijas Nacionālais attīstības plāns 2021. – 2027.gadam¹⁷
Latvijas Nacionālais attīstības plāns 2021. – 2027.gadam ir apstiprināts 2020.gada 2.jūlijā un ir galvenais valsts vidēja termiņa attīstības plānošanas dokuments Latvijā. Tas ir izstrādāts, īstenojot Latvijas Ilgtspējīgas attīstības stratēģiju līdz 2030.gadam un ANO Ilgtspējīgas attīstības mērķus, lai septiņu gadu plānošanas periodā ikviens Latvijas iedzīvotājs un Latvijas sabiedrība kopumā panāktu dzīves kvalitātes uzlabošanu.
- Latvijas Nacionālais enerģētikas un klimata plāns 2021. – 2030.gadam¹⁸
Dokuments paredzēts ilgtermiņa enerģētikas un klimata politikas plānošanai. Tas ir pieņemts 2020.gada februārī un tajā ir noteikti Latvijas valsts enerģētikas un klimata politikas pamatprincipi, mērķi un rīcības virzieni ar ilgtermiņa vīziju – ilgtspējīgā, konkurētspējīgā un drošā veidā veicināt ilgtspējīgas tautsaimniecības attīstību. Plāna ilgtermiņa mērķis ir, uzlabojot enerģētisko drošību un sabiedrības labklājību, ilgtspējīgā, konkurētspējīgā, izmaksu efektīvā, drošā un uz tirgus principiem balstītā veidā veicināt klimatneitrālas tautsaimniecības attīstību.
- Gaisa piesārņojuma samazināšanas rīcības plāns 2020. – 2030.gadam¹⁹
Rīcības plāns, kas pieņemts 2020.gada aprīlī, ir vidēja termiņa politikas plānošanas dokuments, kas izstrādāts, lai samazinātu gaisa piesārņojuma radīto negatīvo ietekmi uz vidi un cilvēku veselību, kā arī samazinātu izmaksas un zaudēto darba laiku, ko veselības problēmu un ārstu apmeklējumu dēļ rada gaisa piesārņojums. Paredzams, ka plānā noteikto pasākumu īstenošana palīdzēs nodrošināt ES līmenī noteikto gaisu piesārņojošo vielu emisiju samazināšanas mērķu 2020., 2025. un 2030.gadam izpildi un veicinās cilvēku veselības un ekosistēmu aizsardzībai atbilstošas gaisa kvalitātes sasniegšanu Latvijas pilsētās. Plānā iekļauto pasākumu īstenošana sekmēs arī siltumnīcefektu izraisošo gāzu samazināšanos un var veicināt inovāciju ieviešanu un uzlabot konkurētspēju ekotehnoloģiju jomā.
- Latvijas pielāgošanās klimata pārmaiņām plāns laika posmam līdz 2030.gadam²⁰
Plāns ir pieņemts 2019.gadā, ņemot vērā dažādu Eiropas valstu pieredzi pielāgošanās klimata pārmaiņu risku pārvaldības jomā un pielāgošanās klimata pārmaiņām plānošanā. Plāns Latvijā attīsta pielāgošanās klimata pārmaiņām nodrošināšanas ciklu, kas paredz klimata ietekmju, ievainojamības un risku izvērtējumu; pielāgošanās plānošanu; pielāgošanās pasākumu ieviešanu; monitoringu un izvērtēšanu. Plāna mērķis ir mazināt cilvēku, tautsaimniecības, infrastruktūras, apbūves un dabas ievainojamību pret klimata pārmaiņu ietekmēm un veicināt klimata pārmaiņu radīto iespēju izmantošanu.
- Latvijas stratēģija klimatneitralitātes sasniegšanai līdz 2050.gadam²¹
Stratēģija ir ilgtermiņa politikas plānošanas dokuments, kas pieņemta 2020.gada janvārī un izstrādāta, lai vienlaicīgi ar klimata pārmaiņu ierobežošanu un samazināšanu

¹⁷ <https://www.pkc.gov.lv/lv/nap2027>

¹⁸ <https://likumi.lv/ta/id/312423-par-latvijas-nacionalo-energetikas-un-klimata-planu-20212030-gadam>

¹⁹ <https://likumi.lv/ta/id/314078-par-gaisa-piesarnojuma-samazinanas-ricibas-planu-2020-2030-gadam>

²⁰ <https://likumi.lv/ta/id/308330-par-latvijas-pielagosanas-klimata-parmainam-planu-laika-posmam-lidz-2030-gadam>

²¹ https://www.varam.gov.lv/sites/varam/files/varamstr_121119_oma.pdf

vairotu Latvijas tautsaimniecības ekonomisko konkurētspēju, kā arī lai Latvijas iedzīvotājiem tiktu nodrošināta droša dzīves vide. Stratēģija nosaka oglekļa mazietilpīgas attīstības virzienus. Stratēģija izstrādāta, lai veicinātu SEG emisiju samazināšanas saistību izpildi saskaņā ar Parīzes nolīgumu izmaksu ziņā efektīvā veidā un uzturētu pārraudzību attiecībā uz faktisko un prognozēto progresu SEG emisiju samazināšanai.

- Vides politikas pamatnostādnes²²

Šobrīd spēkā ir 2014.gadā pieņemtās Vides politikas pamatnostādnes 2014. – 2020.gadam, kuras izvirza pasākumus, lai sasniegtu virsmērķi – nodrošināt iedzīvotājiem iespēju dzīvot tīrā un sakārtotā vidē, īstenojot uz ilgtspējīgu attīstību veiktas darbības, saglabājot vides kvalitāti un bioloģisko daudzveidību, nodrošinot dabas resursu ilgtspējīgu izmantošanu, kā arī sabiedrības līdzdalību lēmumu pieņemšanā un informētību par vides stāvokli. Izstrādes stadijā ir Vides politikas pamatnostādnes 2021. – 2027.gadam.

- Rīcības plāns pārejai uz aprites ekonomiku 2020. – 2027.gadam²³

Rīcības plāns ir apstiprināts 2020.gada 4.septembrī un tā mērķis ir izveidot rīcībpolitikas ietvaru tādas darbības vides nodrošināšanā, kas veicinātu valsts pāreju uz aprites ekonomiku, vienlaikus sniedzot pienesumu Eiropas Zaļā kursa īstenošanā un globālo ilgtspējīgas attīstības mērķu sasniegšanā.

- Atkritumu apsaimniekošanas valsts plāns 2021. – 2028.gadam²⁴

Valsts plāns ir apstiprināts 2021.gada 22.janvārī un tas sniedz ieguldījumu attīstības virzienos, ko nosaka Eiropas Zaļais kurss un Jaunais aprites ekonomikas rīcības plāns "Par tīrāku un konkurētspējīgāku Eiropu". Plāns nodrošina un sniedz ieguldījumu Nacionālajā attīstības plāna 2021. – 2027. gadam prioritāšu "Kvalitatīva dzīvesvide un teritoriju attīstība" un "Uzņēmumu konkurētspēja un materiālā labklājība" ietvaros noteiktajos rīcību virzienos, it īpaši, "Daba un vide"– "Zaļais kurss", "Produktivitāte, inovācija un eksports", "Līdzsvarota reģionālā attīstība" u.c. Plāna pasākumi papildina un veido sinerģiju ar pasākumiem, kas ietverti Rīcības plānā pārejai uz aprites ekonomiku 2020. – 2027.gadam.

- Notekūdeņu apsaimniekošanas investīciju plāns 2021. – 2027.gadam²⁵

Plāns atrodas izstrādes stadijā un tajā iekļauti Padomes direktīvas (1991.gada 21.maijs) par komunālo notekūdeņu attīrīšanu (91/271/EEK) pašreizējās īstenošanas situācijas novērtējums, informācija par visām nepieciešamām publiskām investīcijām un šādu investīciju plānu, tostarp indikatīvu izmaksu aprēķinu, kas nepieciešams, lai panāktu atbilstību direktīvas prasībām, iekļaujot prioritizāciju atkarībā no aglomerācijas izmēra un ietekmes uz vidi, investīciju aprēķinu norādot par katru aglomerāciju, esošās notekūdeņu infrastruktūras, tostarp tīklu, atjaunošanai nepieciešamo investīciju aprēķins, kas balstīts uz to vecumu un nolietojuma plāniem.

- Upju baseinu apgabalu apsaimniekošanas plāni²⁶

2015.gadā ir izstrādāti Daugavas, Gaujas, Ventas un Lielupes upju baseinu apsaimniekošanas plāni 2016. – 2021.gadam. Upju baseinu apgabala apsaimniekošanas plāni ir vidēja termiņa attīstības dokumenti, kas raksturo esošo ūdens kvalitāti, slodzes, ietekmes, sniedz riska izvērtējumu un, ja ūdeņu kvalitāte nav laba vai pastāv risks, ka tā pasliktināsies, piedāvā iespējamus risinājumus. Plānu galvenais mērķis ir uzlabot virszemes

²² <https://likumi.lv/ta/id/265262-par-vides-politikas-pamatnostadnem-2014-2020-gadam>

²³ <https://likumi.lv/ta/id/317168-par-ricibas-planu-parejai-uz-aprites-ekonomiku-20202027-gadam>

²⁴ <https://likumi.lv/ta/id/320476-par-atkritumu-apsaimniekosanas-valsts-planu-20212028-gadam>

²⁵ https://www.varam.gov.lv/sites/varam/files/content/notekudeni-21-27-zinojums_precizets_051120.pdf

²⁶

un pazemes ūdeņu kvalitāti, veicinot to laba stāvokļa sasniegšanu, kā arī informēt sabiedrību par ūdens kvalitāti un interešu grupu iesaistīšanas iespējām ūdens vides jautājumu risināšanā.

- Reģionālās politikas pamatnostādnes 2021. – 2027.gadam²⁷

Reģionālās politikas pamatnostādnes ir vidēja termiņa politikas plānošanas dokuments, kas nosaka Latvijas reģionālo politiku, aptverot laika periodu līdz 2027.gadam. Dokuments ir pieņemts 2019.gadā. Reģionālās politikas mērķis ir visu reģionu potenciāla attīstība un sociālekonomisko atšķirību mazināšana, stiprinot to iekšējo un ārējo konkurētspēju, kā arī nodrošinot teritoriju specifikai atbilstošus risinājumus apdzīvojuma un kvalitatīvas dzīves vides attīstībai.

- Rīgas un Pierīgas mobilitātes plāns²⁸

Rīgas un Pierīgas mobilitātes plāns ir pieņemts 2010.gadā un attiecas uz periodu no 2011. līdz 2040.gadam. Plāna kopējais mērķis ir noteikt nepieciešamās darbības, lai veicinātu Rīgas un Pierīgas vienotas transporta sistēmas izveidi, tādējādi uzlabojot teritoriju sasniedzamību.

- Transporta attīstības pamatnostādnes 2021. – 2027.gadam²⁹

Pamatnostādnes ir izstrādātas 2020.gadā un to mērķis ir integrēta transporta sistēma, kas nodrošina drošu, efektīvu, viedu un ilgtspējīgu mobilitāti, veicina valsts ekonomisko izaugsmi, reģionālo attīstību un dod ieguldījumu pārejā uz ekonomiku ar zemu oglekļa emisijas līmeni.

²⁷ <https://likumi.lv/ta/id/310954-par-reģionalas-politikas-pamatnostadnem-2021-2027-gadam>

²⁸ https://www.sam.gov.lv/sites/sam/files/content/p%C4%93t%C4%ABjumi/rpmp_gala_zinojums.pdf

²⁹ https://www.sam.gov.lv/lv/sabiedriska-apsriesana-transporta-attistibas-pamatnostadnu-2021-2027gadams-projekts-un-strategiskas-ietekmes-uz-vidi-novertejuma-vides-parskata-projekts/tap-2021-2027_pirma-redakcija.pdf

2. VIDES PĀRSKATA SAGATAVOŠANAS PROCEDŪRA, IESAISTĪTĀS INSTITŪCIJAS UN SABIEDRĪBA

Stratēģiskais ietekmes uz vidi novērtējums ir process, kura mērķis ir integrēt vides aspektus plānošanas dokumentos, izvērtējot to sagaidāmo ietekmi uz vidi un dabas resursiem, kā arī sniegt informāciju lēmumu pieņēmējiem, noskaidrot un ņemt vērā sabiedrības, valsts institūciju un citu interešu grupu viedokļus plānošanas dokumentu izstrādes procesā. Šis process ir vērsts uz to, lai izvērtētu, kādas būtiskas pārmaiņas vidē var rasties politikas plānošanas dokumenta īstenošanas rezultātā un identificētu pasākumus būtiskās negatīvās ietekmes mazināšanai vai novēršanai plānošanas dokumenta ieviešanas laikā.

Stratēģisko ietekmes uz vidi novērtējumu veic saskaņā ar likuma “Par ietekmes uz vidi novērtējumu” un Ministru kabineta 2004.gada 23.marta noteikumu Nr.157 “Kārtība, kādā veicams ietekmes uz vidi stratēģiskais novērtējums” prasībām. Minētie normatīvie akti ietver Eiropas Parlamenta un Padomes 2001.gada 27.jūnija Direktīvā 2001/42/EC “Par noteiktu plānu un programmu ietekmes uz vidi novērtējumu” ietvertās prasības.

Plānam kā attīstības plānošanas dokumentam ir jāveic SIVN atbilstoši Ministru kabineta 2004.gada 23.marta noteikumu Nr.157 “Kārtība, kādā veicams ietekmes uz vidi stratēģiskais novērtējums” 2.1.apakšpunktā noteiktajām prasībām.

SIVN procesa ietvaros tiek sagatavots Vides pārskats, kurā, ņemot vērā plānošanas dokumenta saturu, ir identificēti tā būtiskās ietekmes uz vidi aspekti, novērtētas plānošanas dokumenta būtiskās ietekmes uz vidi, sniegta informācija par risinājumiem negatīvās ietekmes novēršanai vai mazināšanai, kā arī plānošanas dokumenta ieviešanas monitoringam.

Plāna SIVN Vides pārskats ir sagatavots, ievērojot iepriekšminēto starptautisko un Latvijas nacionālo normatīvo aktu prasības attiecībā uz SIVN procesu un Vides pārskatā iekļaujamās informācijas saturu.

2.1. Vides pārskata izstrādes principi, etapi un metodika

Plāna Vides pārskats ir sagatavots ievērojot šādus SIVN principus:

1. Integrācija – vides aspekti ir jāintegrē politikas plānošanas dokumentā un jāņem vērā plānošanas agrīnā stadijā.
2. Piesardzība – pieņemot lēmumus, nepieciešams izmantot piesardzības principu, ja plānotās darbības tieša negatīva ietekme nav pierādīta, jo ekosistēmu nestspēju jeb ietilpību un sakarība starp slodzēm un dabas kapitālu nav iespējams precīzi noteikt.
3. Starppaaudžu taisnīgums – pašreizējai paaudzei ir jāsaņem vai jāpasauglabā vai jāvairo sociālais, dabas un cilvēku radītais kapitāls un jādod nākamajām paaudzēm iespējas attīstīties.
4. Alternatīvu izvērtēšana – nepieciešams izvērtēt kā politikas plānošanas dokumentā paredzētās rīcības un to iespējamās alternatīvas ietekmes dabas kapitālu un vides kvalitāti, antropogēnās slodzes uz vidi.
5. Pārskatāmība – SIVN procesa nodrošināšana atbilstoši normatīvajos aktu noteiktajai kārtībai – atklāta lēmumu pieņemšana, informācijas sniegšana, piekļuve dokumentiem, konsultēšanās ar vides institūcijām un sabiedrību sabiedriskās apspriešanas ietvaros.

SIVN procesā ir izmantotas šādas ietekmes uz vidi vērtēšanas metodes:

1. Informācijas analīze – izskatīts un izvērtēts plāna un tā pielikumu saturs, kā arī citi saistītie dokumenti. Esošā vides stāvokļa un vides mērķu raksturošanā ir

izmantoti publiski pieejamie pārskati, ziņojumi, datu bāzes par vides stāvokli, nozaru attīstības plānošanas dokumenti, kas ietver datus un informāciju par esošās situācijas un attīstības tendenču vērtējumiem, kā arī noteiktajiem mērķiem.

2. Salīdzinošā analīze – izmantota iepriekšējā pieredze SIVN veikšanā nacionāla līmeņa attīstības plānošanas dokumentiem, tostarp pieredze, kas iegūta ES fondu 2021. – 2027.gada plānošanas perioda darbības programmas sagatavošanā un ietekmes uz vidi novērtēšanā.
3. Diskusijas un konsultācijas – gan konsultācijas ar VPVB, DAP un VVD par vides pārskatā iekļaujamo informāciju, gan diskusijas sabiedriskās apspriešanas procesā, gan vides pārskata sabiedriskās apspriešanas sanāksmē, gan saņemot priekšlikumus un komentārus par vides pārskata projektu un konsultējoties ar priekšlikumu iesniedzējiem.

Atbilstoši likumam “Par ietekmes uz vidi novērtējumu” plānošanas dokumenta Vides pārskatā ir iekļauta informācija, ko izstrādātājs var nodrošināt, ņemot vērā pašreizējo zināšanu līmeni un novērtēšanas metodes, plānošanas dokumenta saturu, tā vietu plānošanas dokumentu hierarhijā un izstrādes un detalizācijas pakāpi, līdz kādai ir lietderīgi vērtēt ietekmi uz vidi attiecīgajā plānošanas stadijā, lai novērstu novērtējuma dublēšanos.

Vides pārskats ir sagatavots par plāna redakciju³⁰, kas publicēta 2021.gada februārī sabiedriskajai apspriešanai no 2021.gada 8.februāra līdz 9.martam.

SIVN procesā un Vides pārskata sagatavošanā var izdalīt šādus galvenos etapus:

1. SIVN apjoma identificēšana: konsultācijas ar vides institūcijām, plāna projekta sākotnēja izvērtēšana, identificējot būtiskās ietekmes uz vidi aspektus, kā arī SIVN mērķu un kritēriju noteikšana.

Lai identificētu plānošanas dokumenta SIVN apjomu, atbilstoši Ministru kabineta 2004.gada 23.marta noteikumu Nr.157 “Kārtība, kādā veicams ietekmes uz vidi stratēģiskais novērtējums” 7¹.punktam veiktas konsultācijas ar VPVB, VVD un DAP. Institūcijas, ņemot vērā plāna saturu, ir uzsvērušas, ka plānošanas dokumenta vides pārskats jā sagatavo atbilstoši likuma “Par ietekmes uz vidi novērtējumu” 23.5’ pantā noteiktajam, vides pārskatā aptverot likuma 23.4’pantā un atbilstoši Ministru kabineta 2004.gada 23.marta noteikumu Nr.157 „Kārtība, kādā veicams ietekmes uz vidi stratēģiskais novērtējums” 8.punktā minēto informāciju. Ņemot vērā plānošanas dokumenta mērķus un ietvaru, konsultāciju ietvaros institūcijas ir ieteikušas īpašu uzmanību pievērst:

- 1) ar plānošanas dokumentu (tā nepieciešamību) saistītajām vides problēmām, sasniedzamajiem, tostarp starptautiskiem, vides aizsardzības mērķiem, dažādiem iespējamiem risinājumiem šādu mērķu sasniegšanai (dažādas alternatīvas, piemēram, prioritāšu izvēlē, risinājumu un veicināšanas instrumentu izvēlē u.c.) un to tiešajām/netiešajām u.c. ietekmēm (arī uz citām politikas plānošanas jomām) (VPVB);
- 2) iekļaujot informāciju, kas paredz norādīto atbalstāmo darbību vērtēšanu kopskatā ar esošo vides stāvokli attiecīgajās teritorijās. Īpaša uzmanība jāpievērš aktivitāšu un atbalstāmo darbību īstenošanas iespējām teritorijās, kurās sākotnēji ir pārsniegti vides kvalitātes normatīvi un kurās atbalstāmo darbību īstenošana var izraisīt vides kvalitātes normatīvu pārsniegumus. Attiecībā uz Plāna 1.komponentē “Klimata pārmaiņas un vides ilgtspēja” iekļautajiem transporta infrastruktūras attīstības projektiem jāizvērtē

³⁰ Pieejama Finanšu ministrijas tīmekļvietnēs (www.fm.gov.lv un www.esfondi.lv)

risinājumu ietekme uz vidi un iespējamo alternatīvu izvēles pamatojums (VVD).

Lai noteiktu plāna ietekmes uz vidi aspektus ir izvērtēts plāna dokuments, tajā ietvertie izaicinājumi, mērķi, reformu un investīciju apraksti, rādītāji. Plāna SIVN vides aspekti identificēti, ņemot vērā Ministru kabineta 2004.gada 23.marta noteikumu Nr.157 „Kārtība, kādā veicams ietekmes uz vidi stratēģiskais novērtējums” 8.7.apakšpunktā norādītos ietekmes aspektus, atlasot tos, kas attiecas uz plāna saturu (skatīt 1.tabulu).

1.tabula

SIVN aspekti un to ietekmes vērtēšanas kritēriji

SIVN vides aspekti	Ietekmju vērtēšanas kritēriji: vai plāna īstenošana sekmēs/nodrošinās virzību uz vides aizsardzības mērķu sasniegšanu (2.nodaļa) attiecībā uz:
Klimata pārmaiņas (klimatneitralitāte un klimatnoturība)	- SEG emisiju mazināšanu - AER īpatsvara palielināšanu kopējā enerģijas patēriņā - Klimatnoturības paaugstināšanu
Gaisa kvalitāte	- Gaisa kvalitātes uzlabošanu
Virszemes ūdeņu kvalitāte	- Ūdensobjektu ekoloģiskā stāvokļa uzlabošanu - Virszemes ūdeņos nonākošā piesārņojuma mazināšanu
Augsnes un grunts kvalitāte	- Piesārņoto un potenciāli piesārņoto vietu izpēti, sanāciju, rekultivāciju - Iesaisti turpmākā izmantošanā (rekreācijai, saimnieciskajā darbībā)
Pazemes ūdeņu kvalitāte	- Pazemes ūdeņu kvantitatīvā stāvokļa nepasliktināšanu, resursu racionālu izmantošanu - Pazemes ūdeņu piesārņojuma (no virszemes) novēršanu
Bioloģiskā daudzveidība	- Bioloģiskajai daudzveidībai nozīmīgu teritoriju, objektu aizsardzību
Kultūras mantojums	- Kultūras mantojuma objektu atjaunošanu - Kultūras mantojuma objektu aizsardzību
Ainavas	- Latvijas raksturīgo, unikālo ainavu telpu saglabāšanu - Latvijas raksturīgo ainavu telpu atjaunošanu degradētās, piesārņotās u.tml. teritorijās
Cilvēka veselība, drošība	- Notekūdeņu savākšanas un attīrīšanas pakalpojumu pieejamību - Atkritumu apsaimniekošanas pakalpojumu pieejamību - Vides trokšņa mazināšanu robežlielumu pārsniegumu vietās (Rīga, citas pilsētas, autoceļu, dzelzceļu apkārtnē) - Aizsardzību tehnogēno avāriju un dabas katastrofu gadījumos - Informētību par vides stāvokli, rīcību tehnogēno avāriju un dabas katastrofu gadījumos
Resursu izmantošana	- Dabas resursu racionālu izmantošanu

2. Esošās situācijas un nulles scenārija novērtējums: esošās situācijas, tendenču un problēmu raksturojumu sniegts, atbilstoši identificētajiem būtiskās ietekmes uz vidi aspektiem, t.i. raksturojot Latvijas dabas resursus, dabas vērtības un vides kvalitāti, to ietekmējošos faktorus. Iespējamās izmaiņas, ja plāns netiktu īstenots jeb t.s. nulles scenārija vērtējums, noteiktas, ņemot vērā esošo situāciju,

pieņemot, ka plānā minētie ieguldījumi netiek ieviesti. Esošās situācijas un nulles scenārija izstrādei izmantota publiski pieejamā informācija: valsts statistikas dati, institūciju sagatavotie ziņojumi, pārskati par vides stāvokli, politikas plānošanas dokumentu analītiskās sadaļas, inventarizāciju un pētījumu rezultāti, kā arī cita pieejamā informācija.

3. Būtiskās ietekmes uz vidi novērtējums, kas sagatavots, ņemot vērā identificētos ietekmes uz vidi aspektus, vērtējot plāna mērķu, izaicinājumu, reformu un investīciju pasākumu iespējamo ietekmi uz starptautisko un nacionālo vides mērķu sasniegšanu, normatīvo aktu prasību nodrošināšanu un saistīto nozaru plānošanas dokumentu ieviešanu.

Ietekmes būtiskums vērtēts, balstoties uz šādiem kritērijiem:

- 1) pozitīva būtiska ietekme (nodrošinās vides mērķu sasniegšanu, vides kvalitātes normatīvu nodrošināšanu);
- 2) pozitīva ietekme (ietekmes būtiskumu nevar novērtēt, ietekme ir neviennozīmīga);
- 3) ietekme nav būtiska (ietekmes nav, vai ietekme nav nosakāma);
- 4) negatīva ietekme (ietekmes būtiskumu nevar novērtēt, ietekme ir neviennozīmīga);
- 5) negatīva būtiska ietekme (nenodrošinās, apgrūtinās vides mērķu sasniegšanu, vides kvalitātes normatīvu nodrošināšanu, pasliktinās esošo situāciju).

Ietekmju novērtējums sagatavots norādot tiešās, netiešās, īstermiņa, vidēja termiņa, ilgtermiņa, pozitīvās, negatīvās un kumulatīvās ietekmes.

Ar tiešajām ietekmēm novērtējumā tiek saprastas tādas ietekmes, kuras, ieviešot reformas un investīcijas, uz apkārtējo vidi iedarbojas tieši un nepastarpināti, ar netiešajām – ietekmes, kuras mijiedarbojoties ar vidi, pastarpināti rada izmaiņas apkārtējā vidē, ar pozitīvajām – ietekmes, kas vērstas uz vides kvalitātes uzlabošanu, slodzes uz apkārtējo vidi mazināšanu un ierobežošanu, dabas resursu stāvokļa uzlabošanu, dabas resursu racionālu izmantošanu vai vairošanu, ar negatīvajām – ietekmes, kuras var izraisīt vides kvalitātes pasliktināšanu, slodzes uz vidi palielināšanu un dabas resursu noplicināšanu, to stāvokļa pasliktināšanu. Īslaicīgās ietekmes izpaužas pasākumu norises laikā (piemēram, būvdarbi) vai īsu laiku pēc darbības ieviešanas, ilgtermiņa ietekmes – pēc plāna īstenošanas beigām. Novērtējuma rezultāti apkopoti 4.nodaļā.

4. Risinājumu negatīvas ietekmes mazināšanai vai novēršanai noteikšana. Nepieciešamo monitoringa pasākumu izstrāde. Izklāsts sniegts Vides pārskata 6. un 7.nodaļā.
5. Sabiedrības informēšana un konsultācijas. Izklāsts sniegts Vides pārskata 2.2.nodaļā.

2.2. Sabiedrības līdzdalība

Plāna un Vides pārskata izstrādē sabiedrības, sabiedrisko organizāciju un institūciju līdzdalība tiek nodrošināta saskaņā ar normatīvo aktu prasībām. Kopumā procesā ir izdalāmi šādi etapi:

- Konsultācijas ar valsts pārvaldes u.c. institūcijām: ar VPVB, VVD un DAP par vides pārskatā ietveramās informācijas saturu un detalizācijas pakāpi, ar VPVB – arī par pārrobežu ietekmi un sabiedriskās apspriešanas sanāksmes nepieciešamību;
- Plāna Vides pārskata projekta sabiedriskās apspriešanas process, tai skaitā sabiedriskās apspriešanas sanāksmes par Vides pārskata projektu organizēšana;

- Sabiedrības pārstāvju un interešu grupu, kā arī vides institūciju priekšlikumu iekļaušana Vides pārskata projektā, ņemot vērā sabiedriskās apspriešanas laikā saņemtos komentārus un priekšlikumus par Vides pārskata projektu;
- Vides pārraudzības valsts biroja ieteikumu iestrāde Vides pārskata galīgajā redakcijā.

Plāna SIVN vides pārskata projekta sabiedriskā apspriešana norisinās 2021.gada 1.marta līdz 31.martam. Vides pārskata sabiedriskās apspriešanas sanāksme notiks neklātienēs formā (attālināti) laika posmā no 2021.gada 22.martam līdz 2021.gada 28.martam, tiešsaistes videokonference – 2021.gada 26.martā plkst. 10.00.

Plānošanas dokuments, Vides pārskats un tā kopsavilkums ir pieejams Finanšu ministrijas tīmekļa vietnē (www.fm.gov.lv un www.esfondi.lv).

Saskaņā ar “COVID-19 infekcijas izplatības pārvaldības likuma” 20.pantu Vides pārskata sabiedriskās apspriešanas sanāksme notiks neklātienēs formā (attālināti) laika posmā no 2021.gada 22.marta līdz 2021.gada 28.martam (videoprezentācija būs pieejama tīmekļa vietnēs www.fm.gov.lv, www.esfondi.lv, sākot ar 22.martu). Tās laikā ieinteresētās puses var sūtīt jautājumus uz Finanšu ministrijas e-pasta adresi: pasts@fm.gov.lv. Saiti uz tīmekļa vietni, kur būs pieejama videoprezentācija, būs iespējams saņemt e-pastā, piesakot to pa e-pastu: astrida.celmina@fm.gov.lv. Tiešsaistes videokonference notiks 2021.gada 2021.gada 26.martā plkst. 10.00.

Rakstiskus priekšlikumus/atsauksmes ar norādi “Priekšlikumi Vides pārskatam par Eiropas Savienības Atveseļošanas un noturības mehānisma plānu” līdz 2021.gada 31.martam var iesniegt pa pastu Finanšu ministrijai vai arī elektroniski uz e-pasta adresi: pasts@fm.gov.lv. Juridiskām personām nepieciešams norādīt institūcijas nosaukumu, reģistrācijas numuru, priekšlikumu sniegšanas datumu un kontaktinformāciju, bet fiziskām personām – vārdu, uzvārdu, adresi un datumu.

Vides pārskata projekts atsauksmju sniegšanai ir nosūtīts VPVB 2021.gada 10.februāra vēstulē Nr.4-01/188 norādītajām institūcijām un organizācijām (pavisam 7).

Vides pārskata projekts pēc tā sabiedriskās apspriešanas tiks precizēts un iesniegts atzinuma saņemšanai VPVB.

3. ESOŠĀS SITUĀCIJAS RAKSTUROJUMS

Šajā nodaļā apkopota esošā situācija par esošās vides situācijas aspektiem, kuri ir saistīti ar plāna ieviešanu. Ņemot vērā plāna saturu un detalizācijas pakāpi, sniegts vispārējs esošās situācijas apraksts par valsts teritoriju. Nodaļā sniegta arī informācija par esošās situācijas saistību ar plāna investīciju pasākumiem un iespējamām izmaiņām, ja plāns netiks īstenots.

3.1.1. Piesārņotās un potenciāli piesārņotās vietas

Latvijas teritorijā ir saglabājušās intensīva vēsturiskā piesārņojuma zonas, no kurām piesārņojums izplatās tālāk, nonākot gruntī un pazemes ūdeņos. Piesārņoto un potenciāli piesārņoto vietu reģistrā ir iekļautas vairāk kā 3500 vietas. Piesārņotās un potenciāli piesārņotās vietas veido bijušās padomju armijas teritorijas, rūpniecisko atkritumu izgāztuves, sadzīves atkritumu izgāztuves, degvielas uzpildes stacijas un naftas bāzes, bijušās ķīmikāliju un pesticīdu noliktavas, lopbarības kompleksi, cūku un putnu fermas, kā arī notekūdeņu dūņu lauki.

Iespējamās izmaiņas, ja plāns netiks īstenots

Plānā uz piesārņotajām un potenciāli piesārņotajām vietām attiecas šādi reformu un investīciju virzieni:

- 1.1. Emisiju samazināšana transporta sektorā;
- 1.2. Energoefektivitātes uzlabošana;
- 1.3. Pielāgošanās klimata pārmaiņām;
- 3.1. Reģionālā politika.

Ja plāns netiks ieviests, tad turpmākajā laikā neturpināsies uzsāktais darbs vēsturiski piesārņoto vietu sanācijā, īpaši notekūdeņu dūņu apsaimniekošanas teritorijās, kas ilgtermiņā negatīvi ietekmētu laba augsnes stāvokļa un ūdens stāvokļa sasniegšanu. Turklāt sekas būs plašākas – saimnieciskajā darbībā neizmantojamas teritorijas un šāda veida teritoriju platības pieaugs, ja savlaicīgi netiks veikta sanācija, jo piesārņojums var izplatīties uz blakus esošajām teritorijām, kas ilgtermiņā var negatīvi ietekmēt šo teritoriju apkārtne dzīvojošo cilvēku veselību. Netiks novērstas nepilnības normatīvo aktu izpildē saistībā ar notekūdeņu dūņu apsaimniekošanu.

Neīstenojot plānu:

- Notiks lēnāka virzība uz Latvijas Nacionālajā enerģētikas un klimata plānā 2021. – 2030.gadam definētajiem rīcībpolitikas un pasākumu mērķu sasniegšanu energoefektivitātes, ēku energoefektivitātes, siltumapgādes un aukstumapgādes, transporta, enerģētiskās drošības un iekšējā enerģijas tirgus, atkritumu un notekūdeņu apsaimniekošanas, kā arī lauksaimniecības, zemes izmantošanas un mežsaimniecības jomās.
- Notiks lēnāka virzība uz Gaisa piesārņojuma samazināšanas rīcības plānā 2020. – 2030.gadam definēto rīcības virzienu un pasākumu mērķu sasniegšanu (1) Energoefektivitātes paaugstināšana ēkās; (2) Emisiju samazināšana transportā ar alternatīvo degvielu plašāku izmantošanu; (3) Emisiju samazināšana lauksaimniecības sektorā; (4) Rīgā veicamie pasākumi gaisa kvalitātes uzlabošanai jomās.
- Notiks lēnāka virzība uz Atkritumu apsaimniekošanas valsts plānā 2021. – 2028.gadam definēto rīcības virzienu un pasākumu mērķu sasniegšanu atkritumu pārstrādes veicināšanai un atkritumu apglabāšanas poligonu infrastruktūras attīstības jomās.

4. Notiks lēnāka virzība uz Rīcības plānā pārejai uz aprites ekonomiku 2020. – 2027.gadam definēto mērķu un rīcības virzienu sasniegšanu.
5. Notiks lēnāka virzība uz Latvijas pielāgošanās klimata pārmaiņām plānā laika posmam līdz 2030.gadam definēto rīcības virzienu – (1) Tautsaimniecībai nozīmīgu resursu mežsaimniecībā, lauksaimniecībā un zivsaimniecībā pasargāšana no klimata pārmaiņu negatīvajām ietekmēm; (2) Zaļās infrastruktūras izmantošana klimata risku ietekmes mazināšanai; (3) Inženierkomunikāciju sistēmas un infrastruktūras nodrošināšana un pielāgošana klimata ekstrēmām; (4) Būvju un ēku pielāgošana klimata pārmaiņu ietekmēm un slodzēm; (5) Klimata pārmaiņu negatīvo ietekmju mazināšana ekosistēmās un sugu bioloģiskās daudzveidības saglabāšana un atjaunošana (6) Dabas un kultūrvēsturisko ainavu vērtību aizsardzība no klimata pārmaiņu negatīvās ietekmes jomās.
6. Notiks lēnāka virzība uz Reģionālās politikas pamatnostādņēs 2021. – 2027.gadam definēto mērķu un rīcības virzienu (1) Vietas sagatavošana uzņēmējam un to produktivitāte; (2) Pakalpojumu efektivitātes uzlabošana reģionos; (3) Pakalpojumu nodrošināšana reģionos atbilstoši demogrāfijas izaicinājumiem; (4) Sasniedzamība un dzīves vide reģionos sasniegšanu.
7. Turpināsies likumā “Par piesārņojumu” un Ministru kabineta 2006.gada 2.maija noteikumos Nr.362 “Noteikumi par notekūdeņu dūņu un to komposta izmantošanu, monitoringu un kontroli” noteikto prasību neizpilde saistībā ar notekūdeņu dūņu apsaimniekošanu. Nenotiks virzība uz Notekūdeņu apsaimniekošanas investīciju plānā 2021. – 2027.gadam ieteikto risinājumu par atbalsta instrumentu centralizētu notekūdeņu dūņu apstrādes un pārstrādes centru izveidei reģionos, un efektīva dūņu izmantošanai aprites ekonomikas kontekstā sasniegšanu.

3.2. Dabas resursi un dabas vērtības

3.2.1. Dabas resursi

Meži

Pēc Valsts zemes dienesta datiem meži pēc zemes lietojuma veida aizņem 48% (3 084 829 ha) no Latvijas teritorijas³¹. Pēc Valsts Meža dienesta datiem, kas apkopoti Meža valsts reģistrā mežainums veido 52%. Turpmāk ir prognozējams meža platību pieaugums, jo turpinās lauksaimniecībā neizmantoto zemju dabiska aizaugšana, kā arī to mākslīga apmežošana³².

Salīdzinājumā ar citām ES valstīm Latvija pieskaitāma pie mežiem bagātām valstīm. Latvijā valstij pieder mežs 1,49 milj. ha platībā (49% no kopējās), savukārt pārējiem īpašnieku mežu kopplatība ir 1,55 milj. ha (51% no visu mežu platības). Meža resursi (Latvijā tiek lēsti 1037,23 miljardi *euro* apmērā³³).

Kopumā valstī 71,8% ir saimnieciskie meži, savukārt 14,5% mežu ir noteikts kāds no aizsardzības režīmiem, bet tajos nepastāv būtiski mežsaimnieciskās darbības aprobežojumi,

³¹ Centrālā Statistikas pārvalde. Zemes sadalījums zemes lietošanas veidos, 01.01.2019.

³² <https://www.vmd.gov.lv/valsts-meza-dienests/statiskas-lapas/-meza-apsaimniekosana-?nid=1472#jump>

³³ Eurostat, ZM Meža kontu statistika – dati par meža resursiem apjoma un vērtības izteiksmē, saražoto produkcijas apjomu un vērtību, kā arī ekonomiskos rādītājus, tādus kā nozares nodokļi, ieņēmumi, izdevumi u.tml. http://appsso.eurostat.ec.europa.eu/nui/show.do?dataset=for_eco_cp&lang=en

3,3% – pilnībā aizliegtā mežsaimnieciskā darbība, 6,9% – aizliegtā kailcirte, 2,3% – kopšanas un galvenā cirte, 1,2% – galvenā cirte.

Meži sniedz vairākus ekosistēmas pamata pakalpojumus – ūdens, gaisa un vielu aprites nodrošināšanu, augsnes veidošanu un tās auglības saglabāšanu, sugu dzīvotnes (dzīvošanas, vairošanās, barības vietas) un sugu migrācijas ceļus.

Lauksaimniecības zeme

Lauksaimniecības zeme aizņem 36% (2 300 000 ha)³⁴ no Latvijas teritorijas. Izmantotā lauksaimniecības zeme aizņem 84%, savukārt neapstrādātās lauksaimniecības zemes veido aptuveni 13% no visas lauksaimniecības zemes. Lielākā daļa tiek izmantotas kā aramzeme, pļavas un ganības.

No bioloģiskā viedokļa īpaši nozīmīgas ir pļavas un ganības jeb zālāji. Zālāji veic ekosistēmu regulējošo funkciju (nodrošina primārās biomasas ražošanu un ogļskābās gāzes piesaisti) un pati ir ekosistēmu pakalpojums (apputeksnētāji, ārstniecības augi).

Lauksaimniecības zemju apsaimniekošana ir saistīta ar mēslojuma un citu ķīmikāliju (augu aizsardzības līdzekļi) lietošanu. Tas ietekmē apkārtējās vides kvalitāti, it īpaši virszemes ūdeņu, gruntsūdeņu un augsnes kvalitāti, kas paaugstināta piesārņojuma gadījumā var ietekmēt saražotās lauksaimnieciskās produkcijas kvalitāti un tādejādi ietekmēt cilvēku veselību.

Plāna ieviešanas kontekstā meži un lauksaimniecības zemes ir nozīmīgas saistībā ar klimata pārmaiņām, jo tajās gan veidojas SEG emisijas, gan notiek CO₂ piesaiste ZIZIMM kategorijās.

Ūdens resursi

Saldūdeņu resursus veido virszemes ūdeņi (upes, ezeri, ūdensteces) un pazemes ūdeņi. Latvija ir bagāta ar ūdens resursiem, jo atbilstoši *Eurostat* ilgtermiņa datiem katram tās iedzīvotājam vidēji ir pieejami 17,4 tūkstoši m³ saldūdeņu³⁵.

Ūdeņu ekosistēmas rada dzīvo organismu izdzīvošanai nepieciešamo vidi un apstākļus, nodrošinot ūdens un vielu apriti, skābekļa sintēzi, dzīvotni sugām tās visplašākajā izpratnē dzīvošanas, vairošanās, barošanās vietas, migrācijas ceļus. Ūdenstilpēm un ūdenstecēm ir arī liela loma regulēšanas un uzturēšanas pakalpojumu nodrošināšanā, īpaši klimata un ūdens aprites regulēšanā. No ekosistēmu pakalpojumu aspekta ūdens nozīme ir nenovērtējama³⁶, tādēļ dabas resursu izmantošanas kontekstā ūdeņu aizsardzībai no piesārņojuma un racionālai izmantošanai ir prioritāra nozīme.

Upju, ezeru, piekrastes ūdeņu ekosistēmas ir nozīmīgas no bioloģiskās daudzveidības viedokļa.

Zemes dziļļu resursi

Latvijas zemes dziļļu resursus veido tagad vai nākotnē izmantojamie Zemes garozas nogulumu, ieži un minerāli, iežos sastopamie šķidrie derīgie izrakteņi, zemes dziļļu siltums un saimnieciskai izmantošanai derīgas ģeoloģiskās struktūras.

Latvijā nozīmīgos dabas resursus veido tādi derīgie izrakteņi kā dolomīts, ģipšakmens, kaļķakmens, smilts-grants, smilts, kvarca smilts, māls un kūdra. Šie derīgie izrakteņi ir pietiekami labi izpētīti un nodrošina ar izejmateriāliem dažādas rūpniecības un

³⁴ <https://www.vzd.gov.lv/lv/zemes-sadalijums-zemes-lietosanas-veidos>

³⁵ https://ec.europa.eu/eurostat/statistics-explained/index.php?title=Water_statistics#Water_as_a_resource

³⁶ Urtāns A. V. (red.) 2017. Aizsargājamo biotopu saglabāšanas vadlīnijas Latvijā. II Upes un ezeri. Dabas aizsardzības pārvalde, Sigulda

tautsaimniecības nozares, tiek izmantoti lauksaimniecībā, kā dabīgie būvmateriāli un to izejvielas, retāk arī enerģētikā. Zemes dziļu bilancē ir apkopoti dati par 471 aktīvo atradni, t.sk. 383 būvmateriālu izejvielu atradnēm un 88 kūdras un dziedniecības dūņu atradnēm. Lielākos derīgo izrakteņu krājumus³⁷ veido būvmateriālu atradnēs veido dolomīts – 390 milj.m³, smilts un grants – 371 milj.m³, kaļķakmens – 255 milj.m³, smilts – 172 milj.m³, māls – 103 milj.m³, kā arī kūdras un dziedniecības dūņu atradnēs kūdras krājumi – 120 milj.m³ un dziedniecības dūņu – 0,68 milj.m³.

Derīgie izrakteņi plāna ieviešanā tiks izmantoti būvmateriālu ražošanā un būvdarbos.

Iespējamās izmaiņas, ja plāns netiktu īstenots

Plānā uz dabas resursu izmantošanu attiecas šādi reformu un investīciju virzieni:

- 1.1. Emisiju samazināšana transporta sektorā
- 1.2. Energoefektivitātes uzlabošana;
- 1.3. Pielāgošanās klimata pārmaiņām;
- 3.1. Reģionālā politika.

Neīstenojot plānu:

- Notiks lēnāka virzība uz Latvijas Nacionālajā enerģētikas un klimata plānā 2021. – 2030.gadam definētajiem rīcībpolitikas un pasākumu mērķu sasniegšanu energoefektivitātes, ēku energoefektivitātes, siltumapgādes un aukstumapgādes, transporta, enerģētiskās drošības un iekšējā enerģijas tirgus, atkritumu un notekūdeņu apsaimniekošanas, kā arī lauksaimniecības, zemes izmantošanas un mežsaimniecības jomās.
- Notiks lēnāka virzība uz Gaisa piesārņojuma samazināšanas rīcības plānā 2020. – 2030.gadam definēto rīcības virzienu un pasākumu mērķu sasniegšanu (1) Energoefektivitātes paaugstināšana ēkās; (2) Emisiju samazināšana transportā ar alternatīvo degvielu plašāku izmantošanu; (3) Emisiju samazināšana lauksaimniecības sektorā; (4) Rīgā veicamie pasākumi gaisa kvalitātes uzlabošanai jomās.
- Notiks lēnāka virzība uz Atkritumu apsaimniekošanas valsts plānā 2021. – 2028.gadam definēto rīcības virzienu un pasākumu mērķu sasniegšanu atkritumu pārstrādes veicināšanai un atkritumu apglabāšanas poligonu infrastruktūras attīstības jomās.
- Notiks lēnāka virzība uz Rīcības plānā pārejai uz aprites ekonomiku 2020. – 2027.gadam definēto mērķu un rīcības virzienu sasniegšanu.
- Notiks lēnāka virzība uz Latvijas pielāgošanās klimata pārmaiņām plānā laika posmam līdz 2030.gadam definēto rīcības virzienu – (1) Tautsaimniecībai nozīmīgu resursu mežsaimniecībā, lauksaimniecībā un zivsaimniecībā pasargāšana no klimata pārmaiņu negatīvajām ietekmēm; (2) Zaļās infrastruktūras izmantošana klimata risku ietekmes mazināšanai; (3) Inženierkomunikāciju sistēmas un infrastruktūras nodrošināšana un pielāgošana klimata ekstrēmiem; (4) Būvju un ēku pielāgošana klimata pārmaiņu ietekmēm un slodzēm; (5) Klimata pārmaiņu negatīvo ietekmju mazināšana ekosistēmās un sugu bioloģiskās daudzveidības saglabāšana un atjaunošana (6) Dabas un kultūrvēsturisko ainavu vērtību aizsardzība no klimata pārmaiņu negatīvās ietekmes jomās.

³⁷ Derīgo izrakteņu apjomi uzrādīti, apvienojot A (izpētīto) un N (novērtēto) kategorijas krājumus

6. Notiks lēnāka virzība uz Reģionālās politikas pamatnostādņēs 2021. – 2027.gadam definēto mērķu un rīcības virzienu (1) Vietas sagatavošana uzņēmējam un to produktivitāte; (2) Pakalpojumu efektivitātes uzlabošana reģionos; (3) Pakalpojumu nodrošināšana reģionos atbilstoši demogrāfijas izaicinājumiem; (4) Sasniedzamība un dzīves vide reģionos sasniegšanu.

3.2.2. Bioloģiskā daudzveidība, dabas vērtības un ainavas

Bioloģiskā daudzveidība ir visu ekosistēmu pakalpojumu pamats. Samazinoties bioloģiskai daudzveidībai, ekosistēmu funkcijas un pakalpojumi var tikt degradēti vai pat iznīcināti, kā rezultātā sabiedrībai būs jāiegulda ievērojami finanšu līdzekļi, lai tos uzturētu maksimāli. Latvija bioloģiskās daudzveidības ziņā ir bagāta valsts, jo kopumā Latvijā reģistrētas aptuveni 27,7 tūkstoši sugu.

Latvijā ir 4 nacionālie parki, 1 biosfēras rezervāts, 42 dabas parki, 9 aizsargājamo ainavu apvidi, 4 dabas rezervāti, 7 aizsargājamās jūras teritorijas un 261 dabas liegumi, kā arī 327 dabas pieminekļi. Dabas vērtību (retu un apdraudētu sugu vai ES nozīmes biotopu) aizsardzību nodrošina arī mikroliegumi.

Latvijas ainavas ir veidojušās ilgā laika posmā ciešā dabas procesu un cilvēku aktivitāšu mijiedarbībā. Pēc valdošā cilvēku darbības veida ir izšķiramas mežsaimniecības, lauksaimniecības, kā arī urbānās ainavas, kuras raksturo noteiktas funkcijas un atbilstošs vizuālais veidols. Savukārt, pamatojoties uz reljefa pazīmē, var izdalīt līdzenumu un pauguraiņu ainavas. Izdala reģionālas ainavu telpas, parasti tās telpiski piesaistot Latvijas kultūrvēsturiskajiem novadiem – Kurzemei, Zemgalei, Vidzemei un Latgalei un funkcionālajiem reģioniem – jūras piekrastei, Pierīgai.

Viens no Latvijas ekoloģiski nozīmīgākajiem ainavu kompleksiem ir Baltijas jūras un Rīgas līča piekraste, kuras ainavas daudzveidību veido eolo kāpu ainavu mežaine, smilšaino Baltijas jūras agrāko stadiju fluvioglaciālo un limnoglaciālo līdzenumu āriene un smilšaino līdzenumu mežaine. To aizsardzību nodrošina augstais īpaši aizsargājamo dabas teritoriju īpatsvars piekrastē. Ainavu aizsardzībai Latvijā ir izveidoti deviņi aizsargājamo ainavu apvidi, kā arī ainavu aizsardzība tiek integrēta teritorijas un dabas aizsardzības plānošanā.

Iespējamās izmaiņas, ja plāns netiks īstenots

Plānā uz bioloģisko daudzveidību, dabas vērtībām un ainavu izmantošanu attiecas šādi reformu un investīciju virzieni:

1. 1.1. Emisiju samazināšana transporta sektorā;
2. 1.2. Energoefektivitātes uzlabošana;
3. 1.3. Pielāgošanās klimata pārmaiņām;
4. 3.1. Reģionālā politika.

Neīstenojot plānu:

1. Notiks lēnāka virzība uz Latvijas Nacionālajā enerģētikas un klimata plānā 2021. – 2030.gadam definētajiem rīcībpolitikas un pasākumu mērķu sasniegšanu energoefektivitātes, ēku energoefektivitātes, siltumapgādes un aukstumapgādes, transporta, enerģētiskās drošības un iekšējā enerģijas tirgus, atkritumu un notekūdeņu apsaimniekošanas, kā arī lauksaimniecības, zemes izmantošanas un mežsaimniecības jomās.
2. Notiks lēnāka virzība uz Gaisa piesārņojuma samazināšanas rīcības plānā 2020. – 2030.gadam definēto rīcības virzienu un pasākumu mērķu sasniegšanu (1) Energoefektivitātes paaugstināšana ēkās; (2) Emisiju samazināšana

- transportā ar alternatīvo degvielu plašāku izmantošanu; (3) Emisiju samazināšana lauksaimniecības sektorā; (4) Rīgā veicamie pasākumi gaisa kvalitātes uzlabošanai jomās.
3. Notiks lēnāka virzība uz Atkritumu apsaimniekošanas valsts plānā 2021. – 2028.gadam definēto rīcības virzienu un pasākumu mērķu sasniegšanu atkritumu pārstrādes veicināšanai un atkritumu apglabāšanas poligonu infrastruktūras attīstības jomās.
 4. Notiks lēnāka virzība uz Rīcības plānā pārejai uz aprites ekonomiku 2020. – 2027.gadam definēto mērķu un rīcības virzienu sasniegšanu.
 5. Notiks lēnāka virzība uz Latvijas pielāgošanās klimata pārmaiņām plānā laika posmam līdz 2030.gadam definēto rīcības virzienu – (1) Tautsaimniecībai nozīmīgu resursu mežsaimniecībā, lauksaimniecībā un zivsaimniecībā pasargāšana no klimata pārmaiņu negatīvajām ietekmēm; (2) Zaļās infrastruktūras izmantošana klimata risku ietekmes mazināšanai; (3) Inženierkomunikāciju sistēmas un infrastruktūras nodrošināšana un pielāgošana klimata ekstrēmām; (4) Būvju un ēku pielāgošana klimata pārmaiņu ietekmēm un slodzēm; (5) Klimata pārmaiņu negatīvo ietekmju mazināšana ekosistēmās un sugu bioloģiskās daudzveidības saglabāšana un atjaunošana (6) Dabas un kultūrvēsturisko ainavu vērtību aizsardzība no klimata pārmaiņu negatīvās ietekmes jomās.
 6. Notiks lēnāka virzība uz Reģionālās politikas pamatnostādņēs 2021. – 2027.gadam definēto mērķu un rīcības virzienu (1) Vietas sagatavošana uzņēmējam un to produktivitāte; (2) Pakalpojumu efektivitātes uzlabošana reģionos; (3) Pakalpojumu nodrošināšana reģionos atbilstoši demogrāfijas izaicinājumiem; (4) Sasniedzamība un dzīves vide reģionos sasniegšanu.

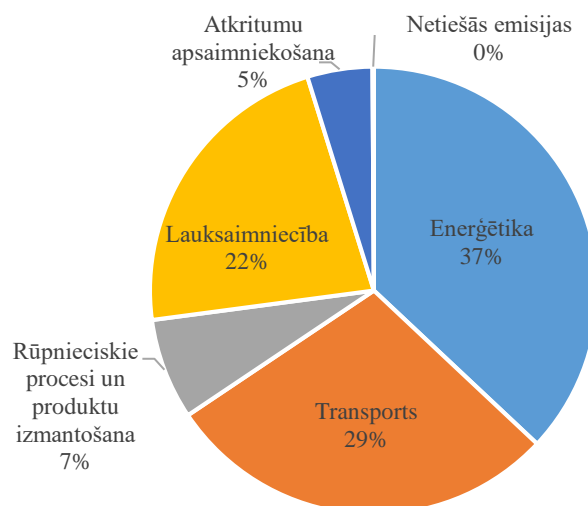
3.3. Vides kvalitāte

3.3.1. SEG emisijas

SEG emisijas veido CO₂, CH₄, N₂O, HFC, PFC un SF₆. Saskaņā ar SEG emisijas inventarizācijas un CO₂ piesaisti valstī datiem, 2018.gadā Latvijas SEG emisijas, ieskaitot netiešās CO₂ emisijas, enerģētikā, transportā, rūpnieciskajos procesos un produktu izmantošanā, lauksaimniecībā, atkritumu apsaimniekošanā bija 11727,48 kt CO₂ ekv. (skatīt 1.attēlu). Kopumā Latvijas SEG emisijas kopš 1990.gada ir samazinājušās par 55,5%.

1.attēls

Latvijas SEG emisijas 2018.gadā

Dati: Latvijas Vides, ģeoloģijas un meteoroloģijas centrs

2018.gadā SEG intensitāte bija 435,86 t CO₂ ekv./milj. *euro* (2015.gada salīdzināmajās cenās), kas ir 63,0% samazinājums attiecībā pret 1995.gadu.

Vislielākais SEG emisiju avots 2018.gadā ir enerģētikas sektors (ieskaitot transportu), radot 66% no kopējām Latvijas SEG emisijām. Galvenais SEG emisijas cēlonis šajā sektorā ir nepieciešamība pēc siltumenerģijas gada aukstajā sezonā un energoresursu avots, kas ietekmē SEG un piesārņojošo vielu emisijas gaisā apjomus. Enerģētikas sektora emisijas sastāv no divām daļām – kurināmā sadedzināšanas un transporta emisijas.

Enerģētikas sektora kopējās emisijas 2018.gadā ir samazinājušās par 60,2% salīdzinot ar 1990.gadu, kamēr transporta emisijas šajā pašā laika periodā ir pieaugušas par 10,3%. 2018.gadā autotransports veidoja 93,6%, dzelzceļa transports 5,6% no kopējām SEG emisijām transportā. Autotransporta emisijas 2018.gadā ir palielinājušās par 11,4%, salīdzinot ar 2005.gadu, dzelzceļa transporta emisijas – samazinājušās par 35,6%. Emisiju dinamikas cēloņi ir saistīti ar patērētā kurināmā daudzuma un veida izmaiņām. Kopš 1990.gada izmantotās biomasas apjoms ir palielinājies par 150,7%, tajā pašā laikā fosilā kurināmā izmantošana ir samazinājusies – šķidrās kurināmās par 59,8%, cietās kurināmās par 92,8%, kūdra par 95,8% un dabas gāze par 51,3%. Biodeģvielas (biodīzeļdegviela un bioetanol) veido 3,3% no kopējā degvielas patēriņa transporta sektorā.

Lauksaimniecība ir otrs lielākais emisiju sektors, kas radīja 22,3% (2609,40 kt CO₂ ekv.) no kopējām Latvijas SEG emisijām 2018.gadā. 2018.gadā emisijas no lauksaimniecībā izmantojamām augsnēm veidoja lielāko daļu (59,3%) no sektora kopējām emisijām, 32,6% – lauksaimniecības dzīvnieki, bet 6,5% – kūstmēslu apsaimniekošana. Kopš 2005.gada lauksaimniecības emisijas ir pieaugušas par 12,3% 2018.gadā. Emisiju pieaugumu šajā laika periodā galvenokārt sekmēja lauksaimnieciskās ražošanas rādītāju paaugstināšanās galvenokārt augkopības sektorā, palielinoties sējplatību un izmantoto minerālmēslu apjomam.

SEG emisijas no rūpnieciskajiem procesiem un produktu izmantošanas 2018.gadā sektors veidoja 7,3% no kopējām Latvijas SEG emisijām. Lielāko apjomu – 65,3% no sektora emisijām rada minerālu rūpniecība, bet ozona slāni noārdošo vielu aizvietošanai izmantotie produkti rūpniecības sektorā veido 27,7% no kopējām rūpniecisko procesu un produktu izmantošanas sektora emisijām.

SEG emisijas no atkritumu apsaimniekošanas veido 4,7% no kopējām SEG emisijām. Tās ietver CH₄ emisijas no sadzīves atkritumu apglabāšanas (69,6%) no kopējām SEG

emisijām atkritumu apsaimniekošanas sektorā, CH₄ un N₂O emisijas veidojas cieto atkritumu bioloģiskās apstrādes (8,7%), no notekūdeņu attīrīšanas un novadīšanas (21,6%) un neliels daudzums (0,1%) no atkritumu sadedzināšanas.

CO₂ piesaiste zemes izmantošanas, zemes izmantošanas maiņas un mežsaimniecības sektorā neto SEG emisijas no ZIZIMM 2017.gadā bija –1417,54 kt CO₂ ekv., salīdzinot ar –10208,72 kt CO₂ ekv. 1990.gadā. Salīdzinājumā ar bāzes gadu, 2018.gadā izmaiņas ZIZIMM ir samazinājušās par 113,9%. CO₂ piesaistes samazinājums ZIZIMM sektorā saistāms ar mežistrādes apjoma pieaugumu. Ievērojama nozīme SEG emisijas palielinājumā ir meža zemes transformācija par apbūvi (autoceļiem un cita veida infrastruktūru), kā arī dabiski apmežojušos platību transformācijai par aramzemēm un zālājiem.

Iespējamās izmaiņas, ja plāns netiks īstenots

Plānā uz SEG emisijām attiecas šādi reformu un investīciju virzieni:

1. 1.1. Emisiju samazināšana transporta sektorā;
2. 1.2. Energoefektivitātes uzlabošana;
3. 1.3. Pielāgošanās klimata pārmaiņām;
4. 3.1. Reģionālā politika.

Ja plāns netiks ieviests, tad turpmākajā laikā vidējā termiņā tiks traucēta mērķtiecīga valsts attīstība klimatnoturības virzienā, netiks ieviesti energoefektivitātes pasākumi mājokļos un publiskajās ēkās, transportā un tautsaimniecībā, un līdz ar to pietiekami netiktu samazinātas SEG emisijas. Kopumā nenotiktu virzība pienācīgā tempā uz starptautisko un nacionālo vides mērķi sasniegšanu attiecībā uz SEG emisiju samazināšanu un klimatneitralitāti.

Neīstenojot plānu:

1. Notiks lēnāka virzība uz Latvijas Nacionālajā enerģētikas un klimata plānā 2021. – 2030.gadam definētajiem rīcībpolitikas un pasākumu mērķu sasniegšanu energoefektivitātes, ēku energoefektivitātes, siltumapgādes un aukstumapgādes, transporta, enerģētiskās drošības un iekšējā enerģijas tirgus, atkritumu un notekūdeņu apsaimniekošanas, kā arī lauksaimniecības, zemes izmantošanas un mežsaimniecības jomās.
2. Notiks lēnāka virzība uz Gaisa piesārņojuma samazināšanas rīcības plānā 2020. – 2030.gadam definēto rīcības virzienu un pasākumu mērķu sasniegšanu (1) Energoefektivitātes paaugstināšana ēkās; (2) Emisiju samazināšana transportā ar alternatīvo degvielu plašāku izmantošanu; (3) Emisiju samazināšana lauksaimniecības sektorā; (4) Rīgā veicamie pasākumi gaisa kvalitātes uzlabošanai jomās.
3. Notiks lēnāka virzība uz Atkritumu apsaimniekošanas valsts plānā 2021. – 2028.gadam definēto rīcības virzienu un pasākumu mērķu sasniegšanu atkritumu pārstrādes veicināšanai un atkritumu apglabāšanas poligonu infrastruktūras attīstības jomās.
4. Notiks lēnāka virzība uz Rīcības plānā pārejai uz aprites ekonomiku 2020. – 2027.gadam definēto mērķu un rīcības virzienu sasniegšanu.
5. Notiks lēnāka virzība uz Latvijas pielāgošanās klimata pārmaiņām plānā laika posmam līdz 2030.gadam definēto rīcības virzienu – (1) Tautsaimniecībai nozīmīgu resursu mežsaimniecībā, lauksaimniecībā un zivsaimniecībā pasargāšana no klimata pārmaiņu negatīvajām ietekmēm; (2) Zaļās infrastruktūras izmantošana klimata risku ietekmes mazināšanai; (3) Inženierkomunikāciju sistēmas un infrastruktūras nodrošināšana un pielāgošana klimata ekstrēmiem; (4) Būvju un ēku pielāgošana klimata pārmaiņu ietekmēm

un slodzēm; (5) Klimata pārmaiņu negatīvo ietekmju mazināšana ekosistēmās un sugu bioloģiskās daudzveidības saglabāšana un atjaunošana (6) Dabas un kultūrvēsturisko ainavu vērtību aizsardzība no klimata pārmaiņu negatīvās ietekmes jomās.

6. Notiks lēnāka virzība uz Reģionālās politikas pamatnostādņēs 2021. – 2027.gadam definēto mērķu un rīcības virzienu (1) Vietas sagatavošana uzņēmējam un to produktivitāte; (2) Pakalpojumu efektivitātes uzlabošana reģionos; (3) Pakalpojumu nodrošināšana reģionos atbilstoši demogrāfijas izaicinājumiem; (4) Sasniedzamība un dzīves vide reģionos sasniegšanu.

3.3.2. Gaisa kvalitāte

Latvijā laikā no 2005. līdz 2018.gadam gaisu piesārņojošo vielu emisijas (NO_x, SO₂, NMGOS un PM_{2,5}) ir samazinājušās, bet NH₃ emisijas, salīdzinot ar 2005.gadu, ir pieaugušas. Lielākā daļa no visas Latvijas emisijām koncentrējas Rīgas apkārtnē, kā arī citās lielākajās Latvijas pilsētās.

2018.gadā galvenais emisiju avots bija transporta sektors (42,7%), it īpaši autoceļu transports, kas veido 31,3% no kopējām NO_x emisijām. Kopš 2005.gada transporta sektora emisijas ir samazinājušās par 38,1%, jo ir palielinājies automašīnu skaits ar EURO4, EURO5 un EURO6 klasēm. Otrs lielākais NO_x emisiju avots ir kurināmā izmantošana ēku apkurē (mazās sadedzināšanas iekārtas komerciālajā un sabiedriskajā sektorā un mājsaimniecībās), kā arī kurināmā izmantošana lauksaimniecībā, mežsaimniecībā un zivsaimniecībā, kas emitēja 6,77 kt jeb 19,8% no kopējām emisijām. Kopš 2005.gada emisijas ir samazinājušās par 29,1%. Kā vienu no emisiju samazinājuma iemesliem ir ēku energoefektivitātes palielināšanos, kas ļauj samazināt patērētā kurināmā apjomu.

Lauksaimniecības sektors ir trešais lielākais emisiju avots 2018. gadā, kas emitēja 4,25 kt jeb 12,4% no kopējām emisijām. Kopš 2005.gada emisijas sektorā ir palielinājušās par 44,8%, kas ir saistīts ar dzīvnieka skaita pieaugumu un lauksaimniecības zemju apstrādi.

Kopējās NMGOS emisijas laika periodā no 2005. līdz 2018.gadam ir samazinājušās par apmēram 24,7%. Emisiju samazinājuma avots galvenokārt ir transporta sektors. 2018.gadā lielākais emisijas avots ir ēku apkure (mazās sadedzināšanas iekārtas komerciālajā un sabiedriskajā sektorā un mājsaimniecībās), kā arī kurināmā izmantošana lauksaimniecībā, mežsaimniecībā un zivsaimniecībā, kas emitēja 31,1% no kopējā NMGOS emisijām. Kopš 2005.gada emisijas šajā sektorā ir samazinājušās par 40,6%, kā vienu no samazinājuma iemesliem ir minēt energoefektivitātes pasākumu ieviešanu. Rūpniecisko procesu sektors ir otrs lielākais NMGOS emisiju avots 2018.gadā ar 29,9% no kopējām emisijām. Galvenais NMGOS avots ir citu šķīdinātāju un produktu izmantošanas sektors (26,6% no kopējām valsts emisijām). Kopš 2005.gada emisijas šajā sektorā ir pieaugušas par 16,3%. Emisiju izmaiņas šajā sektorā ir saistītas ar cilvēku labklājības līmeni un ekonomisko situāciju valstī.

Lauksaimniecības sektorā veidojas 17,9% NMGOS emisiju. Lielākā daļa no emisijām rodas no kūtsmēslu apsaimniekošanas – 84,5%. Kopš 2005.gada emisijas lauksaimniecības sektorā ir palielinājušās par 16,3%, un tāpat kā NO_x emisijām tas ir saistīts ar dzīvnieku skaita pieaugumu un lauksaimniecības zemju apstrādi.

Transporta sektora nozīme kopš 2005.gada ir krietni samazinājusies (–77,4%). 2005.gadā transporta sektors bija atbildīgs par 19,1% no kopējām NMGOS emisijām, bet 2018.gadā – 5,7%. Samazinājuma cēlonis ir automašīnu ar zemāku ietekmi uz vidi skaita palielināšanās, kā arī ir samazinājies benzīna patēriņš pasažieru automašīnām.

Kopējās NH₃ emisijas laika periodā 2005.–2018.gadam ir palielinājušās par 6,7%. NH₃ emisijas galvenokārt (83% no kopējā emisiju apjoma) veidojas ar lauksaimniecisko

ražošanu saistītajos procesos. Svarīgākie emisiju avoti lauksaimnieciskajā ražošanā ir kūtsmēsļu apsaimniekošanas sistēmas un sintētisko minerālmēsļu un kūtsmēsļu izmantošana. Kopš 2005.gada NH₃ emisijas sektorā ir palielinājušās par 13,2%. Emisiju palielinājums saistīts ar lauksaimniecības zemju un mājlopu skaita pieaugumu.

Otrs lielākais NH₃ emisiju avots ir ēku apkure (mazās sadedzināšanas iekārtas komerciālajā un sabiedriskajā sektorā un mājsaimniecībās), kā arī kurināmā izmantošana lauksaimniecībā, mežsaimniecībā un zivsaimniecībā, kas emitēja 10,1% no kopējām amonjaka emisijām. Kopš 2005. gada emisijas sektorā ir samazinājušās par 37,3%, ko var izskaidrot ar energoefektivitātes uzlabošanu ēkās.

Pārējie sektori, kuros tiek uzskaitītas amonjaka emisijas, ir kurināmā izmantošana rūpniecībā (3,8%), transporta sektoros (1,1%) un atkritumu apsaimniekošana (1,9%). Niekas NH₃ emisiju avots ir rūpniecisko procesu sektors.

Kopējās daļiņu PM_{2,5} emisijas laika periodā 2005. – 2018.gads ir samazinājušās par apmēram 28%. Emisiju samazinājumu noteicis patērētā kurināmā apjoma samazinājums mājsaimniecības sektorā. 2018.gadā lielākais PM_{2,5} emisiju avots bija ēku apkure (mazās sadedzināšanas iekārtas komerciālajā un sabiedriskajā sektorā un mājsaimniecībās), kā arī kurināmā izmantošana lauksaimniecībā, mežsaimniecībā un zivsaimniecībā, kas emitēja 64,7% jeb 13,23 kt no kopējām PM_{2,5} emisijām. Kopš 2005.gada emisijas sektorā ir samazinājušās par 38,6%, jo ir uzlabota ēku energoefektivitāte, kas ļauj samazināt patērētā kurināmā apjomu. Otrais un trešais lielākais PM_{2,5} emisiju avots ir enerģijas un siltuma ražošana (12,6%) un kurināmā izmantošana rūpniecībā (11,3%). Kopš 2005.gada emisijas šajos sektoros ir palielinājušās, un tas ir saistīts galvenokārt ar biomasas plašāku izmantošanu.

Laika periodā no 2005. līdz 2018.gadam kopējās SO₂ emisijas ir samazinājušās par 56%. Latvijā nav nozīmīgu SO₂ emisijas izraisītu tautsaimniecības nozaru, piemēram, celulozes, sērskābes un sērorganisko savienojumu ražošana vai arī naftas pārstrādes rūpnīcu.

2018.gadā lielākais SO₂ emisiju avots bija ēku apkure (mazās sadedzināšanas iekārtas komerciālajā un sabiedriskajā sektorā un mājsaimniecībās), kā arī kurināmā izmantošana lauksaimniecībā, mežsaimniecībā un zivsaimniecībā, kas veidoja 47,2% no kopējām valsts emisijām. Kopš 2005.gada emisijas ir samazinājušās par 50,3%, jo sektorā ir samazinājies kurināmā patēriņš dažādu energoefektivitātes pasākumu ieviešanas dēļ, kā arī ir ievērojami samazinājies cietā fosilā kurināmā patēriņš. Enerģijas un siltuma ražošana un kurināmā izmantošana rūpniecības procesos ir attiecīgi otrs un trešais lielākais emitētājs 2018.gadā, attiecīgi emitējot 25,4% un 22,9%. Kopš 2005.gada SO₂ emisijas abos sektoros ir samazinājušās par 39,1% un 43,4%, jo cietais un šķidrās fosilais kurināmais ar augstu sēra saturu tika aizstāts ar dabasgāzi un biomasu. SO₂ emisijas transporta sektorā kopš 2005.gada ir samazinājušās par 85,5%, jo tika ieviestas stingrākas prasības par pieļaujamo sēra saturu autotransportā un dzelzceļā izmantotajām degvielām.

Papildus ir konstatēts, ka Rīgā tiek pārsniegti daļiņu PM₁₀ gada vidējais augšējais un apakšējais piesārņojuma novērtējumu sliekšnis cilvēka veselības aizsardzībai, diennakts robežlielums cilvēka veselības aizsardzībai, benzola un benza(a)pirēna gada vidējā koncentrācija Rīgā pārsniedz apakšējo piesārņojuma novērtēšanas cilvēka veselības aizsardzībai.

Iespējamās izmaiņas, ja plāns netiks īstenots

Plānā uz gaisa kvalitāti attiecas šādi reformu un investīciju virzieni:

- 1.1. Emisiju samazināšana transporta sektorā;
- 1.2. Energoefektivitātes uzlabošana;
- 1.3. Pielāgošanās klimata pārmaiņām;
- 3.1. Reģionālā politika.

Ja plāns netiks ieviests, tad turpmākajā laikā vidējā termiņā tiks traucēta mērķtiecīga valsts attīstība gaisa kvalitātes uzlabošanas jomā, it īpaši lielajās pilsētās, kurās līdz šim ir konstatēti normatīvajos aktos noteikto robežlielumu vai novērtēšanas sliekšņu cilvēka veselības aizsardzībai rekomendēto vērtību pārsniegumi. Bez tam netiktu mazinātas emisijas, ko rada transporta un enerģētikas joma, lauksaimniecība. Kopumā netiks sekmēta starptautisko un nacionālo vides aizsardzības mērķu sasniegšana attiecībā uz gaisa kvalitāti.

Neīstenojot plānu:

1. Notiks lēnāka virzība uz Latvijas Nacionālajā enerģētikas un klimata plānā 2021. – 2030.gadam definētajiem rīcībpolitikas un pasākumu mērķu sasniegšanu energoefektivitātes, ēku energoefektivitātes, siltumapgādes un aukstumapgādes, transporta, enerģētiskās drošības un iekšējā enerģijas tirgus, atkritumu un notekūdeņu apsaimniekošanas, kā arī lauksaimniecības, zemes izmantošanas un mežsaimniecības jomās.
2. Notiks lēnāka virzība uz Gaisa piesārņojuma samazināšanas rīcības plānā 2020. – 2030.gadam definēto rīcības virzienu un pasākumu mērķu sasniegšanu (1) Energoefektivitātes paaugstināšana ēkās; (2) Emisiju samazināšana transportā ar alternatīvo degvielu plašāku izmantošanu; (3) Emisiju samazināšana lauksaimniecības sektorā; (4) Rīgā veicamie pasākumi gaisa kvalitātes uzlabošanai jomās.
3. Notiks lēnāka virzība uz Atkritumu apsaimniekošanas valsts plānā 2021. – 2028.gadam definēto rīcības virzienu un pasākumu mērķu sasniegšanu atkritumu pārstrādes veicināšanai un atkritumu apglabāšanas poligonu infrastruktūras attīstības jomās.
4. Notiks lēnāka virzība uz Rīcības plānā pārejai uz aprites ekonomiku 2020. – 2027.gadam definēto mērķu un rīcības virzienu sasniegšanu.
5. Notiks lēnāka virzība uz Latvijas pielāgošanās klimata pārmaiņām plānā laika posmam līdz 2030.gadam definēto rīcības virzienu – (1) Tautsaimniecībai nozīmīgu resursu mežsaimniecībā, lauksaimniecībā un zivsaimniecībā pasargāšana no klimata pārmaiņu negatīvajām ietekmēm; (2) Zaļās infrastruktūras izmantošana klimata risku ietekmes mazināšanai; (3) Inženierkomunikāciju sistēmas un infrastruktūras nodrošināšana un pielāgošana klimata ekstrēmām; (4) Būvju un ēku pielāgošana klimata pārmaiņu ietekmēm un slodzēm; (5) Klimata pārmaiņu negatīvo ietekmju mazināšana ekosistēmās un sugu bioloģiskās daudzveidības saglabāšana un atjaunošana (6) Dabas un kultūrvēsturisko ainavu vērtību aizsardzība no klimata pārmaiņu negatīvās ietekmes jomās.
6. Notiks lēnāka virzība uz Reģionālās politikas pamatnostādņēs 2021. – 2027.gadam definēto mērķu un rīcības virzienu (1) Vietas sagatavošana uzņēmējam un to produktivitāte; (2) Pakalpojumu efektivitātes uzlabošana reģionos; (3) Pakalpojumu nodrošināšana reģionos atbilstoši demogrāfijas izaicinājumiem; (4) Sasniedzamība un dzīves vide reģionos sasniegšanu.

3.3.3. Virszemes ūdeņu kvalitāte

Saskaņā ar vērtējumu Upju baseinu apgabalu apsaimniekošanas plānos 2016. – 2021.gadam Latvijā tikai 21% no virszemes ūdensobjektiem (upes, ezeri) atbilst labai vai augstai ekoloģiskajai kvalitātei (vai potenciālam). Lielākā daļa ūdensobjektu (63%) atbilst vidējai ekoloģiskajai kvalitātei, 12,5% – sliktai un 3,5% – ļoti sliktai ekoloģiskajai kvalitātei. Sliktākā situācijā ir ūdensobjektiem Lielupes un Daugavas upju baseinos. Pārejas

ūdensobjektu ekoloģiskā kvalitāte ir vidēja, bet piekrastes ūdeņu ūdensobjektu – vidēja (2 ūdensobjekti) un slikta (2 ūdensobjekti). Minētie dokumenti liecina par to, ka ūdensobjektu ekoloģiskās kvalitātes rādītāji Latvijā ir zemāki par ES vidējiem rādītājiem. Lielākajai daļai virszemes ūdensobjektu joprojām nav zināmi ķīmiskās kvalitātes rādītāji.

Ūdens kvalitāti ietekmē gan punktveida piesārņojuma avoti (komunālo un rūpniecisko notekūdeņu attīrīšanas iekārtu izplūdes, notekūdeņu attīrīšanas iekārtu dūņu lauki, piesārņotas vai potenciāli piesārņotas vietas), gan izkliedētie avoti (lauksaimniecība, mežsaimniecība, mājsaimniecības), arī hidromorfoloģiskie pārveidojumi (hidroelektrostaciju dambji, hidrotehniskās būves upju krastos – nostiprinājumi, meliorētas upes, u.c.).

Slāpekļa mēslojuma izmantošanas pieauguma rezultātā ir palielinājies slāpekļa pārpalikums, kas var ietekmēt ūdens un augsnes kvalitāti. Lauksaimniecība ir viens no galvenajiem izkliedētā piesārņojuma cēloņiem un piesārņojuma ar biogēnajām vielām avotiem. Paaugstinātas biogēno elementu koncentrācijas ūdenī izraisa eutrofikāciju.

Būtiska ietekme uz ūdeņu kvalitāti ir pārrobežu piesārņojumam, jo 56% no kopējās upju noteces rodas ārpus Latvijas – mūsu kaimiņvalstīs Lietuvā, Igaunijā, Baltkrievijā un Krievijā. Līdz ar to šajās valstīs radies ūdeņu piesārņojums nokļūst Latvijas teritorijā. Robežšķērsojošā ūdeņu piesārņojuma pārnese no kaimiņvalstīm ir viena no nozīmīgākajām Latvijas iekšējo ūdeņu problēmām visām piesārņojošo vielu grupām, īpaši biogēnajiem elementiem un noturīgajām vidi piesārņojošām vielām.

Notekūdeņu kopējā apjoma samazināšanās ir kompleksu pasākumu rezultāts, kas vērsti uz ūdenssaimniecības sistēmu sakārtošanu un atjaunošanu, samazinot gruntsūdens pieplūdi kanalizācijas sistēmās. Tāpat to ietekmē arī iedzīvotāju skaita samazināšanās.

Saistībā ar notekūdeņu attīrīšanu aktuāla vides problēma ir notekūdeņu dūņu apsaimniekošana. 2019.gadā Latvijā kopumā tika saražotas 24 182 tonnas (pēc sausas) notekūdeņu dūņu. Notekūdeņu dūņas un to kompostu izmanto augsnes mēslošanai lauksaimniecības zemēs, teritoriju apzaļumošanai, degradēto platību rekultivācijai, kā arī mežsaimniecībā. Neatbilstoša dūņu apsaimniekošana var radīt vides piesārņojumu. 2019.gadā aptuveni puse (49%) no dūņu daudzuma tiek izmantota lauksaimniecībā un kompostēšanai, 21% – pagaidu uzglabāšanai dūņu laukos vai teritorijās, 3% – apzaļumošanai un 28% – citiem veidiem, t.sk. mežsaimniecībā.

Saskaņā ar 2015.gada Plūdu riska pārvaldības plāniem visiem Upju baseinu apgabaliem, Latvijā ir uzskaitīti vairāk par 2000 km² applūstošo teritoriju, kas veido 3,4% valsts teritorijas. Daļā no šīs teritorijas iespējami katastrofāli plūdi. Applūstošajās teritorijās atrodas ievērojamas lauksaimniecības teritorijas, apdzīvotas teritorijas ar salīdzinoši lielu iedzīvotāju blīvumu un infrastruktūru, uzbūvētas lielas hidrotehniskās būves (piemēram, Daugavas HES kaskāde) un polderu sistēmas u.c.

Iespējamās izmaiņas, ja plāns netiks īstenots

Plānā uz virszemes ūdeņu kvalitāti attiecas šādi reformu un investīciju virzieni:

1. 1.1. Emisiju samazināšana transporta sektorā;
2. 1.2. Energoefektivitātes uzlabošana;
3. 1.3. Pielāgošanās klimata pārmaiņām;
4. 3.1. Reģionālā politika.

Ja plāns netiks ieviests, tad turpmākajā laikā vidējā termiņā tiks traucēta mērķtiecīga valsts attīstība virszemes ūdeņu kvalitātes uzlabošana, būtu apgrūtināta Upju baseinu apgabalu apsaimniekošanas plānu ieviešana un līdz ar to laba ūdens ekoloģiskā stāvokļa sasniegšana. Netiks novērstas nepilnības normatīvo aktu izpildē saistībā ar notekūdeņu dūņu apsaimniekošanu.

Neīstenojot plānu:

1. Notiks lēnāka virzība uz Latvijas Nacionālajā enerģētikas un klimata plānā 2021. – 2030.gadam definētajiem rīcībpolitikas un pasākumu mērķu sasniegšanu energoefektivitātes, ēku energoefektivitātes, siltumapgādes un aukstumapgādes, transporta, enerģētiskās drošības un iekšējā enerģijas tirgus, atkritumu un notekūdeņu apsaimniekošanas, kā arī lauksaimniecības, zemes izmantošanas un mežsaimniecības jomās.
2. Notiks lēnāka virzība uz Gaisa piesārņojuma samazināšanas rīcības plānā 2020. – 2030.gadam definēto rīcības virzienu un pasākumu mērķu sasniegšanu (1) Energoefektivitātes paaugstināšana ēkās; (2) Emisiju samazināšana transportā ar alternatīvo degvielu plašāku izmantošanu; (3) Emisiju samazināšana lauksaimniecības sektorā; (4) Rīgā veicamie pasākumi gaisa kvalitātes uzlabošanai jomās.
3. Notiks lēnāka virzība uz Atkritumu apsaimniekošanas valsts plānā 2021. – 2028.gadam definēto rīcības virzienu un pasākumu mērķu sasniegšanu atkritumu pārstrādes veicināšanai un atkritumu apglabāšanas poligonu infrastruktūras attīstības jomās.
4. Notiks lēnāka virzība uz Rīcības plānā pārejai uz aprites ekonomiku 2020. – 2027.gadam definēto mērķu un rīcības virzienu sasniegšanu.
5. Notiks lēnāka virzība uz Latvijas pielāgošanās klimata pārmaiņām plānā laika posmam līdz 2030.gadam definēto rīcības virzienu – (1) Tautsaimniecībai nozīmīgu resursu mežsaimniecībā, lauksaimniecībā un zivsaimniecībā pasargāšana no klimata pārmaiņu negatīvajām ietekmēm; (2) Zaļās infrastruktūras izmantošana klimata risku ietekmes mazināšanai; (3) Inženierkomunikāciju sistēmas un infrastruktūras nodrošināšana un pielāgošana klimata ekstrēmām; (4) Būvju un ēku pielāgošana klimata pārmaiņu ietekmēm un slodzēm; (5) Klimata pārmaiņu negatīvo ietekmju mazināšana ekosistēmās un sugu bioloģiskās daudzveidības saglabāšana un atjaunošana (6) Dabas un kultūrvēsturisko ainavu vērtību aizsardzība no klimata pārmaiņu negatīvās ietekmes jomās.
6. Notiks lēnāka virzība uz Reģionālās politikas pamatnostādņēs 2021. – 2027.gadam definēto mērķu un rīcības virzienu (1) Vietas sagatavošana uzņēmējam un to produktivitāte; (2) Pakalpojumu efektivitātes uzlabošana reģionos; (3) Pakalpojumu nodrošināšana reģionos atbilstoši demogrāfijas izaicinājumiem; (4) Sasniedzamība un dzīves vide reģionos sasniegšanu.
7. Turpināsies likumā “Par piesārņojumu” un Ministru kabineta 2006.gada 2.maija noteikumos Nr.362 “Noteikumi par notekūdeņu dūņu un to komposta izmantošanu, monitoringu un kontroli” noteikto prasību neizpilde saistībā ar notekūdeņu dūņu apsaimniekošanu. Nenotiks virzība uz Notekūdeņu apsaimniekošanas investīciju plānā 2021. – 2027.gadam ieteikto risinājumu par atbalsta instrumentu centralizētu notekūdeņu dūņu apstrādes un pārstrādes centru izveidei reģionos, un efektīva dūņu izmantošanai aprites ekonomikas kontekstā sasniegšanu.

3.3.4. Atkritumu apsaimniekošana

Saskaņā ar *Eurostat* datiem Latvijā no 2004. līdz 2018.gadam radīto atkritumu kopējais daudzums ir palielinājies par 41%. Sadzīves atkritumu daudzums uz vienu iedzīvotāju ir palielinājies par 27%: 2005.gadā – 320 kg, bet 2018.gadā – 407 kg uz vienu iedzīvotāju. Šo pieaugumu ir veicinājusi ekonomikas attīstība un nepietiekami stimuli

īstenot pasākumus atkritumu daudzuma samazināšanai, pārstrādei un otrreizējai izmantošanai. Radīto bīstamo atkritumu daudzumam laika posmā no 2012. gadam līdz 2018.gadam nav izteiktas tendences, to daudzums variē robežās no 63,7 tūkst. t 2016.gadā līdz 118,1 tūkst. t 2018.gadā. Pieaug savākto sadzīves atkritumu daudzumi – 2018.gadā tika savākti 2346 tūkst. t sadzīves atkritumu un 123 tūkst. t bīstamo atkritumu.

Lielāko daudzumu – 34% – sadzīves atkritumu sastāvā veido BNA, izlietotais iepakojums – 22%, plastmasas atkritumi – 13%, inertie atkritumi – 12%, citi atkritumi (koksne, tekstils, gumija, higiēnas prešu atkritumi) – 15%, pārējo daļu – papīra, stikla un metāla atkritumi. Sadzīves bīstamo atkritumu un videi kaitīgu preču atkritumu īpatsvars sadzīves atkritumos svārstās no 1,3% līdz 2,3%.

Būtisks pārstrādāto atkritumu daudzuma samazinājums vērojams pēc 2014.gada, kad pārstrādāti aptuveni 400 tūkst. tonnas atkritumu, savukārt 2018.gadā – 558 tūkst. t. Pārstrādes jaudas ir palielinājušās, pateicoties ES Kohēzijas fondu finansējumam.

Iespējamās izmaiņas, ja plāns netiks īstenots

Plānā uz atkritumu apsaimniekošanu attiecas šādi reformu un investīciju virzieni:

1. 1.1. Emisiju samazināšana transporta sektorā;
2. 1.2. Energoefektivitātes uzlabošana;
3. 1.3. Pielāgošanās klimata pārmaiņām;
4. 3.1. Reģionālā politika.

Ja plāns netiks ieviests, tad turpmākajā laikā tiks traucēta virzība uz atkritumu apsaimniekošanas jomā izvirzīto problēmu un pasākumu (attiecībā uz BNA apglabāšanu/pārstrādi, biogāzes ieguvī, atkritumu reģenerāciju u.c.) sasniegšanā. Netiks novērstas nepilnības normatīvo aktu izpildē saistībā ar notekūdeņu dūņu apsaimniekošanu.

Neīstenojot plānu:

1. Notiks lēnāka virzība uz Latvijas Nacionālajā enerģētikas un klimata plānā 2021. – 2030.gadam definētajiem rīcībpolitikas un pasākumu mērķu sasniegšanu energoefektivitātes, ēku energoefektivitātes, siltumapgādes un aukstumapgādes, transporta, enerģētiskās drošības un iekšējā enerģijas tirgus, atkritumu un notekūdeņu apsaimniekošanas, kā arī lauksaimniecības, zemes izmantošanas un mežsaimniecības jomās.
2. Notiks lēnāka virzība uz Gaisa piesārņojuma samazināšanas rīcības plānā 2020. – 2030.gadam definēto rīcības virzienu un pasākumu mērķu sasniegšanu (1) Energoefektivitātes paaugstināšana ēkās; (2) Emisiju samazināšana transportā ar alternatīvo degvielu plašāku izmantošanu; (3) Emisiju samazināšana lauksaimniecības sektorā; (4) Rīgā veicamie pasākumi gaisa kvalitātes uzlabošanai jomās.
3. Notiks lēnāka virzība uz Atkritumu apsaimniekošanas valsts plānā 2021. – 2028.gadam definēto rīcības virzienu un pasākumu mērķu sasniegšanu atkritumu pārstrādes veicināšanai un atkritumu apglabāšanas poligonu infrastruktūras attīstības jomās.
4. Notiks lēnāka virzība uz Rīcības plānā pārejai uz apertes ekonomiku 2020. – 2027.gadam definēto mērķu un rīcības virzienu sasniegšanu.
5. Notiks lēnāka virzība uz Latvijas pielāgošanās klimata pārmaiņām plānā laika posmam līdz 2030.gadam definēto rīcības virzienu – (1) Tautsaimniecībai nozīmīgu resursu mežsaimniecībā, lauksaimniecībā un zivsaimniecībā pasargāšana no klimata pārmaiņu negatīvajām ietekmēm; (2) Zaļās infrastruktūras izmantošana klimata risku ietekmes mazināšanai; (3) Inženierkomunikāciju sistēmas un infrastruktūras nodrošināšana un pielāgošana

klīmata ekstrēmīem; (4) Būvju un ēku pielāgošana klīmata pārmaiņu ietekmēm un slodzēm; (5) Klīmata pārmaiņu negatīvo ietekmju mazināšana ekosistēmās un sugu bioloģiskās daudzveidības saglabāšana un atjaunošana (6) Dabas un kultūrvēsturisko ainavu vērtību aizsardzība no klīmata pārmaiņu negatīvās ietekmes jomās.

6. Notīks lēnāka virzība uz Reģionālās politikas pamatnostādņēs 2021. – 2027.gadam definēto mērķu un rīcības virzienu (1) Vietas sagatavošana uzņēmējam un to produktivitāte; (2) Pakalpojumu efektivitātes uzlabošana reģionos; (3) Pakalpojumu nodrošināšana reģionos atbilstoši demogrāfijas izaicinājumiem; (4) Sasniedzamība un dzīves vide reģionos sasniegšanu.
7. Turpināsies likumā “Par piesārņojumu” un Ministru kabineta 2006.gada 2.maija noteikumos Nr.362 “Noteikumi par notekūdeņu dūņu un to komposta izmantošanu, monitoringu un kontroli” noteikto prasību neizpilde saistībā ar notekūdeņu dūņu apsaimniekošanu. Nenotīks virzība uz Notekūdeņu apsaimniekošanas investīciju plānā 2021. – 2027.gadam ieteikto risinājumu par atbalsta instrumentu centralizētu notekūdeņu dūņu apstrādes un pārstrādes centru izveidei reģionos, un efektīva dūņu izmantošanai aprītes ekonomikas kontekstā sasniegšanu.

4. PLĀNOŠANAS DOKUMENTA ĪSTENOŠANAS IETEKMES UZ VIDI NOVĒRTĒJUMS

Šajā nodaļā sniegts plāna investīciju īstenošanas ietekmes uz vidi novērtējums SIVN procesā identificētajiem galvenajiem ietekmes uz vidi aspektiem. Novērtējums sagatavots balsoties uz plāna saturu un to detalizācijas līmeni, kas noteikts investīciju aprakstos.

4.1. Ar plānošanas dokumentu saistītie vides aspekti

Vides pārskata izstrādes procesā ir izvērtēti plānā ietvertu investīciju ietekmes uz vidi aspekti, ņemot vērā Ministru kabineta 2004.gada 23.marta noteikumu Nr.157 „Kārtība, kādā veicams ietekmes uz vidi stratēģiskais novērtējums” 8.7.apakšpunktā norādītos ietekmes aspektus, to iespējamās ietekmes būtiskums, salīdzinot ar esošo situāciju, starptautiskajiem un nacionālajiem vides aizsardzības mērķiem un vides kvalitātes normatīviem.

Plāna vides aspekti un to ietekmes būtiskums ir vērtēts atbilstoši tā detalizācijas pakāpei, kas ļauj tikai vispārīgi novērtēt iespējamās ietekmes uz vidi. Vērtējot plāna investīciju pasākumu ietekmi uz vidi, secināts, ka tā ietekme (tieša, pozitīva, negatīva, netieša, ilgtermiņa, īstermiņa) ir saistīta ar šādiem galvenajiem ietekmes uz vidi aspektiem:

- Klimata pārmaiņas (klimatneitralitāte un klimatnoturība);
- Virszemes ūdeņu kvalitāte;
- Gaisa kvalitāte;
- Augsnes kvalitāte;
- Pazemes ūdeņu kvalitāte;
- Bioloģiskā daudzveidība;
- Kultūras mantojuma saglabāšana un aizsardzība;
- Ainavas aizsardzība;
- Cilvēku veselība, drošība;
- Resursu izmantošana.

4.2. Ietekmes uz vidi novērtējums

Plānā ietvertu investīciju ietekmes uz vidi novērtējums ir sagatavots atbilstoši izvirzītajiem kritērijiem un plāna detalizācijas pakāpei saskaņā ar investīciju aprakstiem un rādītājiem. Kopumā ņemot, plāna detalizācijas pakāpe neļauj novērtēt ietekmes uz vidi kvantitatīvi, jo tajā nav ietverta informācija par konkrētiem projektiem un attiecīgajiem ietekmes rādītājiem. Faktiskās ietekmes uz vidi veidosies, īstenojot konkrētos investīciju projektus, kuri tiks plānoti un projektēti daudz detalizētāk vēlākā laika periodā, līdz ar to ir iespējams, ka plāna īstenošanas laikā var veidoties jaunas, tai skaitā būtiskas ietekmes uz vidi. Taču kopumā sagaidāms, ka tām būs lokāla ietekme projektu īstenošanas vietās un attieksies uz šajā vides pārskatā identificētajiem galvenajiem ietekmes uz vidi aspektiem.

Kopsavilkums par plānā ietvertu investīciju veidiem un to iespējamo ietekmi uz vidi ir apkopots 2.tabulā, savukārt detalizēts ietekmes uz vidi aspektu un veidu apkopojums ir atrodams 2.pielikumā.

Plānā ietvertu investīciju apraksts un ietekmes uz vidi kopsavilkums³⁸

1.komponente: Klimata pārmaiņas un vides ilgtspēja	
Reformu un investīciju virziens 1.1. Emisiju samazināšana transporta sektorā	
<p>Reforma 1.1.1.r. Rīgas metropoles areāla transporta sistēmas zaļināšana</p>	<p>Investīciju galvenais virziens ir integrēta, videi draudzīga un labi attīstīta sabiedriskā transporta sistēma Rīgas metropoles areālā. Investīcijas tiek plānotas šādās jomās:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Mobilitātes paradumu maiņa – attīstot sabiedriskā transporta sistēmas – veidojot un veicinot dzelzceļa satiksmi. Pārsēšanās no autotransporta ikdienas mobilitātes vajadzībām uz dzelzceļu, kur pirmā/pēdējā jūdze tiek veikta pēc iespējas ar sabiedrisko transportu vai velosipēdu, kā arī attīstot pasažieriem ērtus digitālos risinājumus. 2. Transporta infrastruktūras un sabiedriskā transporta ritošā sastāva uzlabošanai Rīgas metropoles areālā. 3. Maģistrālās veloinfrastruktūras paplašināšana Rīgā un nozīmīgākajos savienojumos ar Pierīgas apdzīvotības centriem. 4. Transporta sistēmas digitalizācija, palielināta sabiedriskā transporta, īpaši dzelzceļa, loma kopējā mobilitātē. <p>Vērtējums: tieša, pozitīva, ilgtermiņa ietekme uz gaisa kvalitāti un SEG emisijām.</p>
<p>1.1.2.1.i.: Pašvaldību funkciju īstenošanai un pakalpojumu sniegšanai paredzēto transportlīdzekļu iegāde</p>	<p>Pašvaldību funkciju īstenošanai un pakalpojumu sniegšanai nepieciešamo transportlīdzekļu iegāde.</p> <p>Vērtējums: tieša, pozitīva, ilgtermiņa ietekme uz gaisa kvalitāti un SEG emisijām.</p>
<p>1.1.2.2.i.: Biometāna izcelsmes apliecinājumu sistēmas izveide – VUGD specializēto transportlīdzekļu iegāde</p>	<p>Iekšlietu ministrijas VUGD transporta līdzekļu iegāde.</p> <p>Vērtējums: tieša, pozitīva, ilgtermiņa ietekme uz gaisa kvalitāti un SEG emisijām.</p>
<p>1.1.2.3.i.: Lauku saimniecībām (arī lauksaimnieciskā ražošanā) un uzņēmumiem nepieciešamā transporta un</p>	<p>Lauku saimniecībām (arī lauksaimnieciskā ražošanā) un uzņēmumiem nepieciešamā transporta un tehnikas pielāgošana darbināšanai ar biometānu iegādi, biometāna (kā saspīestā, tā sašķidrinātā formā) pārvadāšanas moduļu iegāde, atkritumu apsaimniekošanas transportlīdzekļu iegāde.</p>

³⁸ Plānoto investīciju iespējamā ieviešanas procesā ir identificētas arī īstermiņa, negatīvas, tiešas un netiešas ietekmes uz vides kvalitātes (gaisa piesārņojums, troksnis, vibrācijas, ūdeņu piesārņojuma riski u.c.) aspektiem, cilvēka veselību un resursu izmantošanu, kas izpaudīsies pasākumos ietvertu būvniecības projektu īstenošanas vietās. Tā kā šīs projektu īstenošanas vietas nav zināmas, tad tās ietekmes uz vidi novērtējumā tiek uzskatītas par maznozīmīgām. Būvniecības projektu ietekmes uz vidi novērtējums tiks veikts turpmākajos projektēšanas posmos saskaņā ar tiesību aktiem ietekmes uz vidi novērtējuma jomā, atbilstoši plānojot pasākumus negatīvās ietekmes novēršanai vai mazināšanai.

<p>tehnikas pielāgošana darbināšanai ar biometānu</p>	<p>Vērtējums: tieša, pozitīva, ilgtermiņa ietekme uz gaisa kvalitāti un SEG emisijām.</p>
<p align="center">1.komponente: Klimata pārmaiņas un ilgtspēja Reformu un investīciju virziens 1.2. Energoefektivitātes uzlabošana</p>	
<p>1.2.1.1.i. Daudzdzīvokļu māju energoefektivitātes uzlabošana un pāreja uz AER tehnoloģiju izmantošanu</p>	<p>Pasākuma īstenošana samazinās enerģijas patēriņu atjaunotajās ēkās, paildzinās to kalpošanas laiku, paaugstinās īpašuma vērtību, kā arī sniegs ieguldījumu tādās tautsaimniecībai nozīmīgās nozarēs kā būvniecībā, būvniecības preču ražošanā.</p> <p>Atbalsts daudzdzīvokļu māju atjaunošanai – ēkas norobežojošo konstrukciju un koplietošanas telpu atjaunošana, ārsienu un jumta konstrukciju papildus siltināšana, logu un durvju nomaiņa, kāpņu telpu remonts, ēkas inženiersistēmu atjaunošana, pārbūve vai izveide, apkures un karstā ūdens sistēmu nomaiņa, aukstā ūdens un kanalizācijas sistēmas nomaiņa, ventilācijas sistēmu izveide/atjaunošana, šahtu tīrīšana. AER tehnoloģiju uzstādīšana.</p> <p>Vērtējums: tieša, pozitīva, ilgtermiņa ietekme uz gaisa kvalitāti un SEG emisijām.</p> <p>Negatīva ietekme uz bioloģisko daudzveidību, virszemes un pazemes (gruntsūdeņu) ūdeņu kvalitāti, kā arī un ainavu iespējama, attīstoties monokultūrām lauksaimniecībā, kas tiek izmantotas AER.</p> <p>Negatīva ietekme uz kultūras mantojumu, ja veicot energoefektivitātes pasākumus, netiek saglabātas kultūras mantojuma vērtības.</p>
<p>1.2.1.2.i. Energoefektivitātes paaugstināšana uzņēmējdarbībā (ietverot pāreju uz AER tehnoloģiju izmantošanu siltumapgādē un saistītas pētniecības un attīstības aktivitātes (t.sk. bioekonomikā)</p>	<p>Viens no galvenajiem ekonomikas attīstības mērķiem ir apstrādes rūpniecības uzņēmumu produktivitātes kāpināšana, kas ir cieši saistīta ar ražošanas procesu efektivitātes paaugstināšanu un tehnoloģiskajiem jauninājumiem, kuri prasa lielākus ieguldījumus pētniecībā, attīstībā un inovācijās. Veidojamās finanšu instrumentu programmas mērķis ir veicināt uzņēmumu investīcijas energoefektivitātes paaugstināšanā, AER tehnoloģiju ieviešanā un saistītajās P&A aktivitātēs, tostarp bioekonomikas nozarē, lai sekmētu ilgtspējīgas uzņēmējdarbības attīstību un klimata mērķu sasniegšanu. Investīcijas tiek plānotas šādās jomās:</p> <p>Uzņēmējdarbības energoefektivitātei – ražošanas tehnoloģisko iekārtu iegādei vai nomaiņai, AER tehnoloģiju iegādei un lokālo AER attīstībai, energoefektīvu tehnoloģiju izstrādei un demonstrācijas projektu izveidei, energoefektivitātes pasākumiem ražošanas ēkās, viedo enerģētikas lokālo sistēmu izveidei un elektroenerģijas uzkrāšanai ražotnēs; atbalsts komersantiem videi draudzīgai ražošanai un resursu efektivitātei, atbalsts saistītām P&A aktivitātēm.</p>

	<p>Vērtējums: tieša, pozitīva, ilgtermiņa ietekme uz gaisa kvalitāti un SEG emisijām.</p> <p>Negatīva ietekme uz bioloģisko daudzveidību un ainavu iespējama, attīstoties monokultūrām lauksaimniecībā, kas tiek izmantotas AER.</p> <p>Negatīva ietekme uz kultūras mantojumu, ja veicot energoefektivitātes pasākumus, netiek saglabātas kultūras mantojuma vērtības.</p>
<p>1.2.1.3.i. Pašvaldību ēku un infrastruktūras uzlabošana, veicinot pāreju uz AER tehnoloģiju izmantošanu un uzlabojot energoefektivitāti</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. Paredzēts uzlabot pašvaldību ēku energoefektivitāti, lai samazinātu ikgadējo primāro enerģijas patēriņu un sasniegtu enerģijas ietaupījumu, ieviešot efektīvākos SEG emisiju samazinošos pasākumus ēku energoefektivitātes kāpināšanai un siltumnoturības uzlabošanai. 2. Pašvaldībām piederošām ēkām (un jaukta tipa īpašumiem, ja pašvaldības ir lielāko kapitāldaļu turētājas), t.sk. sociālajiem mājokļiem, veselības aprūpes, izglītības un sociālo iestāžu ēkām. Ieguldījumi tiks veikti, atbilstoši pašvaldību attīstības programmās noteiktajām prioritātēm, kas tiks definētas, izvērtējot administratīvi teritoriālās reformas rezultātā apvienoto pašvaldību ēku stāvokli un tajās plānotās funkcijas. <p>Vērtējums: tieša, pozitīva, ilgtermiņa ietekme uz gaisa kvalitāti un SEG emisijām.</p> <p>Negatīva ietekme uz bioloģisko daudzveidību un ainavu iespējama, attīstoties monokultūrām lauksaimniecībā, kas tiek izmantotas AER.</p> <p>Negatīva ietekme uz kultūras mantojumu, ja veicot energoefektivitātes pasākumus, netiek saglabātas kultūras mantojuma vērtības.</p>
<p>1.2.1.4.i. Energoefektivitātes uzlabošana valsts sektora ēkās, t.sk. vēsturiskajās ēkās</p>	<p>Plānots sniegt atbalstu energoefektivitātes uzlabošanai un pārejai uz AER centrālās valdības īpašumā esošām un izmantojamām ēkām, tai skaitā vēsturiskajām ēkām, lai panāktu primārās enerģijas patēriņa samazinājumu, veicinātu pāreju uz atjaunojamo energoresursu izmantošanu enerģijas ražošanā, kā arī panāktu SEG emisiju samazinājumu.</p> <p>Vērtējums: tieša, pozitīva, ilgtermiņa ietekme uz gaisa kvalitāti un SEG emisijām.</p> <p>Negatīva ietekme uz bioloģisko daudzveidību un ainavu iespējama, attīstoties monokultūrām lauksaimniecībā, kas tiek izmantotas AER.</p>
<p>1.komponente: Klimata pārmaiņas un ilgtspēja Reformu un investīciju virziens 1.3. Pielāgošanās klimata pārmaiņām</p>	
<p>1.3.1.1.i. Glābšanas dienestu kapacitātes stiprināšana, īpaši VUGD infrastruktūras un</p>	<p>Plānots izbūvēt 43 katastrofu pārvaldības centrus, 6 atsevišķus ugunsdzēsības depo, kā arī Ugunsdrošības un civilās aizsardzības koledžas ēku, depo būvniecībā izmantojot tipveida ēku projektus, kas ļaus būtiski</p>

<p>materiāltehniskās bāzes modernizācija</p>	<p>samazināt projektēšanas un būvdarbu izmaksas, kā arī laiku, kāds nepieciešams jaunas ēkas izbūvei. Daļa no ēkām atbildīs gandrīz nulles enerģijas patēriņa ēku būvniecības nosacījumiem, kur energoefektivitātes rādītājs apkurei atbilst A klasei, nepārsniedzot 45 kWh/m² gadā, kur kopējais primārās enerģijas patēriņš apkurei, karstā ūdens apgādei, mehāniskajai ventilācijai, dzesēšanai, apgaismojumam veidos ne vairāk kā 95 kWh/m² gadā. Ēkas būvniecībā plānots izmantot videi draudzīga ražojuma būvmateriālus, t.sk. atbilstošus ēku norobežojošo konstrukciju siltumtehnikas prasībām. Ēkā tiks izmantotas augstas efektivitātes rekuperācijas sistēmas, kuras nodrošina ne mazāk kā 75% ventilācijas zudumu atgūšanu apkures periodā.</p> <p>Vērtējums: tieša, pozitīva, ilgtermiņa ietekme uz gaisa kvalitāti un SEG emisijām.</p>
<p>1.3.1.2.i. Investīcijas plūdu risku mazināšanas infrastruktūrā, t.sk polderu sūkņu staciju atjaunošana, aizsargdambju atjaunošana, potamālo upju regulēto posmu atjaunošana</p>	<p>29 projektu, t.sk., polderu sūkņu staciju atjaunošanu, aizsargdambju atjaunošanu, potamālo upju regulēto posmu atjaunošanu, kuros viena publiskā sektora projekta īstenošanā nodarbināti līdz 30 darbinieku. Plānots, ka kopējā projektu ietekmētā platība, kurā mazināti applūšanas riski, būs līdz 59 000 ha.</p> <p>Vērtējums: tieša, pozitīva, ilgtermiņa ietekme uz klimata pārmaiņām (klimatnoturība, SEG emisiju samazināšana), ūdeņu un augsnes kvalitāti, bioloģisko daudzveidību, ainavu, cilvēku drošību un resursu izmantošanu. Mežsaimniecības, lauksaimniecības, dabas objektu un urbāno ainavu elementu degradācija vai iznīcināšana; dabas un kultūrvēsturisko vērtību degradācija vai iznīcināšana; ainavas vizuālās kvalitātes un vērtības izmaiņas; tūrisma infrastruktūras degradācija vai iznīcināšana; tūristu plūsmas samazināšanās vai arī palielināšanās skartajās teritorijās.</p>
<p>1.3.1.3.i. Ieguldījumi CO₂ piesaistē un mežu noturības veicināšanā</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. Neproduktīvu mežaudžu ar zemu CO₂ piesaisti nomaiņa, stādot augstvērtīgu meža stādāmo materiālu un nodrošinot atbilstošu jaunaudžu kopšanu, dod iespēju palielināt audžu produktivitāti un CO₂ piesaisti par 20%. 2. Atbalsts iznīcināto mežaudžu operatīvai atjaunošanai un kopšanai, stabilizējot oglekļa piesaisti mežā. 3. Atbalsts savlaicīgai jaunaudžu kopšanai, palielinot mežaudžu ražību un noturību pret klimata ekstrēmēm, vienlaicīgi veicinot CO₂ piesaisti. <p>Vērtējums: tieša, pozitīva, ilgtermiņa ietekme uz gaisa kvalitāti, SEG emisijām.</p>
<p>2.komponente: Digitālā transformācija</p>	
<p>Reformu un investīciju virziens 2.1. “Valsts pārvaldes digitālā transformācija”</p>	
<p>2.1.1.1.i. Pārvaldes modernizācija un</p>	<p>Plānotas investīcijas sabiedriskās kārtības un drošības procesu, izmeklēšanas un tiesvedības procesu un saistīto</p>

<p>pakalpojumu digitālā transformācija, tai skaitā uzņēmējdarbības vide</p>	<p>pakalpojumu digitālajā transformācijā, digitālu sabiedrības līdzdalības pakalpojumu ieviešanā, vēlēšanu procesu automatizācijā, publiskā iepirkuma procesu un pakalpojumu digitālajā transformācijā, fizisko personu datu pakalpojumu attīstībā, ostu pārvaldības digitālajā transformācijā, valsts un pašvaldības vienoto klientu apkalpošanas centra tīkla paplašināšanā un attīstībā, ārstniecības iestāžu procesu digitālajā transformācijā un ārstniecības procesā radīto datu pārvaldībā.</p> <p>Vērtējums: netieša ietekme uz gaisa kvalitāti un SEG emisiju mazināšanu.</p>
<p>2.1.2.1.i. Pārvaldes atbalsta centrālās sistēmas</p>	<p>Plānotas investīcijas iestāžu IKT atbalsta pakalpojumu centralizācijā un modernizācijā, valsts iestāžu nekustamo īpašumu, finanšu, personāla un citu resursu pārvaldības automatizācijā, iestāžu dokumentu un uzdevumu pārvaldības digitālajā transformācijā, valsts pārvaldes un sabiedrības centralizētas mācību atbalsta platformas un tās pakalpojumu izveidē.</p> <p>Vērtējums: ietekme nav identificēta.</p>
<p>2.1.2.2.i. Latvijas nacionālais federētais mākonis</p>	<p>Ir plānotas investīcijas Latvijas nacionālā federētā mākoņa izveidē, nodrošinot koplietošanas skaitļošanas un datu pārvaldības infrastruktūru un tās pakalpojumus valsts pārvaldes, tai skaitā pašvaldību, iestāžu vajadzībām. Papildus, paredzētas investīcijas iestāžu informācijas sistēmu pārbūvei mūsdienīgā, energoefektīvā, modulārā informācijas sistēmu arhitektūrā.</p> <p>Vērtējums: ietekme nav identificēta.</p>
<p>2.1.3.1.i. Datu pārvaldība</p>	<p>Izveidota unificēta datu pārvaldības infrastruktūra, kurā pēc vienotiem principiem tiek nodrošināta plaša publiskā un privātā sektora datu koplietošana, tai skaitā pārrobežu līmenī.</p> <p>Vērtējums: ietekme nav identificēta.</p>
<p>2.1.3.2.i. Tautsaimniecības platformas</p>	<p>Valsts pārvaldes platformu atvēršana izmantošanai ārpus publiskā sektora gan ļaujot tās izmantot arī uzņēmējiem pamatdarbības procesu atbalstam, gan atverot to nodrošinātos pakalpojumus, tādējādi dodot iespēju uz to datiem attīstīt jaunus vai papildinošus komercsektora pakalpojumus.</p> <p>Vērtējums: ietekme nav identificēta.</p>
<p align="center">2.komponente: Digitālā transformācija Reformu un investīciju virziens 2.2. “Uzņēmumu digitalizācija un inovācijas”</p>	
<p>2.2.1.1.i. Atbalsts Digitālo inovāciju centru un reģionālo digitālo aģentu tīkla izveidei</p>	<p>Rīgā tiks izveidots Eiropas Digitālo inovāciju centrs, pie kura resursiem piekļuve tiks nodrošināta komersantiem visā Latvijā. Eiropas Digitālo inovāciju centrs sniegs individuālām vajadzībām atbilstošu atbalstu uzņēmējiem. Lai sasniegtu komersantus visā Latvijas teritorijā, darbosies 800 reģionālie informācijas izplatīšanas kanāli, kuri uzņēmējus novirzīs uz kādu no pieciem plānošanas reģionu uzņēmējdarbības centriem.</p>

	Vērtējums: ietekme nav identificēta.
2.2.1.2.i. Atbalsts procesu digitalizācijai komercdarbībā produktivitātes paaugstināšanai	Investīcija sekmēs digitalizācijas procesu komercdarbībā, produktivitātes paaugstināšanā un veicinās produktivitātes paaugstināšanu ar mērķtiecīgu resursu ieguldīšanu augstākas pievienotās vērtības radīšanai komersantu darbības procesos, kā rezultātā veidosies Latvijas konkurētspējas priekšrocības. Ar šāda veida atbalstu procesu digitalizācijā tiks veicinātas investīcijas gan komersantu digitālo prasmju attīstībā, gan investīcijas jaunu produktu un pakalpojumu ieviešanā uzņēmējdarbībā.
	Vērtējums: ietekme nav identificēta.
2.2.1.3.i. Atbalsts jaunu produktu un pakalpojumu ieviešanai uzņēmējdarbībā	Veicināt jaunu digitālu produktu un pakalpojumu radīšanu, kas palīdzētu Latvijas ekonomikai atgūties no krīzes un veicinātu konkurētspēju nākotnē ar mūsdienīgu automatizācijas, robotizācijas un darba kontroles rīku ieviešanu ražotnē, kā arī atbalstīt e-komercijas ieviešanu pārdošanas procesos. Pasākuma ietvaros tiks nodrošināts līdzfinansējums granta viedā Latvijas komersantiem tādu inovāciju projektu īstenošanā, kuriem būs pieprasījums tirgū.
	Vērtējums: ietekme nav identificēta.
2.2.1.4.i. Finanšu instrumenti (aizdevumi ar granta elementu) komersantu Digitālās transformācijas veicināšanai	Veicināt uzņēmēju attīstību un apgrozījuma apjoma pieaugumu, atbalstot uz produktivitātes pieaugumu vērstas investīcijas uzņēmējdarbības digitālās transformācijas rīkos.
	Vērtējums: ietekme nav identificēta.
2.komponente: Digitālā transformācija Reformu un investīciju virziens 2.3. “Digitālās prasmes”	
2.3.1.1.i. Nacionāla līmeņa programmas ieviešana augsta līmeņa digitālo prasmju apguvei	Investīcijas plānotas augsta līmeņa digitālo prasmju programmas izstrādei un mācību un saistīto pētniecības un inovāciju aktivitāšu īstenošanai jomās ar augstu komercializācijas un eksporta veicināšanas potenciālu augsto tehnoloģiju vērtību ķēdēs. Atbalstāmās jomas – kvantu tehnoloģijās, augstas veiktspējas skaitļošanā un valodu tehnoloģijās.
	Vērtējums: ietekme nav identificēta.
2.3.1.2.i. Uzņēmumu digitālo pamatprasmju attīstība	Investīcija ļaus uzlabot uzņēmēju un nodarbināto digitālās prasmes, radot iespēju izmantot e-komercijas iespējas eksporta palielināšanai, un pirmais solis šo rādītāju uzlabošanai ir uzņēmumos nodarbināto digitālo prasmju uzlabošana vismaz pamatlīmenī un pēcāk augstākā līmenī, kas vēlāk ļautu uzņēmumiem izmantot digitālo risinājumu potenciālu, lai palielinātu eksportspēju. Uzņēmumu darbiniekiem tiks nodrošinātas vidēja un augsta līmeņa digitālo pārvaldības prasmju apmācības, kas ietver zināšanu apguvi ar mērķi veicināt uzņēmumu eksportspēju caur darbinieku prasmju

	<p>pilnveidošanu mūsdienīgu digitālo analītikas un e-komercijas rīku, sistēmu un programmatūru izmantošanā.</p> <p>Vērtējums: ietekme nav identificēta.</p>
<p>2.3.2.1.i. Sabiedrības digitālo pamatprasmju attīstība un sabiedrības, īpaši jauniešu tehnoloģiju jaunrades spēju attīstība un atbalsts</p>	<p>Paredzēts investēt sabiedrības digitālajās pamatprasmēs, kur labuma guvēji būs plašas sabiedrības grupas, t.sk. ietverot sociālā riska grupas, seniorus, cilvēkus ar zemu izglītības līmeni, kas ir identificētas kā būtiskākās grupas ar zemām digitālajām prasmēm. Programma paredz īpašu uzmanību pievērst arī jauniešu tehnoloģiju jaunrades spēju attīstībai.</p> <p>Vērtējums: ietekme nav identificēta.</p>
<p>2.3.2.2.i. Valsts un pašvaldību digitālās transformācijas prasmju un spēju attīstība</p>	<p>Investīcijas paredzētas gan valsts tiešās pārvaldes un pašvaldību darbinieku digitālās kompetences un spēju paaugstināšanai, gan izpildes līmenī, ietverot Pakalpojumu pārvaldību, datu analītiķu, mākslīgā intelekta un citu modernu tehnoloģiju pielietošanu darbības un pakalpojumu modernizācijā, elastīgu IKT projektu vadību, modernu digitālo infrastruktūru izmantošanu un pārvaldību.</p> <p>Vērtējums: ietekme nav identificēta.</p>
<p>2.komponente: Digitālā transformācija Reformu un investīciju virziens 2.4. “Digitālās infrastruktūras transformācija”</p>	
<p>2.4.1.1.i. Pasīvās infrastruktūras izbūve <i>Via Baltica</i> koridorā 5G pārklājuma nodrošināšanai</p>	<p>Investīcijas tieši vērstas uz Latvijas ilgtspējīgas attīstības stratēģijā noteikto attīstības virzienu attiecībā uz transporta infrastruktūras plānošanu, kur uzsvērts, ka “Starptautiskas nozīmes transporta koridori, t.sk. TEN-T tīkls, nodrošinās sasaisti starp starptautiskas nozīmes attīstības centriem Latvijā un kaimiņvalstīs”.</p> <p>Šajā kontekstā investīcijas sniegs būtisku ieguldījumu 5G koridora izvietojuma mērķa sasniegšanā, sākotnēji koncentrējoties uz <i>Via Baltica</i> kā pilotprojektu, lai nākotnē attīstītu arī citus ceļu posmus.</p> <p>Investīcijas papildina ieguldījumus pētniecībā, piemēram, sniedzot iespējas inteligēnto transporta sistēmas attīstībai Latvijā, kā arī veicinot jaunu biznesa plānu un sadarbību veidošanu ar tehnoloģiju uzņēmumiem, piemēram, nodrošinot testa vidi savienotās un automatizētās braukšanas jomā.</p> <p>Vērtējums: netieša ietekme uz gaisa kvalitāti un SEG emisiju mazināšanu.</p>
<p>2.4.1.2.i. Platjoslas jeb ļoti augstas veiktspējas tīklu “pēdējās jūdzes” infrastruktūras attīstība</p>	<p>Investīcijas ir saistītas un sniegs būtisku ieguldījumu par informācijas pārraides tīklu pārklājuma nodrošināšanu, kas rada stabilu un nepārtrauktu piekļuvi internetam visā valsts teritorijā, t.sk. ātras darbības platjoslas tīklu izveidi, nodrošinot, ka jebkurai māsaimniecībai ir jābūt pieejamam augstas kvalitātes interneta pieslēgumam par samērīgu pakalpojuma izmantošanas cenu.</p>

	<p>Veiksmīgu investīciju rezultātā tiks radītas reģionālās attīstības iespējas dažādās jomās (izglītībā, veselībā u.c.), tas veicinās pieprasījumu pēc jaunu digitālo pakalpojumu attīstības, turklāt ilgtermiņā radīs konkurētspējīgu pamatu turpmākai ekonomikas attīstībai. Tādējādi arī reģionos tiks nodrošināt ilgtspējīgas attīstības un dzīves kvalitātes iespējas.</p> <p>Vērtējums: netieša ietekme uz gaisa kvalitāti un SEG emisiju mazināšanu.</p>
<p>3.komponente: Nevienlīdzības mazināšana Reformu un investīciju virziens 3.1. “Reģionālā politika”</p>	
<p>3.1.1.1.i. Valsts reģionālo un vietējo autoceļu tīkla uzlabošana, jauno novadu administratīvo centru un tajos sniegto pakalpojumu un darba vietu pieejamībai un drošai sasniedzamībai</p>	<p>Plānota jau eksistējošu valsts reģionālo un vietējo autoceļu stāvokļa kvalitātes uzlabošana (indikatīvi 299,39 km garumā), lai nodrošinātu novada administratīvo centru labāku sasniedzamību, uzlabotu piekļuvi valsts un pašvaldību sniegtajiem pakalpojumiem (t.sk. izglītības iestāžu tīkla sakārtošanas kontekstā, kā arī veselības, kultūras, sociālo u.c. pakalpojumu sasniedzamībai) un darbavietām. Pasākums paredz to valsts reģionālo un valsts vietējo autoceļu posmu pārbūvi un atjaunošanu, kuri identificēti sadarbībā ar plānošanas reģioniem, izmantojot autoceļa seguma stāvokli, vidējo diennakts satiksmes intensitāti, kā arī to plānoto izmantošanu un novadu administratīvo centru.</p> <p>Vērtējums: tieša, pozitīva, ilgtermiņa ietekme uz gaisa kvalitāti, SEG emisijām. Ievērojot normatīvo aktu prasības un/vai plānojot pasākumus negatīvās ietekmes novēršanai, pozitīva vai nebūtiska ietekme uz bioloģisko daudzveidību, kultūras mantojumu un ainavu.</p> <p>Atbalsta pasākumu attīstīšana bioloģiskai daudzveidībai nozīmīgās teritorijās vai kultūras mantojuma objektos vai to tiešā tuvumā iespējama tieša, negatīva, ilgtermiņa ietekme uz bioloģisko daudzveidību, kultūras mantojumu un ainavu. Tās novēršanai agrīnā plānošanas stadijā ir jāizvērtē iespējamās ietekmes uz dabas un kultūras mantojumu un, ja nepieciešams, jāplāno pasākumi negatīvās ietekmes novēršanai vai jāizvēlas risinājumi, kuri negatīvu ietekmi nerada.</p>
<p>3.1.1.2.i. Investīcijas uzņēmējdarbības publiskajā infrastruktūrā industriālo parku un teritoriju attīstīšanai reģionos</p>	<p>Plānota komersantu pieprasījumā balstītu industriālo parku un teritoriju attīstība reģionos (ārpus Rīgas plānošanas reģiona), t.sk. industriālo pieslēgumu ierīkošana un to saistītās jaudas palielināšana (t.sk. siltumapgāde, ūdensapgāde un kanalizācija, elektroenerģija, gāze), pievedceļu atjaunošana vai ierīkošana pie industriālajām teritorijām, kā arī komercdarbības mērķiem paredzēto ēku un to saistītās infrastruktūras attīstīšana. Industriālo parku un teritoriju izveide un industriālās infrastruktūras pielāgošana potenciālajiem nomniekiem reģionos stiprinās Latvijas ekonomiku, piesaistot augstas pievienotās vērtības</p>

	<p>produktu ražojošo uzņēmumu investīcijas un darbības pārceļšanu uz Latviju, tādējādi tiks radītas jaunas augsti apmaksātas darba vietas, kā arī veicināta starptautiskā konkurētspēja un eksports.</p>
	<p>Vērtējums: tieša, pozitīva, ilgtermiņa ietekme uz gaisa kvalitāti, SEG emisijām, virszemes ūdeņu kvalitāti, gaisa kvalitāti, augsnes un grunts kvalitāti, pazemes ūdeņu resursiem un kvalitāti.</p>
<p>3.1.1.3.i. Aizdevumu fonda izveide zemu izmaksu īres māju būvniecībai</p>	<p>Izveidojot finansēšanas fondu zemu izmaksu īres māju būvniecībai, tiktu nodrošināta pieeja ilgtermiņa aizdevumiem ar zemām procentu likmēm un nepieciešamības gadījumā grantiem izmaksu ziņā iedzīvotājiem pieejamu īres mājokļu būvniecībai, lai veicinātu īres mājokļu pieejamību personām, kuras nevar atļauties būvniecības standartiem un energoefektivitātes prasībām atbilstošu mājokli par tirgus cenu. Plānots izbūvēt vismaz 700 zemu izmaksu īres mājokļus. Papildus, nodrošinot fondā ieguldītā finansējuma atkārtotu izmantošanu reformas mērķim, tiks radīts ilgtermiņa finansējuma avots mājokļu pieejamības projektu realizēšanai, attiecīgi nodrošinot investīcijas arī pēc finansējuma beigām.</p>
	<p>Vērtējums: netieša ietekme uz gaisa kvalitāti un SEG emisiju mazināšanu.</p>
<p>3.1.1.4.i. Izglītības iestāžu (vidusskolu) infrastruktūras pilnveide un aprīkošana</p>	<p>Paredzēts sniegt atbalstu pašvaldībām vispārējās vidējās izglītības iestāžu tīkla attīstībai, paredzot šādus risinājumus – izglītības iestāžu infrastruktūras pilnveide vispārējās vidējās izglītības programmas īstenošanai (pilna apjoma pārbūve vai piebūves būvniecība, lai nodrošinātu atbilstību noteiktajiem standartiem), papildinot iepriekš veiktos ēku infrastruktūras uzlabojumus, un vispārējās vidējās izglītības iestādes aprīkojuma attīstība.</p>
	<p>Vērtējums: netieša ietekme uz gaisa kvalitāti un SEG emisiju mazināšanu.</p>
<p>3.1.2.1.i. Publisko pakalpojumu un nodarbinātības pieejamības veicināšanas pasākumi cilvēkiem ar funkcionāliem traucējumiem</p>	<p>Investīciju rezultātā plānots nodrošināt vides pieejamību sociālo pakalpojumu sniedzēju reģistrā reģistrētajām valsts un pašvaldību institūcijām, kurās sniedz pakalpojumus sociālās atstumtības riskam pakļautajām grupām, tostarp personām ar invaliditāti. Plānots, ka vides pieejamību pilnveidos 76% no tām jeb 70 institūcijās. Valstī ir 35 457 personas ar kustību traucējumiem, t.sk. 140 nodarbinātas personas ar kustību traucējumiem, kurām ir noteikta 1.invaliditātes grupas, kā arī 1623 personas, kurām noteikta 2.invaliditātes grupa. Tiek lēsts, ka 53% no šīm personām ir nepieciešami mājokļa pielāgojumi. Lai uzlabotu personu ar invaliditāti dzīves kvalitāti un vienlīdzīgas iespējas piekļūšanai darba tirgum un pakalpojumiem, plānots</p>

	<p>sniegt atbalstu 140 personām ar invaliditāti viena mājojla pielāgošanai.</p>
	<p>Vērtējums: ietekme nav identificēta.</p>
<p>3.1.2.2.i. Prognozēšanas rīka izstrāde sociālās apdrošināšanas sistēmas ilgtermiņa prognozēm, sistēmas ilgtermiņa stabilitātes izvērtēšanai un nodrošināšanai</p>	<p>Detalizētāk un efektīvāk izvērtēt sociālās drošības sistēmas esošos un iecerētos pasākumus, to ietekmi uz apdrošināšanas sistēmas dalībniekiem, atbalsta saņēmējiem, gan pašas sistēmas stabilitāti un finanšu ilgtspēju. Jaunais prognozēšanas rīks ļaus efektīvākā veidā prognozēs izmantot un atspoguļot demogrāfijas aspektu, un, panākot ātrāku un precīzāku rezultātu stiprinās administratīvo kapacitāti sociālās drošības jomā.</p>
	<p>Vērtējums: ietekme nav identificēta.</p>
<p>3.1.2.3.i. Ilgstošas sociālās aprūpes pakalpojuma noturība un nepārtrauktība</p>	<p>Tas ietvers esošo ilgstošas aprūpes institūciju pielāgošanu epidemioloģiskā apdraudējuma situācijai (izolācijas (pašizolācijas) telpu izveide un aprīkošana, digitālo risinājumu ieviešana, aprīkojums klientu, darbinieku un apmeklētāju inficēšanās riska novēršanai), kā arī jaunu ģimeniskai videi pietuvinātu aprūpes institūciju izveidi (jaunu ēku būvniecība un aprīkošana, digitālo risinājumu ieviešana) un esošo transformācija par multifunkcionāliem sociālo pakalpojumu sniedzējiem, nodrošinot pakalpojuma sniegšanu drošā vidē.</p>
	<p>Vērtējums: ietekme nav identificēta.</p>
<p>3.1.2.4.i. Sociālās integrācijas kompetenču attīstības centra izveide cilvēku ar funkcionāliem traucējumiem drošumspējas veicināšanai</p>	<p>Paredzēts izveidot Sociālās integrācijas kompetenču attīstības centru, lai veicinātu cilvēku ar funkcionāliem traucējumiem drošumspēju, t.sk. apmācot atbalsta speciālistus darbam ar cilvēkiem ar funkcionāliem traucējumiem. Pasākuma ietvaros paredzēta moderna, pieredzē un praksē balstīta Sociālās integrācijas kompetenču attīstības centra izveide, t.sk. nodrošinot vides pieejamību, un pilnveidota profesionālās rehabilitācijas pakalpojumu sniegšana cilvēkiem ar dažādiem funkcionāliem traucējumiem.</p>
	<p>Vērtējums: ietekme nav identificēta.</p>
<p>3.1.3.5.i. Bezdarbnieku, darba meklētāju un bezdarba riskam pakļauto iedzīvotāju iesaiste darba tirgū</p>	<p>Veicināt bezdarbnieku, darba meklētāju un bezdarba riskam pakļauto personu iekļaušanos darba tirgū produktīvākās un labākas kvalitātes darba vietās, sniedzot mērķētu, secīgu un savstarpēji papildinošu atbalsta pasākumu kopumu, īpašu uzsvāru liekot uz pārkvalifikācijas un prasmju pilnveides pasākumiem. Bezdarbnieku un darba meklētāju profilēšanas rīku pilnveide, t.sk. efektīvu instrumentu izstrāde bezdarbnieku un darba meklētāju prasmju un kompetenču izvērtēšanai pirms bezdarbnieku un darba meklētāju iesaistes piemērotākajās pārkvalifikācijas un</p>

	<p>prasmju apguves programmās, ar sekojošu “mācību portfeļu” komplektēšanu atbilstošāka piedāvājuma veidošanai atkarībā no personas zināšanu un prasmju līmeņa, starptautiski atzīta digitālo prasmju vērtēšanas rīka pielāgošana un ieviešana Latvijas bezdarbnieku un darba meklētāju prasmju līmeņa noteikšanai, lai piedāvātu atbilstošākos digitālo prasmju pilnveides pasākumus. Aktīvās darba tirgus politikas pasākumu finansiālā atbalsta mehānismu – stipendiju mehānismu (nosacījumi, apmērs) pārskatīšana un pilnveide, lai veicinātu efektīvākas darba tirgus pārejas un lielāku nelabvēlīgākā situācijā esošo darba tirgus dalībnieku iesaisti apmācību pasākumos, t.sk. jaunas profesijas apgūvē un pārkvalifikācijā.</p>
	<p>Vērtējums: ietekme nav identificēta.</p>
<p align="center">4.komponente: Veselība Reformu un investīciju virziens 4.1. “Kvalitatīvu pakalpojumu pieejamība un gatavība epidemioloģiskajām krīzēm”</p>	
<p>4.1.1.1.i. Atbalsts ārstniecības iestāžu pielāgošanai integrētu veselības aprūpes pakalpojumu sniegšanai cilvēkresursu pieejamības vietās</p>	<p>Mūsdienīgas un pieejamas veselības aprūpē, svarīgi veikt sistēmiskas izmaiņas, slimnīcu darbību orientējot uz individualizētu, pēctecīgu un visaptverošu ārstniecības pakalpojumu sniegšanu, kas sevī ietver akūtu un hronisku slimību ārstēšanu un aprūpi, balstoties uz “vienas pieturas aģentūras” principu.</p>
	<p>Vērtējums: ietekme nav identificēta.</p>
<p>4.1.2.1.i. Atbalsts ārstniecības iestāžu noturības stiprināšanai un gatavībai epidemioloģiskām krīzēm</p>	<p>Atbilstošas infrastruktūras nodrošināšana, lai nodalītu dažādu (stacionārs / ambulators; infekciozs/ neinfekciozs; neatliekams / plānveida) pacientu plūsmas un mazinātu ārstniecības personu inficēšanās riskus, uzlabojot infrastruktūras atbilstību šiem nosacījumiem un tādējādi uzlabojot cilvēkresursu pieejamību veselības aprūpe, jo īpaši dažādu krīžu situācijās.</p>
	<p>Vērtējums: ietekme nav identificēta.</p>
<p>4.1.3.1.i. Atbalsts izmaiņām veselības aprūpes sniegtajos pakalpojumos, uzlabojot to efektivitāti</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. Pakalpojuma situācijas izpēte (problēmu identificēšana) – izstrāde, adaptēšana, aprobācija, pakalpojuma, tehnoloģijas (inovāciju modeļa) testēšana / pilotēšana. 2. Jaunu, Latvijā neīstenotu pakalpojumu izstrāde; pakalpojuma jaunu risinājumu, jaunu medicīnisko tehnoloģiju izstrāde, jauna pakalpojuma apmaksas modeļa izstrāde.
	<p>Vērtējums: ietekme nav identificēta.</p>
<p>4.1.3.2.i. Īstenot medicīnas izglītības sistēmas attīstības modeļa ieviešanu</p>	<p>Medicīnas izglītības sistēmas attīstības modeļa ieviešana, paredzot tālākizglītības ilgtspējas modeļa ieviešanu – koordinējošās institūcijas izveidi izglītības satura kvalitātes nodrošināšanai un uzraudzībai, kā arī simulācijas visu līmeņu izglītības posmos – pamatstudijas, rezidentūra, tālākizglītība.</p>

	Vērtējums: ietekme nav identificēta.
4.1.3.3.i. Vienotu principu izstrāde onkoloģijas jomā	<p>Investīcijas plānotas kā finansējuma saņēmēju piesaistot vadošo iestādi onkoloģijas jomā, kas, izmantojot starptautisku ekspertu iesaisti, nodrošinās:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Onkoloģijas nozares metodisko vadību – nepieciešamās procedūras, pārvaldības modeli, izmaiņas un pārkārtojumus vēža pacientu ārstēšanā un aprūpē. 2. Nodrošinās Latvijas vēža centra izveidi (t.sk. sertifikāciju / akreditāciju). 3. Onkoloģijas jomas partneris (kompetenču centrs) sagatavos vadlīnijas vēža infrastruktūras objektu attīstībai.
	Vērtējums: ietekme nav identificēta.
5.komponente: Ekonomikas transformācija un produktivitātes reforma Reformu un investīciju virziens 5.1. “Produktivitātes paaugstināšana caur investīciju apjoma palielināšanu P&A”	
5.1.1.1.i. Pilnvērtīga inovāciju sistēmas pārvaldības modeļa izstrāde un tā nepārtraukta darbināšana	<p>Izveidot pilnvērtīgu RIS3 pārvaldības modeli, kurš ir balstīts uz inovāciju sistēmas aktuālo izaicinājumu risināšanu un nepārtrauktu sadarbības veicināšanu starp <i>triple-helix</i> pārstāvjiem. Tiks nodrošināti nosacījumi uzņēmumu veiksmīgai dalībai globālajās vērtību ķēdēs, veicinot to zināšanu paplašināšanu, stimulējot investīcijas inovācijās un uzņēmējdarbības atklājuma procesus. Tāpat tiks veicināta specializācija Latvijas tautsaimniecībā, kas ļaus stiprināt uzņēmumu konkurētspēju starptautiskos tirgos.</p>
	Vērtējums: ietekme nav identificēta.
5.1.1.2.i. Atbalsta instruments inovāciju klasteru attīstībai	<p>Izveidot valsts atbalsta instrumentu, kas attīstītu P&A kapacitāti uzņēmumos, veicinātu starpsektoru sadarbību inovācijas procesā un paaugstinātu inovatīvu uzņēmumu īpatsvaru tautsaimniecībā, tādējādi veicinot privāto P&A investīciju apjomu un publisko investīciju atdevi. Jaunizveidotie Inovāciju klasteri nodrošinās pilna inovāciju cikla atbalstu RIS3 specializācijas jomas ietvaros, veicot tādas aktivitātes kā:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Finansējuma piešķiršana jaunu, inovatīvu produktu izstrādei un attīstībai. 2. Tīklošanās aktivitātes. 3. Atbalsts integrācijai starptautiskās vērtības ķēdēs, sadarbības tīklos un ekosistēmās. 4. Atbalsts dalībai ES līmeņa pētniecības programmās.
	Vērtējums: ietekme nav identificēta.
5.komponente: Ekonomikas transformācija un produktivitātes reforma Reformu un investīciju virziens 5.2. “Augstskolu pārvaldības modeļa maiņas nodrošināšana”	
	1. Iekšējie pētniecības un attīstības granti.

<p>5.2.1.1.i. Pētniecības, attīstības un konsolidācijas granti</p>	<ol style="list-style-type: none"> 2. Digitalizācija, tehnoloģiju attīstība un pētniecības un izglītības infrastruktūras uzlabošana. 3. Akadēmiskā un zinātniskā personāla atjaunotnes granti (doktorantūras un pēcdoktorantūras pētniecības granti, “exit” granti). 4. Jaunu un nākotnes izaicinājumiem un tematiskajai specializācijai pielāgotu studiju programmu izveide. 5. Konsolidācijas granti strukturālo pārmaiņu īstenošanai. <p>Vērtējums: ietekme nav identificēta.</p>
<p>6.komponente: Likuma vara Reformu un investīciju virziens 6.1. “Ēnu ekonomikas mazināšana godīgas uzņēmējdarbības veicināšanai”</p>	
<p>6.1.1.1.i Muitas kontroles procesu digitalizācijā un mākslīgā intelekta ieviešanā, nodrošinot mūsdienām atbilstošas un efektīvas kontroles metodes ēnu ekonomikas mazināšanai un uzlabojot ekonomisko noziegumu apkarošanas kapacitāti</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. Dzelzceļa rentgeniekārtu sasaiste ar Baltijas valstu kravu rentgena iekārtu attēlu apmaiņas sistēmai (BAXE) un mākslīgā intelekta izmantošana dzelzceļu kravu skenēšanas attēlu analīzei. 2. Muitas laboratorijas kapacitātes stiprināšana, iegādājoties spektrofotometrus lietošanai Muitas laboratorijā un Lidostas muitas kontroles punktā. 3. Saņemto pasta sūtījumu muitas kontroles pilnveidošana, ieviešot viedās skenēšanas un automātiskās šķirošanas/analīzes līniju pasta sūtījumu muitas kontrolei. <p>Vērtējums: ietekme nav identificēta.</p>
<p>6.1.1.2.i Infrastruktūras izveidē, radot atbilstošu vidi ērtai pakalpojumu pieejamībai un efektīvai kontroles dienestu funkciju īstenošanai Kundziņsalā</p>	<p>Izveidot modernu un digitalizētu Rīgas brīvostas kravu kontroles un caurlaižu punktu Kundziņsalā, nodrošinot transporta un kravas kustības un piekļuves kontroli. Kontroles dienestu funkciju īstenošanai Kundziņsalā paredzētās infrastruktūras izbūve ietver šādus posmus – kontroles dienestu komplekss, ceļi un laukumi u.c., kravas rentgeniekārta un tai nepieciešamā infrastruktūra.</p> <p>Vērtējums: ietekme nav identificēta.</p>
<p>6.komponente: Likuma vara Reformu un investīciju virziens 6.2. “Noziedzīgi iegūtu līdzekļu legalizācijas identificēšana, ekonomisko noziegumu izmeklēšana, tiesvedības procesu modernizācija un preventīvo darbību īstenošana”</p>	
<p>6.2.1.1.i. AML inovāciju centra izveide noziedzīgi iegūtu līdzekļu legalizācijas identificēšanas uzlabošanai</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. Pētniecības zāles un stratēģiskās komunikāciju telpas izveide / aprīkošana. 2. Zināšanu apmaiņas, nodošanas un komunikācijas drošās tehnoloģiski aprīkotās platformas izveide. 3. Iesaistīto pušu starpsistēmu savienojumu izveide, nodrošinot informācijas aizsardzību, un sistēmas pielāgošana datu apmaiņai, saziņai; JIT (<i>joint investigation team</i>) un JAT (<i>joint analysis team</i>) veidošana, koordinācija un vadība.

	<ol style="list-style-type: none"> 4. Datu analīze un vadības algoritmu izstrāde, risināmās problēmu definēšana un matemātisko modeļu atlasīšanai. 5. Tehnoloģiski analītiskās platformas izveide hipotēžu analīzei.
	Vērtējums: ietekme nav identificēta.
6.2.1.2.i. Ekonomisko noziegumu izmeklēšanas mobilitātes un tehnoloģisko risinājumu ieviešana, piemērojot mūsdienu tehnoloģisko risinājumu priekšrocības darba kvalitātes un efektivitātes veicināšanā	<ol style="list-style-type: none"> 1. Runas atpazīšanas modeļa trenēšana (apmācība) ekonomisko noziegumu izmeklēšanas ietvaros veicamo interviju procesuālo darbību vajadzībām. 2. Ekonomisko noziegumu izmeklētāju profesionālo spēju apliecinājuma CAMS sertifikācijas (<i>Criminal Anti Money Laundering Certification</i>) īstenošana. 3. Ekonomisko noziegumu izmeklētāju tehniskā aprīkojuma iegāde mobila, lietisko pierādījumu izgūšanas, izmeklēšanas procesuālo darbību veikšanai, caurspīdīguma nodrošināšanai un korupcijas risku mazināšanai izmeklēšanas procesuālo darbību ietvaros. 4. Lielapjoma datu glabātuvju iegāde un uzstādīšana reģionālo ekonomisko noziegumu izmeklētāju struktūrvienībās lietisko pierādījumu apstrādes un izmeklēšanas procesuālo darbību kvalitatīvai īstenošanai.
	Vērtējums: ietekme nav identificēta.
6.2.2.1.i. Justīcijas skolas izveide, kas sevī ietver vienota tiesnešu, tiesu darbinieku, prokuroru, prokuroru palīgu un izmeklētāju profesionālo zināšanu pilnveides mācību centru	<ol style="list-style-type: none"> 1. Jaunā modeļa struktūras definēšana un darbinieku kompetenču noteikšana, izmantojot esošās iestrādes un zināšanas. 2. Jaunu programmu izstrāde un jau esošo programmu precizēšana. 3. Infrastruktūras atjaunošana un pilnveidošana Justīcijas skolas vajadzībām.
	Vērtējums: ietekme nav identificēta.
6.2.3.1.i. Vienotā NVO digitālās komunikācijas un datu analītikas rīka izveide, kurā no esošām datu bāzēm tiks integrēta pārbaudīta un ticama informācija par NVO darbības finanšu un ne finanšu rezultātiem (e-NGO)	<p>Vienotā NVO digitālās komunikācijas un datu analītikas rīka jeb kompetences centra izveide, iekļaujot tajā informāciju par visām NVO, kurā tiktu automātiski integrēta un uzskatāmā veidā atspoguļota informācija no publiski pieejamajiem reģistriem un datu bāzēm par NVO darbības finanšu un nefinanšu datiem, šo datu analītika, kā arī piedāvāta cita informācija par NVO.</p>
	Vērtējums: ietekme nav identificēta.
6.komponente: Likuma vara	
Reformu un investīciju virziens 6.3. “Vieda, laba un inovatīva pārvaldība”	
6.3.1.1.i Publiskās pārvaldes nodarbināto, amatpersonu un politiķu kapacitātes pilnveide	<ol style="list-style-type: none"> 1. Izveidota kopīga vietne mācību platformā, kur pieejami interaktīvi rīki un metodes vērtību iedzīvināšanai. 2. Organizēti informatīvi pasākumi un kampaņas.

	<ol style="list-style-type: none"> 3. Izveidots un uzturēts publiskās pārvaldes Uzticības personu ētikas jautājumos tīkls, nodrošināta Uzticības personu mācības. 4. Sniegts atbalsts pašvaldību nodarbinātajiem labākai izpratnei par valsts pārvaldes principiem un vērtībām pilnveidei. 5. Apmācības un attīstības pasākumi visiem publiskās pārvaldes darbiniekiem: ievada mācības, e-mācību materiāli, zināšanu pārbaudes par publisko pārvaldi, principiem un vērtībām, godprātīgas rīcības prasībām, atbilstību, interešu konfliktu, kibernetiķu utt. 6. Atbildīgo personu trauksmes celšanas jomā kapacitātes celšana. <p>Vērtējums: ietekme nav identificēta.</p>
<p>6.3.1.2.i Publiskās pārvaldes reformu veicināšana</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. Veicināt profesionālo kompetenču attīstību, balstoties kompetencēs, standartos, prasmēs un zināšanu pārnesē. 2. Kompetenču centru pieejas izveide būtiskākajām profesijām publiskajā sektorā. 3. Stiprināt stratēģiskās līderības kapacitāti atbilstoši mūsdienīgu prasībām un nākotnes vajadzībām. Stiprināt vidējā un zemākā līmeņa vadītāju kompetenču un prasmju attīstību. 4. Izstrādāts augstākā, vidējā līmeņa vadītāju kompetenču ietvars, kompetenču novērtēšanas un attīstības metodes, attīstības potenciāla matrica, koučinga un mentoringa atbalsts kompetenču attīstībā, talantu vadības sistēma. <p>Vērtējums: ietekme nav identificēta.</p>
<p>6.3.1.3.i Publiskās pārvaldes inovācijas eko-sistēmas attīstība</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. Tiks attīstīta normatīvā bāze publiskā sektora inovācijā. 2. Tiks nodrošināta inovācijas speciālistu sagatavošana un piesaiste. 3. Tiks nodrošināta atbilstoša infrastruktūra (koprades telpas un tehniskais aprīkojums inovācijas laboratorijas darbībai). 4. Tiks sekmēts, lai inovācijas procesā radītie prototipi (politiku, pakalpojumu, produktu, procesu, komunikācijas u.c. dizainā) tiktu pilotēti ārpus laboratorijas, kā arī sekmīgi ieviestas inovācijas. <p>Vērtējums: ietekme nav identificēta.</p>

Kopumā plāna ietvaros tiks finansēti 53 dažādi investīciju pasākumi:

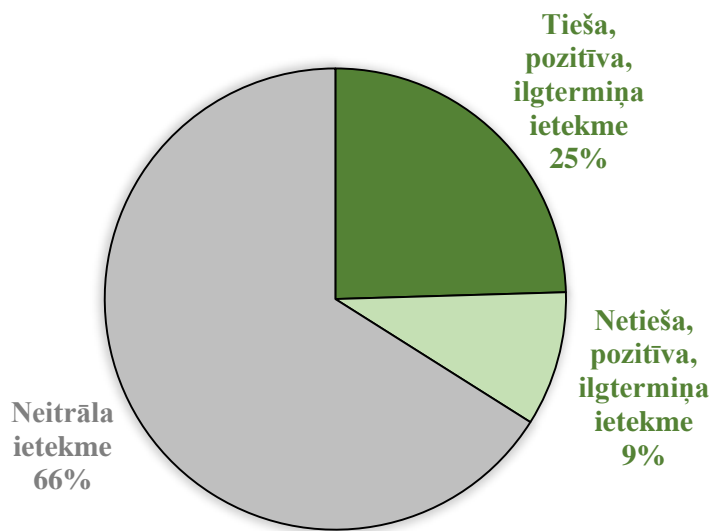
1. Klimata pārmaiņas un vides ilgtspēja – 11.
2. Digitālā transformācija – 15.
3. Nevienlīdzības mazināšana – 9.
4. Veselība – 6.

5. Ekonomikas transformācija un produktivitātes reforma – 3.
6. Likuma vara – 9.

Novērtējot investīciju pasākumus atbilstoši ietekmes uz vidi veidiem “tieša”, “netieša”, “ilgtermiņa”, “pozitīva”, “negatīva”, secināts, ka tieša vai netieša pozitīva, ilgtermiņa ietekme ir sagaidāma 34% no visu plāna investīciju pasākumu īstenošanas (skatīt 2.attēlu).

2.attēls

Plāna pasākumu īstenošanas ietekmes uz vidi vispārīgs kopsavilkums

4.3. Ietekmju mijiedarbības, kumulatīvās ietekmes

Plāna ieviešanā ir sagaidāmas vairākas ietekmju mijiedarbības:

1. Plāna investīciju ietekmju savstarpējās savstarpējās mijiedarbības.
2. Plāna investīciju ietekmju mijiedarbība ar ES Kohēzijas politikas fondu investīciju radīto īstenoto darbību ietekmēm.
3. Plāna investīciju ietekmju mijiedarbība ar citu politikas plānošanas dokumentu īstenošanas ietekmi.

Plāna investīciju savstarpējās mijiedarbības

Plāna ietekmju savstarpējās mijiedarbības ir sagaidāmas, summējoties un savstarpēji mijiedarbojoties dažādu atbalstāmo pasākumu ietekmēm:

1. Reformas 1.1.1.r. Rīgas metropoles areāla transporta sistēmas zaļināšana, 1.1.2.1.i.: Pašvaldību funkciju īstenošanai un pakalpojumu sniegšanai paredzēto transportlīdzekļu iegāde, 1.1.2.2.i.: Biometāna izcelsmes apliecinājumu sistēmas izveide – VUGD specializēto transportlīdzekļu iegāde, 1.1.2.3.i.: Lauku saimniecībām (arī lauksaimnieciskā ražošanā) un uzņēmumiem nepieciešamā transporta un tehnikas pielāgošana darbināšanai ar biometānu pasākumu, 1.2.1.1.i. Daudzdzīvokļu māju energoefektivitātes uzlabošana un pāreja uz AER tehnoloģiju izmantošanu, 1.2.1.2.i. Energoefektivitātes paaugstināšana

uzņēmējdarbībā (ietverot pāreju uz AER tehnoloģiju izmantošanu siltumapgādē un saistītas pētniecības un attīstības aktivitātes, 1.2.1.3.i. Pašvaldību ēku un infrastruktūras uzlabošana, veicinot pāreju uz AER tehnoloģiju izmantošanu un uzlabojot energoefektivitāti, 1.2.1.4.i. Energoefektivitātes uzlabošana valsts sektora ēkās, t.sk. vēsturiskajās ēkās, 1.3.1.1.i. Glābšanas dienestu kapacitātes stiprināšana, īpaši VUGD infrastruktūras un materiāltehniskās bāzes modernizācija, 1.3.1.3.i. Ieguldījumi CO₂ piesaistē un mežu noturības veicināšanā, 2.1.1.1.i. Pārvaldes modernizācija un pakalpojumu digitālā transformācija, tai skaitā uzņēmējdarbības vide, 3.1.1.3.i. Aizdevumu fonda izveide zemu izmaksu īres māju būvniecībai īstenošanas rezultātā sagaidāma summēšanās klimata pārmaiņu jomā, ieviešot projektus dzīvojamo, pašvaldības un valsts pārvaldes un ražošanas ēku energoefektivitātes paaugstināšanā, energoefektivitātes paaugstināšanā transporta jomā, un citus pasākumus, kas var īslaicīgi un lokāli ietekmēt vides kvalitāti, bet kopumā mazinās SEG emisijas un sekmēs valsts virzību uz klimatneitralitāti. Līdzīgi plāna pasākumu ieviešanas ietekmes summēsies un savstarpēji mijiedarbosies gaisa piesārņojama samazināšanas jomā, ieviešot gaisa kvalitātes uzlabošanas rīcības plānu pasākumus Rīgas metropoles areālā.

2. Investīcijas 2.1.1.1.i. Pārvaldes modernizācija un pakalpojumu digitālā transformācija, t.sk. uzņēmējdarbības vide, 2.4.1.1.i. Pasīvās infrastruktūras izbūve Via Baltica koridorā 5G pārklājuma nodrošināšanai, 2.4.1.2.i. Platjoslas jeb ļoti augstas veiktspējas tīklu “pēdējās jūdzes” infrastruktūras attīstībā projektu īstenošana sniegs pienesumu klimata mērķu sasniegšanā, jo palielinot digitālās infrastruktūras pieejamību un energoefektivitāti, samazinās vajadzība fiziski pārvietoties, lai saņemtu attiecīgo pakalpojumu, tādējādi samazinot SEG emisijas un uzlabojot gaisa kvalitāti.
3. Atkarībā no atbalstāmo pasākumu satura sagaidāmās ietekmes, kas, tām mijiedarbojoties, var izpausties kā summāras ietekmes, kā arī savstarpēji viena otru mazinošas ietekmes un uzkrājoties radīt arī kumulatīvās ietekmes. Tā kā plāna detalizācijas pakāpe nav ļoti augsta un investīciju apraksti ir vispārīgi, tad SIVN procesā kvantitatīvi nav iespējams novērtēt, cik lielā mērā plāns nodrošinās vides aizsardzības mērķu sasniegšanu.

Mijiedarbība ar ES Kohēzijas politikas fondu investīcijām

Plāna investīciju pasākumu ietekmju mijiedarbība ar ES Kohēzijas politikas fondu 2014. – 2020.gadam un 2021. – 2027.gadam plānošanas periodos ieviesto un plānoto projektu ietekmēm ir uzskatāma par nozīmīgu, jo plānā un Kohēzijas politikas fondu darbības programmās iekļautie energoefektivitātes pasākumi ir uzskatāmi par papildinošiem. Sagaidāms, ka abu finanšu avotu investīciju ieviešana tiks savstarpēji koordinēta, kur iespējams, izmantojot vienu juridisko bāzi un institūcijas. Finansiāli lielākais uzsvars plānā ir veltīts tieši uzņēmējdarbības sektora energoefektivitātei, lai vienlaikus veicinātu tās konkurētspēju un produktivitātes pieaugumu. Plāna un Kohēzijas politikas fondu darbības programmu ieviešana ietekmes uz vidi papildināsies un mijiedarbosies dodot kopēju ieguldījumu virzībā uz vides aizsardzības mērķu un vides kvalitātes sasniegšanu energoefektivitātes jomā, samazinot SEG emisijas un gaisa piesārņojumu. Konkrētas mijiedarbības ir vērtējamas plāna ieviešanas stadijā.

Plāna ietekmju mijiedarbība ar citu politikas plānošanas dokumentu īstenošanas ietekmi

Tā ir sagaidāma, piemēram, plāna investīciju ietekmēm mijiedarbojoties ar citiem politikas plānošanas dokumentos minēto pasākumu īstenošanu:

1. SEG emisiju samazināšanā, jo plānota būtiska emisiju mazināšana, palielinot AER izmantošanas paaugstināšanu. Plānā iekļautie pasākumi fokusējas uz biometāna izmantošanu transporta sektorā, īpaši attiecībā uz smago transportu, kur šobrīd nav attīstīts piedāvājums elektromobiļu segmentā. Plānā paredzētās darbības fokusējas uz patēriņa puses nodrošināšanu (sniedzot investīciju atbalstu ritošā sastāva iegādei), vienlaikus veicot atbilstošas izmaiņas regulējumā, lai būtu iespējams izsekot biometāna izmantošanas apjomiem, tādējādi nodrošinot izmantotās enerģijas uzskaiti Latvijas AER statistikā. Vienlaikus biometāna izmantošanas veicināšana risina izaicinājumus citos sektoros, piemēram, ZIZIM sektorā radītās emisijas (kūtsmēsli), kā arī bioloģiski noārdāmo atkritumu apsaimniekošanas jomā. Tāpat plānots, ka investīciju atbalsts transporta iegādei sniegs pienesumu klimata adaptācijas reformu virzienā, modernizējot transportu valsts ugunsdzēsības un glābšanas dienestā.
2. Klimata pielāgošanās pasākumi plānā ir vērsti uz nozīmīgu risku mazināšanu, kuri ir identificēti valsts civilās aizsardzības plānā – meža un kūdras purvu ugunsgrēki un plūdi. Klimata pārmaiņu ietekmē ir būtiski pieauguši laika apstākļu ekstrēmi, kas rada lielus riskus mežsaimniecībai, lauksaimniecībai. Šo risku mazināšanai ir plānotas reformas krīžu pārvaldības sistēmā, vienlaikus veicot ieguldījumus glābšanas dienestu kapacitātes stiprināšanā un spēju saglabāšanā, kā arī veicot preventīvus pasākumus uzlabojot plūdu aizsardzības infrastruktūru.
3. Ne mazāk svarīgi klimata pārmaiņu ietekmes mazināšanai ir ekosistēmās balstīti pasākumi. Attiecīgi plānā ir iekļauti pasākumi, kuru tiešais mērķis ir veicināt CO₂ piesaisti, veicot ieguldījumus meža zemēs, gan palielinot mežu platības, gan uzlabojot esošo meža platību absorbcijas spēju. Laicīgi veikta mežaudžu kopšana ne tikai uzlabo meža produktivitāti un CO₂ piesaisti, bet arī būtiski mazina ugunsgrēku riskus.
4. Emisiju mazināšana transporta sektorā ir viens no galvenajiem izaicinājumiem Latvijas virzībā uz 2030. un 2050.gada klimata mērķu sasniegšanu un šai komponentei plāna ietvaros tiek paredzēts lielākais finansējums, īpaši adresējot SEG emisiju samazinājumu Rīgas un Pierīgas reģionā. Plānotie pasākumi ir cieši saistīti ar strukturālajām pārmaiņām atbilstoši Latvijas transporta nozares pamatnostādņēm, kur viens no stūrakmeņiem multimodāla sabiedriskā transporta tīkla attīstībai, galveno lomu tajā piešķirot dzelzceļam.

4.4. Pārrobežu ietekme

Plāna investīciju īstenošanas ir saistīta ar iespējamu pārrobežu ietekmi, jo attiecas uz pasākumiem visā Latvijas teritorijā un to ieviešot, robežjoslās ar kaimiņu valstīm ir iespējama pārrobežu ietekme.

Plāna ietekmju uz vidi novērtējums ir sagatavots atbilstoši plāna detalizācijas pakāpei, t.i., ar detalizāciju līdz investīciju aprakstam un rādītājiem. Vides pārskatā ir secināts, ka plāna detalizācijas pakāpe neļauj precīzi un kvantitatīvi novērtēt visas iespējamās ietekmes uz vidi, jo faktiskās ietekmes vidē veidosies, realizējot konkrētus projektus, kuri tiks plānoti

un projektēti daudz detalizētāk vēlākā laika posmā. Šis secinājums ir attiecināms arī uz pārrobežu ietekmes uz vidi vērtējumu.

Īstenojot plāna investīcijas, pārrobežu ietekme var veidoties īstenojot projektus uzņēmējdarbībā, klimata pārmaiņu (klimatneitralitāte un klimatnoturība) jomā transporta infrastruktūras uzlabošanā. Sagaidāmā ietekme būs saistīta ar ietekmi uz vides kvalitāti (gaisa kvalitātes izmaiņas un SEG emisiju samazināšana), kā arī resursu izmantošanu. Ņemot vērā, ka plāns ir vērsts uz Nacionālā attīstības plāna 2021. – 2027.gadam, nozaru politikas dokumentu un tajos noteikto vides aizsardzības mērķu ieviešanu, tad kopumā var pieņemt, ka iespējamās ietekmes, t.sk. pārrobežu ietekmes, būs ar pozitīvu tendenci.

Galvenā ietekme ir sagaidāma attiecībā uz gaisa kvalitāti un SEG emisijām. Plānā šiem vides aspektiem ir identificēta pozitīva ietekme, jo tiek plānota gaisa piesārņojuma mazināšana un klimata pārmaiņu rādītāju uzlabošana. Tādēļ arī iespējamās pārrobežu ietekmes ir vērtējamas pozitīvi.

Ieviešot plānu, lokālas ietekmes var veidoties attīstoties uzņēmējdarbībai tiešā kaimiņvalstu tuvumā vai transporta infrastruktūras attīstības rezultātā. Tas var sekmēt transporta plūsmu palielināšanos un tādejādi radīt pārrobežu ietekmi. Uzsākot jaunus attīstības projektus, ja tiem tiek konstatēta būtiska pārrobežu ietekme, ietekmes uz vidi novērtējuma vai ietekmes uz *NATURA2000* teritoriju novērtējuma procesos, kā arī stratēģiskā ietekmes uz vidi novērtējuma procesā ar plāna investīciju īstenošanu saistītiem teritorijas attīstības plānošanas dokumentiem, atbilstoši kārtībai, kāda ir noteikta Latvijas normatīvajos aktos un nosacījumiem starpvalstu līgumos par pārrobežu sadarbību, ir jāveic kaimiņvalstu informēšana.

4.5. Alternatīvas, to vērtējums

Ministru kabineta 2014.gada 2.decembra noteikumu Nr.737 “Attīstības plānošanas dokumentu izstrādes un ietekmes izvērtēšanas noteikumi” nosaka attīstības plānošanas dokumentos ietveramo saturu, to izstrādāšanas, apstiprināšanas, aktualizācijas un spēka zaudēšanas kārtību, darbības termiņu un pārskatu sniegšanas kārtību, kā arī to ietekmes izvērtēšanas (izņemot stratēģisko ietekmes uz vidi novērtējumu) kārtību. Noteikumu 25.punkts nosaka politikas plānošanas dokumenta – plāna – saturu un tajā ietvertos jautājumus, tai skaitā kopsavilkumu, esošās situācijas raksturojumu, mērķus un rīcības virzienus, pasākumus noteiktā mērķa sasniegšanai, darbības rezultātus un to rezultatīvos rādītājus, termiņus pasākumu īstenošanai, finansējumu, un atbildīgās institūcijas. Konkrētu problēmu vai situāciju aprakstus ar piedāvātajiem risinājumiem vai risinājumu variantiem iekļauj konceptuālajā ziņojumā (28.punkts).

SIVN procedūrā izskatāmā plāna saturu nosaka arī Eiropas Parlamenta un Padomes regulas (ES) 2021/241 (2021. gada 12. februāris), ar ko izveido Atveseļošanas un noturības mehānismu 18.pantā noteiktais saturs un tajā iekļaujамie elementi – attiecīgie skaidrojumi, drošības pašnovērtējums, starpposma rādītāji un mērķrādītāji, paredzamie investīciju projekti un attiecīgais investīciju periods, reformu un investīciju aplēstās kopējās izmaksas, informācija, kārtības, kopsavilkumi u.c.

Tādējādi plāna publiskās apspriešanas redakcija ir sagatavota kā viena alternatīva, kas izriet no Latvijas interesēm un ko nosaka attiecīgās ES regulā ietvertās prasības un nosacījumi. Plāna investīciju stratēģisko pamatu veido Nacionālais attīstības plāns 2021. – 2027.gadam, EK ieteikumi, ņemot vērā ES Padomes 2019. un 2020.gadā noteiktās specifiskās rekomendācijas dalībvalstīm, kā arī nozaru plānošanas dokumenti.

Ietekmes apraksts izmaiņām gadījumā, ja plāns netiks īstenots, ir apkopots 3.nodaļā.

5. IESPĒJAMIE KOMPENSĒŠANAS PASĀKUMI

Latvijas normatīvajos aktos ir noteikta kompensēšanas pasākumu nepieciešamība gadījumos, ja paredzētā darbība būtiski negatīvi ietekmē *NATURA2000* teritorijas. Saskaņā ar LR likuma „Par īpaši aizsargājamām dabas teritorijām” 43.pantu „paredzēto darbību atļauj veikt vai plānošanas dokumentu īstenot, ja tas negatīvi neietekmē Eiropas nozīmes aizsargājamās dabas teritorijas (*NATURA2000*) ekoloģiskās funkcijas, integritāti un nav pretrunā ar tās izveidošanas un aizsardzības mērķiem. Ja paredzētā darbība vai plānošanas dokumenta īstenošana negatīvi ietekmē Eiropas nozīmes aizsargājamo dabas teritoriju (*NATURA 2000*), darbību atļauj veikt vai dokumentu īstenot tikai tādos gadījumos, kad tas ir vienīgais risinājums nozīmīgu sabiedrības sociālo vai ekonomisko interešu apmierināšanai un tajā ir ietverti kompensējoši pasākumi Eiropas nozīmes aizsargājamo dabas teritoriju (*NATURA 2000*) tīklam”.

Ievērojot plāna investīciju detalizācijas līmeni, kā arī to, ka tas ir izstrādāts, ievērojot starptautiskos un nacionālos vides mērķus, vides aizsardzības normatīvos aktus, šajā novērtējumā nav identificētas Eiropas nozīmes aizsargājamās dabas teritorijas (*NATURA 2000*), kuras plāna investīciju ieviešana ietekmēs negatīvi un tādēļ būtu jānosaka specifiski dabai nodarīto kaitējumu kompensēšanas pasākumi.

Taču, īstenojot plānu, piemēram, transporta infrastruktūras jomā vai konkrētu uzņēmējdarbības projektu attīstības gadījumā, ir iespējams, ka tie var ietekmēt *NATURA 2000* teritorijas. Tādos gadījumos atbilstoši normatīvo aktu prasībām ir jāveic ietekmes uz vidi sākotnējais izvērtējums un, ja tajā tiek konstatēta būtiskas ietekmes iespējamība, – ietekmes uz *NATURA 2000* teritoriju novērtējums. Gadījumā, ja atbilstoši Latvijas normatīvo aktu prasībām kādam projektam tiek piemērota ietekmes uz *NATURA 2000* teritoriju novērtējuma procedūra, tās laikā tiks izvērtēts plānotās darbības ietekmes būtiskums, nepieciešamība noteikt un ieviest kompensēšanas pasākumus.

6. RISINĀJUMI NEGATĪVO IETEKMJU NOVĒRŠANAI UN SAMAZINĀŠANAI

Iepriekšējās nodaļās Vides pārskatā jau ir uzsvērts, ka plāna ietekmi kvantitatīvi nav iespējams novērtēt. Tādēļ tā investīciju projektu ieviešanas laikā jāturpina izvērtēt projektu un pasākumu ietekmes uz vidi, plānot rīcības negatīvās ietekmes novēršanai vai mazināšanai.

Risinājumi negatīvo ietekmju novēršanai un samazināšanai ir iedalāmi divās grupās atbilstoši plāna īstenošanas stadijām:

1. Plānošanas stadija

Šie risinājumi ir veicami izstrādājot un ieviešot Ministru kabineta plāna investīciju ieviešanas normatīvo bāzi. Projektu iesniegumu vērtēšanā ieteicams ietvert kritērijus, kas vērsti uz projektu sagaidāmās ietekmes uz vidi mazināšanu vai novēršanu: plānotie risinājumi SEG emisiju mazināšanai, gaisa kvalitātes, virszemes ūdeņu kvalitātes, pazemes ūdeņu resursu un kvalitātes, augsnes un grunts kvalitātes, atkritumu, t.sk. bīstamo apsaimniekošanai, resursu aprites ekonomikas ieviešanai, energoefektivitātes paaugstināšanai, kultūras mantojuma aizsardzībai, bioloģiskās daudzveidības saglabāšanai u.tml.

Investīciju projektu sagatavošanas, t.sk. būvniecības ieceres dokumentācijas izstrādes stadijā, ir jāprecizē plānotie uzdevumi, iespējamās ietekmes uz vidi un projektā jāparedz tā aktivitāšu radītās negatīvās ietekmes mazināšanas pasākumi un sagaidāmie rezultāti.

Plānā paredzētas ar transporta infrastruktūras būvniecību un uzņēmējdarbību attīstību saistītas darbības, kas potenciāli varētu ietekmēt aizsargājamus biotopus un sugas, t.sk. paredzot palielināt AER izmantošanas īpatsvaru. Tāpēc pirms jaunu objektu izveides, kas potenciāli varētu radīt negatīvu ietekmi uz bioloģisko daudzveidību, biotopu un sugu apdraudējumu, ieteicams veikt teritorijas bioloģiskās daudzveidības detalizētāku izpēti saistībā ar konkrētām plānotajām izmaiņām, lai iespējami argumentēti varētu lemt par konkrēto darbību akceptēšanas iespējamību.

2. Ieviešanas stadija

Veicot normatīvajos aktos noteiktajā kārtībā noteiktos projektu IVN pasākumus, ja tie ir nepieciešami:

- a) Darbības, kurām saskaņā ar normatīvo aktu prasībām ir jāveic IVN vai ietekmes uz *NATURA2000* teritoriju novērtējums.

IVN ir jāveic atbilstoši likuma „Par ietekmes uz vidi novērtējumu” 1.pielikumā noteiktajiem objektiem. IVN procedūra (atkarībā no darbības ietekmes uz apjoma) var tikt piemērota sākotnējā izvērtējuma rezultātā. Sākotnējo izvērtējumu veic un lēmumu par IVN nepieciešamību attiecībā uz pieņem VVD. Ja plānotā darbība var būtiski ietekmēt *NATURA2000* teritoriju, tai veicams ietekmes uz *NATURA2000* teritoriju novērtējums. Programmu šo novērtējumu veikšanai sagatavo VPVB, izvirzot speciālus noteikumus tās novērtēšanai un pasākumu ietekmes uz vidi novēršanai vai mazināšanai.

- b) Darbības, kurām saskaņā ar spēkā esošo likumdošanu ir jāveic ietekmes uz vides sākotnējais izvērtējums (jeb sākotnējais izvērtējums).

Darbības, kurām ir jāveic sākotnējais novērtējums, tiek noteiktas atbilstoši likuma „Par ietekmes uz vidi novērtējumu” 2.pielikumam. Plānā var tikt īstenoti projekti, kuri atbilst LR likuma “Par ietekmes uz vidi novērtējumu” 2. pielikuma kritērijiem: “dambju, molu un citu būvju būvniecība plūdu novēršanai”, “pilsētvides attīstības projekti (...jaunu ūdensapgādes vai kanalizācijas ārējo tīklu būvniecība, ja to kopgarums pārsniedz 20 kilometrus, ..)” u.c.

Sākotnējo izvērtējamu veic VVD. Tā rezultātā VVD var lemt par ietekmes uz vidi novērtējuma procedūras piemērošanu vai arī izsniegt tehniskos noteikumus būvniecības

ieceres dokumentācijas izstrādei, risinot negatīvas ietekmes uz vidi novēršanu vai samazināšanu.

- c) 2.3.Darbības, kurām saskaņā ar spēkā esošajiem noratījumiem aktiem ir nepieciešams saņemt nosacījumus no vides institūcijām.

Darbības, kuru veikšanai nepieciešami tehniskie noteikumi, nosaka Ministru kabineta 2015.gada 27.janvāra noteikumi Nr.30 “Kārtība, kādā Valsts vides dienests izdod tehniskos noteikumus paredzētajai darbībai”. Tehniskajos noteikumos VVD nosaka vides aizsardzības prasības, kuras jāņem vērā būvniecības ieceres dokumentācijas izstrādē un skaņošanā. Tehnisko noteikumu izstrādes procesā darbībām īpaši aizsargājamo dabas teritoriju individuālajos aizsardzības un izmantošanas noteikumos noteiktajos gadījumos, kā arī, ja ir sagaidāma ietekme uz ES nozīmes biotopiem vai īpaši aizsargājamām sugām, tehnisko noteikumu sagatavošanai Dabas aizsardzības pārvalde VVD sniedz atzinumu par tehniskajos noteikumos ietveramajiem nosacījumiem.

Sabiedrība tiek informēta par plānotajiem būvobjektiem, kuriem ir izsniegti tehniskie noteikumi projektēšanai, informāciju ievietojot VVD tīmekļa vietnē.

7. VIDES MONITORINGS UN PASĀKUMI PLĀNOŠANAS DOKUMENTA ĪSTENOŠANAS MONITORINGA NODROŠINĀŠANAI

Attīstības plānošanas dokumentu īstenošanas monitoringa nepieciešamību nosaka Latvijas normatīvo aktu prasības, ar kuriem ir ieviestas Eiropas Parlamenta un Padomes 2001.gada 27.jūnija direktīvas 2001/42/EK „Par noteiktu plānu un programmu ietekmes uz vidi novērtējumu” prasības. Vides monitoringa mērķis ir iespējami agrā plānošanas dokumenta ieviešanas stadijā iegūt informāciju par plānošanas dokumenta īstenošanas radītajām vides izmaiņām un, ja nepieciešams, operatīvi reaģēt un savlaicīgi novērst iespējamās negatīvas sekas.

Monitoringa ziņojums par plānošanas dokumenta ieviešanas rezultātiem ir jā sagatavo un jā iesniedz VPVB atzinumā par vides pārskatu (atzinums par plānu tiks saņemts pēc Vides pārskata sabiedriskās apspriešanas) noteiktajā termiņā. Monitoringa ziņojumā apkopo pieejamo informāciju un ietver vismaz ar plānošanas dokumenta īstenošanu saistīto vides stāvokļa izmaiņu un to tendenču raksturojumu, kā arī raksturo sociāli ekonomiskos rādītājus, kuri ietekmē vides stāvokli un nosaka antropogēno slodzi uz vidi.

Likums „Par vides aizsardzību” definē, ka vides monitoringa ir sistemātiski vides stāvokļa un piesārņojuma emisijas, populāciju un sugu novērojumi, mērījumi un aprēķini, kas nepieciešami vides stāvokļa vērtējumam, vides politikas izstrādāšanai un vides un dabas aizsardzības pasākumu plānošanai, kā arī to efektivitātes kontrolei. Vides nacionālā monitoringa kontrole paredz novērojumus, lai konstatētu gaisa un ūdens kvalitātes izmaiņas, dabas resursu izmaiņu tendences, kā arī saglabātu mūsu teritorijai raksturīgās ainavas, augu un dzīvnieku sugas, un to veido 5 daļas: gaisa un klimata pārmaiņu monitoringa daļa, ūdeņu monitoringa daļa, bioloģiskās daudzveidības monitoringa daļa, sauszemes vides un tās komponentu monitoringa daļa un ģeoloģisko procesu monitoringa daļa. Plāna monitoringa pasākumi vides kvalitātei veicami saskaņā ar valsts monitoringa pasākumiem.

Plāna īstenošanas monitoringam ir izmantojama valsts vides monitoringa informācija, novērtējumi par vides stāvokli valstī (LVĢMC), kā arī valsts statistikas dati (Centrālā statistikas pārvalde, Eurostat), inventarizāciju, dažādu pētījumu rezultāti un cita pieejamo informāciju (LVĢMC, VARAM, citi avoti, piemēram, zinātniski pētnieciskās iestādes).

Monitoringa ziņojumā par plānošanas dokumenta ieviešanas rezultātiem, kas jā iesniedz VPVB, ir izmantojami jau plānā ietvertie rādītāji un Nacionālajā attīstības plānā 2021. – 2027.gadam iekļautie indikatori. Galvenie no tiem: kopējās SEG emisijas, CO₂ piesaiste, gaisa piesārņojuma % samazinājums: NO_x, PM_{2,5}, NH₃, augstai un labai ekoloģiskai kvalitātei atbilstošu ūdensobjektu īpatsvars, sadzīves atkritumu pārstrādes līmenis, radītais sadzīves atkritumu daudzums uz iedzīvotāju, no AER saražotās enerģijas īpatsvars transportā, zemas emisijas transportlīdzekļu īpatsvars visu transportlīdzekļu skaitā, no AER saražotas enerģijas īpatsvars kopējā enerģijas galapatēriņā, mājokļu, t.sk. dzīvokļu īpašumu, skaits, kur uzlabota energoefektivitāte, kā arī citi.

PIELIKUMI

1.pielikums Starptautiskie un nacionālie vides aizsardzības mērķi

<i>Starptautiskie vides aizsardzības mērķi</i>		
Pirmais vispārējais nolīgums cīņai pret klimata pārmaiņām (Parīzes nolīgums, pieņemts ANO Vispārējās konvencijas par klimata pārmaiņām Pušu konferences 21.sesijā 2015.gada decembrī)	<ul style="list-style-type: none"> - noturēt pasaules vidējās temperatūras pieaugumu būtiski zem 2^oC robežas (un censties to ierobežot 1,5 °C robežās); - sekmēt investīciju novirzi saskaņā ar oglekļa mazietilpīgu un pret klimata pārmaiņām noturīgu attīstību; - uzlabot pielāgošanos klimata pārmaiņu negatīvajām ietekmēm un sekmēt noturīgumu pret klimata pārmaiņām; - sasniegt līdzsvaru starp antropogēnajām SEG emisijām un SEG piesaisti 21.gs. II pusē. 	
Klimata un enerģētikas politikas satvars laikposmam no 2020.gada līdz 2030.gadam	Līdz 2030.gadam: <ul style="list-style-type: none"> - samazināt SEG emisijas vismaz par 40% salīdzinājumā ar 1990.gada līmeni; - uzlabot energoefektivitāti par 27%; - palielināt AER īpatsvaru līdz 27% no galapatēriņa. 	
Ceļvedis virzībai uz konkurētspējīgu ekonomiku ar zemu oglekļa dioksīda emisiju līmeni 2050.gadam	Noteikts ilgtermiņa mērķis samazināt SEG emisijas par 80%.	
Tīru planētu – visiem! Stratēģisks Eiropas ilgtermiņa redzējums par pārticīgu, modernu, konkurētspējīgu un klimatneitrālu ekonomiku	Dokumentā atbalstīts ierosinājums līdz 2050.gadam panākt klimatneitrālu ekonomiku.	
<i>Vides aizsardzības mērķi gaisa kvalitātes jomā</i>		
Tematiskā stratēģija par gaisa piesārņojumu (2005)	Tematiskā stratēģija paredz līdz 2020.gadam, salīdzinot ar 2000.gadu, gaisā samazināt: smalko daļiņu koncentrācijas par 75%, piezemes ozona koncentrācijas par 60%, paskābināšanos un eitrofikāciju par 55%, kas savukārt prasīs samazināt SO ₂ emisijas par 82%, NO _x emisijas par 60%, NH ₃ par 27%,NMGOS par 51% un primārās daļiņu PM _{2,5} emisijas par 59%.	
Komisijas paziņojums Eiropas Parlamentam, Padomei, Eiropas Ekonomikas un sociālo lietu komitejai un Reģionu komitejai Programma “Tīru gaisu Eiropā” (2013)	Tajā noteiktas divas galvenās prioritātes: līdz 2020. gadam nodrošināt spēkā esošo tiesību aktu ievērošanu un sasniegt jaunus gaisa kvalitātes mērķus laika periodā līdz 2030. gadam. Programmā noteikti gaisa kvalitātes politikas mērķi 2030.gadam salīdzinājumā ar 2005.gadu: <ul style="list-style-type: none"> - Ietekme uz sabiedrības veselību (priekšlaicīga nāve daļiņu un ozona ietekmē) – samazinājums par 52%; - Ekosistēmu platība, kurā pārsniegtas eitrofikācijas robežvērtības – 35%. 	
<i>Nacionālie vides aizsardzības mērķi</i>		
Latvijas nacionālais enerģētikas un klimata plāns 2021. – 2030.gadam	Līdz 2030. gadam noteikti nacionālās politikas mērķi:	
	- SEG emisiju samazināšanas mērķis (% pret 1990.gadu):	– 65
	- Ne-ETS darbības (% pret 2005.gadu):	– 6
	- ZIZIMM uzskaites kategorijas (milj.t.):	– 3,1
- Transporta enerģijas aprites cikla SEG emisiju intensitātes samazinājums (%)	– ≥6	

	- Enerģijas, kas ražota no AER īpatsvars enerģijas bruto gala patēriņā (%):	50
	- Enerģijas, kas ražota no AER, īpatsvars enerģijas bruto galapatēriņā transportā (%):	7
	- Moderno biodegvielu īpatsvars enerģijas bruto galapatēriņā transportā (%):	3,5
	- Valsts obligātais mērķis – uzkrātais gala enerģijas ietaupījums (Mtoe):	1,76
	- Ēku atjaunošanas mērķis (kopā renovēti, m ²):	500 000
	- Importa īpatsvars bruto iekšzemes enerģijas patēriņā (t.sk. bunkurēšana) (%):	30 – 40
	- Starpsavienojumu jauda (% pret uzstādīto Ieguldījumi P&A (% no IKP):	>3
	- Globālās konkurētspējas indekss (vieta pasaulē):	augstāk par 42

2.pielikums
Plāna ietekmes uz vidi aspekti

Reformas un investīcijas	Identificētais ietekmes uz vidi aspekts	Klimata pārmaiņas	Virszemes ūdeņu kvalitāte	Gaisa kvalitāte	Augsnes, grunts kvalitāte	Pazemes ūdeņu kvalitāte	Bioloģiskā daudzveidība	Kultūras mantojums	Ainavas aizsardzība	Cilvēka veselība ³⁹ , drošība	Resursu izmantošana
1.komponente “Klimata pārmaiņas un ilgtspēja” Reformu un investīciju virziens 1.1. “Emisiju samazināšana transporta sektorā”											
Reforma 1.1.1.r. Rīgas metropoles areāla transporta sistēmas zaļināšana	Energoefektivitātes paaugstināšanai, veicot pasažieru pārvadājumu vilcienu sastāva atjaunošanu, dzelzceļa infrastruktūras modernizācijai, multimodāla sabiedriskā transporta tīkla attīstībai kopā ar “Park & ride” infrastruktūras attīstību, veloinfrastuktūras attīstībai, viedo tehnoloģiju ieviešanai satiksmes plūsmas regulēšanā ir sagaidāma tieša vai netieša ietekme uz gaisa kvalitāti, it īpaši pilsētās, SEG emisiju mazināšanu, arī uz resursu izmantošanu. Sagaidāma netieša pozitīva ietekme uz cilvēku veselību.	Pozitīva Tieša Netieša Ilgtermiņa	Ietekme nav identificēta	Pozitīva, Tieša Netieša Ilgtermiņa	Ietekme nav identificēta	Ietekme nav identificēta	Ietekme nav identificēta	Ietekme nav identificēta	Ietekme nav identificēta	Pozitīva Netieša Ilgtermiņa	Pozitīva Netieša Ilgtermiņa
Reforma 1.1.2.r. Biometāna izcelsmes apliecinājumu sistēmas izveide	Biometāna ražošanas attīstība rada tiešu pozitīvu ilgtermiņa ietekme uz SEG emisiju mazināšanu, gaisa kvalitāti, dabas resursu izmantošanu. Ja biometāna ražošanai izmanto notekūdeņu dūņas, biodegradablos sadzīves atkritumus, zaļo biomasu – tieša ietekme uz virszemes un pazemes	Pozitīva Tieša Netieša Ilgtermiņa	Tieša Ilgtermiņa	Pozitīva, Tieša Netieša Ilgtermiņa	Tieša Ilgtermiņa	Ietekme nav identificēta	Ietekme nav identificēta	Ietekme nav identificēta	Ietekme nav identificēta	Pozitīva Netieša Ilgtermiņa	Pozitīva Netieša Ilgtermiņa

³⁹ Vērtēti tiek vides aspekti, kas nosaka dzīves vides kvalitāti (gaisa kvalitāte, dzeramā ūdens kvalitāte, augsnes kvalitāte, ūdeņu kvalitāte, vides troksnis utml.) un cilvēku drošību

	(gruntsūdeņu) ūdeņu kvalitāti, augsnes kvalitāti.											
Investīcija 1.1.2.1.i.: Pašvaldību funkciju īstenošanai un pakalpojumu sniegšanai paredzēto transportlīdzekļu iegāde	Biometāna izmantošana transportlīdzekļos rada tiešu pozitīvu ilgtermiņa ietekmi uz SEG emisiju mazināšanu, gaisa kvalitāti, dabas resursu izmantošanu. Sagaidāma netieša pozitīva ietekme uz cilvēku veselību.	Pozitīva Tieša Netieša Ilgtermiņa	Tieša Ilgtermiņa	Pozitīva, Tieša Netieša Ilgtermiņa	Tieša Ilgtermiņa	Ietekme nav identificēta	Ietekme nav identificēta	Ietekme nav identificēta	Ietekme nav identificēta	Pozitīva Netieša Ilgtermiņa	Pozitīva Netieša Ilgtermiņa	
Investīcija 1.1.2.2.i.: Biometāna izcelsmes aplicinājumu sistēmas izveide – VUGD specializēto transportlīdzekļu iegāde	Biometāna izmantošana transportlīdzekļos rada tiešu pozitīvu ilgtermiņa ietekmi uz SEG emisiju mazināšanu, gaisa kvalitāti, dabas resursu izmantošanu. Sagaidāma netieša pozitīva ietekme uz cilvēku veselību.	Pozitīva Tieša Netieša Ilgtermiņa	Tieša Ilgtermiņa	Pozitīva, Tieša Netieša Ilgtermiņa	Tieša Ilgtermiņa	Ietekme nav identificēta	Ietekme nav identificēta	Ietekme nav identificēta	Ietekme nav identificēta	Pozitīva Netieša Ilgtermiņa	Pozitīva Netieša Ilgtermiņa	
Investīcija 1.1.2.3.i.: Lauku saimniecībām (arī lauksaimnieciskā ražošanā) un uzņēmumiem nepieciešamā transporta un tehnikas pielāgošana darbināšanai ar biometānu	Biometāna izmantošana transportlīdzekļos rada tiešu pozitīvu ilgtermiņa ietekmi uz SEG emisiju mazināšanu, gaisa kvalitāti, dabas resursu izmantošanu. Sagaidāma netieša pozitīva ietekme uz cilvēku veselību.	Pozitīva Tieša Netieša Ilgtermiņa	Tieša Ilgtermiņa	Pozitīva, Tieša Netieša Ilgtermiņa	Tieša Ilgtermiņa	Ietekme nav identificēta	Ietekme nav identificēta	Ietekme nav identificēta	Ietekme nav identificēta	Pozitīva Netieša Ilgtermiņa	Pozitīva Netieša Ilgtermiņa	
1.komponente “Klimata pārmaiņas un ilgspēja” Reformu un investīciju virziens 1.2. “Energoefektivitātes uzlabošana”												
1.2.1.1.i. Daudzdzīvokļu māju energoefektivitātes uzlabošana un pāreja uz AER tehnoloģiju izmantošanu	Ēku energoefektivitātes paaugstināšana būs saistīta ar tiešu ietekmi uz SEG emisiju mazināšanu, dabas resursu racionālas izmantošanas paaugstināšanu. AER attīstība no biomasas – ietekme uz bioloģisko daudzveidību, ainavu.	Pozitīva Tieša Ilgtermiņa	Ietekme nav identificēta	Pozitīva Tieša Vidēja t. Ilgtermiņa	Ietekme nav identificēta	Ietekme nav identificēta	Pozitīva Negatīva Tieša Ilgtermiņa	Pozitīva Negatīva Tieša Ilgtermiņa	Pozitīva Negatīva Tieša Ilgtermiņa	Pozitīva Netieša Ilgtermiņa	Pozitīva Tieša Ilgtermiņa	
1.2.1.2.i. Energoefektivitātes paaugstināšana uzņēmējdarbībā (ietverot pāreju uz AER tehnoloģiju izmantošanu siltumapgādē un saistītas pētniecības un attīstības aktivitātes (t.sk. bioekonomikā))	Ēku energoefektivitātes paaugstināšana būs saistīta ar tiešu ietekmi uz SEG emisiju mazināšanu, dabas resursu racionālas izmantošanas paaugstināšanu. AER attīstība no biomasas – ietekme uz bioloģisko daudzveidību, ainavu.	Pozitīva Tieša Ilgtermiņa	Ietekme nav identificēta	Pozitīva Tieša Vidēja t. Ilgtermiņa	Ietekme nav identificēta	Ietekme nav identificēta	Pozitīva Negatīva Tieša Ilgtermiņa	Pozitīva Negatīva Tieša Ilgtermiņa	Pozitīva Negatīva Tieša Ilgtermiņa	Pozitīva Netieša Ilgtermiņa	Pozitīva Tieša Ilgtermiņa	

1.2.1.3.i. Pašvaldību ēku un infrastruktūras uzlabošana, veicinot pāreju uz AER tehnoloģiju izmantošanu un uzlabojot energoefektivitāti	Ēku energoefektivitātes paaugstināšana būs saistīta ar tiešu ietekmi uz SEG emisiju mazināšanu, dabas resursu racionālas izmantošanas paaugstināšanu. AER attīstība no biomasas – ietekme uz bioloģisko daudzveidību, ainavu.	Pozitīva Tieša Ilgtermiņa	Ietekme nav identificēta	Pozitīva Tieša Vidēja t. Ilgtermiņa	Ietekme nav identificēta	Ietekme nav identificēta	Pozitīva Negatīva Tieša Ilgtermiņa	Pozitīva Negatīva Tieša Ilgtermiņa	Pozitīva Negatīva Tieša Ilgtermiņa	Pozitīva Netieša Ilgtermiņa	Pozitīva Tieša Ilgtermiņa
1.2.1.4.i. Energoefektivitātes uzlabošana valsts sektora ēkās, t.sk. vēsturiskajās ēkās	Ēku energoefektivitātes paaugstināšana būs saistīta ar tiešu ietekmi uz SEG emisiju mazināšanu, dabas resursu racionālas izmantošanas paaugstināšanu. Ja energoefektivitātes pasākumi tiek veikti kultūras mantojuma objektos – ietekme uz kultūras mantojumu. AER attīstība no biomasas – ietekme uz bioloģisko daudzveidību, ainavu.	Pozitīva Tieša Ilgtermiņa	Ietekme nav identificēta	Pozitīva Tieša Vidēja t. Ilgtermiņa	Ietekme nav identificēta	Ietekme nav identificēta	Pozitīva Negatīva Tieša Ilgtermiņa	Pozitīva Negatīva Tieša Ilgtermiņa	Pozitīva Negatīva Tieša Ilgtermiņa	Pozitīva Netieša Ilgtermiņa	Pozitīva Tieša Ilgtermiņa
1.komponente “Klimata pārmaiņas un ilgtspēja” Reformu un investīciju virziens 1.3. “Pielāgošanās klimata pārmaiņām”											
1.3.1.1.i. Glābšanas dienestu kapacitātes stiprināšana, īpaši VUGD infrastruktūras un materiāltehniskās bāzes modernizācija	Ēku energoefektivitātes paaugstināšana būs saistīta ar tiešu ietekmi uz SEG emisiju mazināšanu, dabas resursu racionālas izmantošanas paaugstināšanu.	Pozitīva Tieša Ilgtermiņa	Ietekme nav identificēta	Pozitīva Tieša Vidēja t. Ilgtermiņa	Ietekme nav identificēta	Ietekme nav identificēta	Pozitīva Negatīva Tieša Ilgtermiņa	Pozitīva Negatīva Tieša Ilgtermiņa	Pozitīva Negatīva Tieša Ilgtermiņa	Pozitīva Netieša Ilgtermiņa	Pozitīva Tieša Ilgtermiņa
1.3.1.2.i. Investīcijas plūdu risku mazināšanas infrastruktūrā, t.sk. polderu sūkņu staciju atjaunošana, aizsargdambju atjaunošana, potamālo upju regulēto posmu atjaunošana	Daudzfunkcionālu zaļās un zilās infrastruktūras, kombinētu hidrotehnisko risinājumu risinājumu ieviešanai plūdu risku novēršanai un pielāgošanās tiem, krasta erozijas risku novēršanas, VUGD tehniskās kapacitātes uzlabošanas pasākumiem ir sagaidāma tieša vai netieša ietekme uz klimatnoturības paaugstināšanu, virszemes ūdeņu, pazemes ūdeņu, gaisa, augsnes kvalitāti, bioloģisko daudzveidību, kultūras mantojumu, ainavu, cilvēku veselību un drošību, kā arī dabas resursu aizsardzību	Pozitīva Tieša Netieša Ilgtermiņa	Pozitīva, Tieša Ilgtermiņa	Pozitīva, Netieša Ilgtermiņa	Pozitīva Tieša Netieša Ilgtermiņa	Pozitīva Netieša Ilgtermiņa	Pozitīva Tieša Netieša Ilgtermiņa	Pozitīva Tieša Ilgtermiņa	Pozitīva Tieša Ilgtermiņa	Pozitīva Tieša Netieša Ilgtermiņa	Pozitīva Tieša Netieša Ilgtermiņa
1.3.1.3.i. Ieguldījumi CO ₂ piesaistē un mežu noturības veicināšanā –	Sagaidāma tieša vai netieša ietekme uz klimatnoturības paaugstināšanu, virszemes	Pozitīva Tieša Netieša	Pozitīva, Tieša	Pozitīva, Netieša	Pozitīva Tieša Netieša	Pozitīva Netieša	Pozitīva Tieša Netieša	Pozitīva Tieša	Pozitīva Tieša	Pozitīva Tieša Netieša	Pozitīva Tieša Netieša

neproduktīvu mežaudžu nomaiņa, meža ieaudzēšana, jaunaudžu kopšana	ūdeņu, pazemes ūdeņu, gaisa, augsnes kvalitāti, bioloģisko daudzveidību, kultūras mantojumu, ainavu, cilvēku veselību un drošību, kā arī dabas resursu aizsardzību	Ilgtermiņa	Ilgtermiņa	Ilgtermiņa	Ilgtermiņa	Ilgtermiņa	Ilgtermiņa	Ilgtermiņa	Ilgtermiņa	Ilgtermiņa	Ilgtermiņa
2.komponente: Digitālā transformācija											
Reformu un investīciju virziens 2.1. “Valsts pārvaldes digitālā transformācija”											
2.1.1.1.i. Pārvaldes modernizācija un pakalpojumu digitālā transformācija, tai skaitā uzņēmējdarbības vide	Digitālai transformācijai sagaidāma tieša vai netieša ietekme uz gaisa kvalitāti, it īpaši pilsētās, SEG emisiju mazināšanu, arī uz resursu izmantošanu	Pozitīva, Netieša Ilgtermiņa	Ietekme nav identificēta	Pozitīva, Netieša Ilgtermiņa	Ietekme nav identificēta	Ietekme nav identificēta	Ietekme nav identificēta	Ietekme nav identificēta	Ietekme nav identificēta	Ietekme nav identificēta	Pozitīva, Netieša Ilgtermiņa
2.1.2.1.i. Pārvaldes atbalsta centrālās sistēmas	Ietekme nav identificēta	Ietekme nav identificēta	Ietekme nav identificēta	Ietekme nav identificēta	Ietekme nav identificēta	Ietekme nav identificēta	Ietekme nav identificēta	Ietekme nav identificēta	Ietekme nav identificēta	Ietekme nav identificēta	Ietekme nav identificēta
2.1.2.2.i. Latvijas nacionālais federētais mākonis	Ietekme nav identificēta	Ietekme nav identificēta	Ietekme nav identificēta	Ietekme nav identificēta	Ietekme nav identificēta	Ietekme nav identificēta	Ietekme nav identificēta	Ietekme nav identificēta	Ietekme nav identificēta	Ietekme nav identificēta	Ietekme nav identificēta
2.1.3.1.i. Datu pārvaldība	Ietekme nav identificēta	Ietekme nav identificēta	Ietekme nav identificēta	Ietekme nav identificēta	Ietekme nav identificēta	Ietekme nav identificēta	Ietekme nav identificēta	Ietekme nav identificēta	Ietekme nav identificēta	Ietekme nav identificēta	Ietekme nav identificēta
2.1.3.2.i. Tautsaimniecības platformas	Ietekme nav identificēta	Ietekme nav identificēta	Ietekme nav identificēta	Ietekme nav identificēta	Ietekme nav identificēta	Ietekme nav identificēta	Ietekme nav identificēta	Ietekme nav identificēta	Ietekme nav identificēta	Ietekme nav identificēta	Ietekme nav identificēta
2.komponente: Digitālā transformācija											
Reformu un investīciju virziens 2.2. “Uzņēmumu digitalizācija un inovācijas”											
2.2.1.1.i. Atbalsts Digitālo inovāciju centru un reģionālo digitālo aģentu tīkla izveidei	Ietekme nav identificēta	Ietekme nav identificēta	Ietekme nav identificēta	Ietekme nav identificēta	Ietekme nav identificēta	Ietekme nav identificēta	Ietekme nav identificēta	Ietekme nav identificēta	Ietekme nav identificēta	Ietekme nav identificēta	Ietekme nav identificēta
2.2.1.2.i. Atbalsts procesu digitalizācijai komercdarbībā produktivitātes paaugstināšanai	Ietekme nav identificēta	Ietekme nav identificēta	Ietekme nav identificēta	Ietekme nav identificēta	Ietekme nav identificēta	Ietekme nav identificēta	Ietekme nav identificēta	Ietekme nav identificēta	Ietekme nav identificēta	Ietekme nav identificēta	Ietekme nav identificēta
2.2.1.3.i. Atbalsts jaunu produktu un pakalpojumu ieviešanai uzņēmējdarbībā	Ietekme nav identificēta	Ietekme nav identificēta	Ietekme nav identificēta	Ietekme nav identificēta	Ietekme nav identificēta	Ietekme nav identificēta	Ietekme nav identificēta	Ietekme nav identificēta	Ietekme nav identificēta	Ietekme nav identificēta	Ietekme nav identificēta
2.2.1.4.i. Finanšu instrumenti (aizdevumi ar granta elementu) komersantu Digitālās transformācijas veicināšanai	Ietekme nav identificēta	Ietekme nav identificēta	Ietekme nav identificēta	Ietekme nav identificēta	Ietekme nav identificēta	Ietekme nav identificēta	Ietekme nav identificēta	Ietekme nav identificēta	Ietekme nav identificēta	Ietekme nav identificēta	Ietekme nav identificēta
2.komponente: Digitālā transformācija											
Reformu un investīciju virziens 2.3. “Digitālās prasmes”											

2.3.1.1.i.: Nacionāla līmeņa programmas ieviešana augsta līmeņa digitālo prasmju apguvei	Ietekme nav identificēta	Ietekme nav identificēta	Ietekme nav identificēta	Ietekme nav identificēta	Ietekme nav identificēta	Ietekme nav identificēta	Ietekme nav identificēta	Ietekme nav identificēta	Ietekme nav identificēta	Ietekme nav identificēta	Ietekme nav identificēta	Ietekme nav identificēta
2.3.1.2.i. Uzņēmumu digitālo pamatprasmju attīstība	Ietekme nav identificēta	Ietekme nav identificēta	Ietekme nav identificēta	Ietekme nav identificēta	Ietekme nav identificēta	Ietekme nav identificēta	Ietekme nav identificēta	Ietekme nav identificēta	Ietekme nav identificēta	Ietekme nav identificēta	Ietekme nav identificēta	Ietekme nav identificēta
2.3.2.1.i. Sabiedrības digitālo pamatprasmju attīstība un sabiedrības, īpaši jauniešu tehnoloģiju jaunrades spēju attīstība un atbalsts	Ietekme nav identificēta	Ietekme nav identificēta	Ietekme nav identificēta	Ietekme nav identificēta	Ietekme nav identificēta	Ietekme nav identificēta	Ietekme nav identificēta	Ietekme nav identificēta	Ietekme nav identificēta	Ietekme nav identificēta	Ietekme nav identificēta	Ietekme nav identificēta
2.3.2.2.i. Valsts un pašvaldību digitālās transformācijas prasmju un spēju attīstība	Ietekme nav identificēta	Ietekme nav identificēta	Ietekme nav identificēta	Ietekme nav identificēta	Ietekme nav identificēta	Ietekme nav identificēta	Ietekme nav identificēta	Ietekme nav identificēta	Ietekme nav identificēta	Ietekme nav identificēta	Ietekme nav identificēta	Ietekme nav identificēta
2.komponente: Digitālā transformācija												
Reformu un investīciju virziens 2.4. “Digitālās infrastruktūras transformācija”												
2.4.1.1.i. Pasīvās infrastruktūras izbūve <i>Via Baltica</i> koridorā 5G pārklājuma nodrošināšanai	Transporta mazināšanai digitālās savienotības rezultātā sagaidāma netieša ietekme uz gaisa kvalitāti, it īpaši pilsētās, SEG emisiju mazināšanu, arī uz resursu izmantošanu	Pozitīva, Netieša Ilgtermiņa	Ietekme nav identificēta	Pozitīva, Netieša Ilgtermiņa	Ietekme nav identificēta	Ietekme nav identificēta	Ietekme nav identificēta	Ietekme nav identificēta	Ietekme nav identificēta	Ietekme nav identificēta	Ietekme nav identificēta	Pozitīva, Netieša Ilgtermiņa
2.4.1.2.i. Platjoslas jeb ļoti augstas veiktspējas tīklu “pēdējās jūdzes” infrastruktūras attīstībā	Transporta mazināšanai digitālās savienotības rezultātā sagaidāma netieša ietekme uz gaisa kvalitāti, it īpaši pilsētās, SEG emisiju mazināšanu, arī uz resursu izmantošanu	Pozitīva, Netieša Ilgtermiņa	Ietekme nav identificēta	Pozitīva, Netieša Ilgtermiņa	Ietekme nav identificēta	Ietekme nav identificēta	Ietekme nav identificēta	Ietekme nav identificēta	Ietekme nav identificēta	Ietekme nav identificēta	Ietekme nav identificēta	Pozitīva, Netieša Ilgtermiņa
3.komponente: Nevienlīdzības mazināšana												
Reformu un investīciju virziens 3.1. “Reģionālā politika”												
3.1.1.1.i. Valsts reģionālo un vietējo autoceļu tīkla uzlabošana, jauno novadu administratīvo centru un tajos sniegto pakalpojumu un darba vietu pieejamībai un drošai sasniedzamībai	Valsts reģionālo un vietējo autoceļu tīkla uzlabošanā ir sagaidāma tieša vai netieša ietekme uz SEG emisijām (klimata pārmaiņas), gaisa kvalitāti, cilvēka veselību, resursu izmantošanu	Pozitīva, Netieša Ilgtermiņa	Ietekme nav identificēta	Pozitīva, Netieša Ilgtermiņa	Ietekme nav identificēta	Ietekme nav identificēta	Ietekme nav identificēta	Ietekme nav identificēta	Ietekme nav identificēta	Ietekme nav identificēta	Ietekme nav identificēta	Pozitīva, Netieša Ilgtermiņa
3.1.1.2.i. Investīcijas uzņēmējdarbības publiskajā infrastruktūrā industriālo parku un teritoriju attīstīšanai reģionos	Sagaidāma netieša ietekme uz gaisa kvalitāti, it īpaši pilsētās, SEG emisiju mazināšanu, arī uz resursu izmantošanu	Pozitīva Tieša Netieša Ilgtermiņa	Pozitīva Tieša Ilgtermiņa	Pozitīva Tieša Netieša Ilgtermiņa	Pozitīva Tieša Ilgtermiņa	Pozitīva Tieša Ilgtermiņa	Pozitīva Tieša Netieša Ilgtermiņa	Pozitīva Tieša Ilgtermiņa	Pozitīva Tieša Ilgtermiņa	Pozitīva Tieša Netieša Ilgtermiņa	Pozitīva Tieša Ilgtermiņa	Pozitīva Tieša Ilgtermiņa

3.1.1.3.i. Aizdevumu fonda izveide zemu izmaksu īres māju būvniecībai	Sagaidāma netieša ietekme uz gaisa kvalitāti, it īpaši pilsētās, SEG emisiju mazināšanu, arī uz resursu izmantošanu	Pozitīva, Netieša Ilgtermiņa	Ietekme nav identificēta	Pozitīva, Netieša Ilgtermiņa	Ietekme nav identificēta	Ietekme nav identificēta	Ietekme nav identificēta	Ietekme nav identificēta	Ietekme nav identificēta	Ietekme nav identificēta	Ietekme nav identificēta	Pozitīva, Netieša Ilgtermiņa
3.1.1.4.i. Izglītības iestāžu (vidusskolu) infrastruktūras pilnveide un aprīkošana	Sagaidāma netieša ietekme uz gaisa kvalitāti, it īpaši pilsētās, SEG emisiju mazināšanu, arī uz resursu izmantošanu	Pozitīva, Netieša Ilgtermiņa	Ietekme nav identificēta	Pozitīva, Netieša Ilgtermiņa	Ietekme nav identificēta	Ietekme nav identificēta	Ietekme nav identificēta	Ietekme nav identificēta	Ietekme nav identificēta	Ietekme nav identificēta	Ietekme nav identificēta	Pozitīva, Netieša Ilgtermiņa
3.1.2.1.i. Publisko pakalpojumu un nodarbinātības pieejamības veicināšanas pasākumi cilvēkiem ar funkcionāliem traucējumiem	Ietekme nav identificēta	Ietekme nav identificēta	Ietekme nav identificēta	Ietekme nav identificēta	Ietekme nav identificēta	Ietekme nav identificēta	Ietekme nav identificēta	Ietekme nav identificēta	Ietekme nav identificēta	Ietekme nav identificēta	Ietekme nav identificēta	Ietekme nav identificēta
3.1.2.2.i. Prognozēšanas rīka izstrāde sociālās apdrošināšanas sistēmas ilgtermiņa prognozēm, sistēmas ilgtermiņa stabilitātes izvērtēšanai un nodrošināšanai	Ietekme nav identificēta	Ietekme nav identificēta	Ietekme nav identificēta	Ietekme nav identificēta	Ietekme nav identificēta	Ietekme nav identificēta	Ietekme nav identificēta	Ietekme nav identificēta	Ietekme nav identificēta	Ietekme nav identificēta	Ietekme nav identificēta	Ietekme nav identificēta
3.1.2.3.i. Ilgstošas sociālās aprūpes pakalpojuma noturība un nepārtrauktība	Ietekme nav identificēta	Ietekme nav identificēta	Ietekme nav identificēta	Ietekme nav identificēta	Ietekme nav identificēta	Ietekme nav identificēta	Ietekme nav identificēta	Ietekme nav identificēta	Ietekme nav identificēta	Ietekme nav identificēta	Ietekme nav identificēta	Ietekme nav identificēta
3.1.2.4.i. Sociālās integrācijas kompetenču attīstības centra izveide cilvēku ar funkcionāliem traucējumiem drošumspējas veicināšanai	Ietekme nav identificēta	Ietekme nav identificēta	Ietekme nav identificēta	Ietekme nav identificēta	Ietekme nav identificēta	Ietekme nav identificēta	Ietekme nav identificēta	Ietekme nav identificēta	Ietekme nav identificēta	Ietekme nav identificēta	Ietekme nav identificēta	Ietekme nav identificēta
3.1.3.5.i. Bezdarbnieku, darba meklētāju un bezdarba riskam pakļauto iedzīvotāju iesaiste darba tirgū	Ietekme nav identificēta	Ietekme nav identificēta	Ietekme nav identificēta	Ietekme nav identificēta	Ietekme nav identificēta	Ietekme nav identificēta	Ietekme nav identificēta	Ietekme nav identificēta	Ietekme nav identificēta	Ietekme nav identificēta	Ietekme nav identificēta	Ietekme nav identificēta
4.komponente: Veselība												
Reformu un investīciju virziens 4.1. “Kvalitatīvu pakalpojumu pieejamība un gatavība epidemioloģiskajām krīzēm”												
4.1.1.1.i. Atbalsts ārstniecības iestāžu pielāgošanai integrētu veselības aprūpes pakalpojumu sniegšanai cilvēkresursu pieejamības vietās	Ietekme nav identificēta	Ietekme nav identificēta	Ietekme nav identificēta	Ietekme nav identificēta	Ietekme nav identificēta	Ietekme nav identificēta	Ietekme nav identificēta	Ietekme nav identificēta	Ietekme nav identificēta	Ietekme nav identificēta	Ietekme nav identificēta	Ietekme nav identificēta
4.1.2.1.i. Atbalsts ārstniecības iestāžu noturības stiprināšanai un gatavībai epidemioloģiskām krīzēm	Ietekme nav identificēta	Ietekme nav identificēta	Ietekme nav identificēta	Ietekme nav identificēta	Ietekme nav identificēta	Ietekme nav identificēta	Ietekme nav identificēta	Ietekme nav identificēta	Ietekme nav identificēta	Ietekme nav identificēta	Ietekme nav identificēta	Ietekme nav identificēta
4.1.2.2.i. Uzlabot vides pieejamību ārstniecības iestādēs	Ietekme nav identificēta	Ietekme nav identificēta	Ietekme nav identificēta	Ietekme nav identificēta	Ietekme nav identificēta	Ietekme nav identificēta	Ietekme nav identificēta	Ietekme nav identificēta	Ietekme nav identificēta	Ietekme nav identificēta	Ietekme nav identificēta	Ietekme nav identificēta
4.1.3.1.i. Atbalsts izmaiņām veselības aprūpes sniegtajos pakalpojumos, uzlabojot to efektivitāti	Ietekme nav identificēta	Ietekme nav identificēta	Ietekme nav identificēta	Ietekme nav identificēta	Ietekme nav identificēta	Ietekme nav identificēta	Ietekme nav identificēta	Ietekme nav identificēta	Ietekme nav identificēta	Ietekme nav identificēta	Ietekme nav identificēta	Ietekme nav identificēta

4.1.3.2.i. Īstenot medicīnas izglītības sistēmas attīstības modeļa ieviešanu	Ietekme nav identificēta	Ietekme nav identificēta	Ietekme nav identificēta	Ietekme nav identificēta	Ietekme nav identificēta	Ietekme nav identificēta	Ietekme nav identificēta	Ietekme nav identificēta	Ietekme nav identificēta	Ietekme nav identificēta	Ietekme nav identificēta	Ietekme nav identificēta
4.1.3.3.i. Vienotu principu izstrāde onkoloģijas jomā	Ietekme nav identificēta	Ietekme nav identificēta	Ietekme nav identificēta	Ietekme nav identificēta	Ietekme nav identificēta	Ietekme nav identificēta	Ietekme nav identificēta	Ietekme nav identificēta	Ietekme nav identificēta	Ietekme nav identificēta	Ietekme nav identificēta	Ietekme nav identificēta
5.komponente: Ekonomikas transformācija un produktivitātes reforma												
Reformu un investīciju virziens 5.1. “Produktivitātes paaugstināšana caur investīciju apjoma palielināšanu P&A”												
5.1.1.1.i. Pilnvērtīga inovāciju sistēmas pārvaldības modeļa izstrāde un tā nepārtraukta darbināšana	Ietekme nav identificēta	Ietekme nav identificēta	Ietekme nav identificēta	Ietekme nav identificēta	Ietekme nav identificēta	Ietekme nav identificēta	Ietekme nav identificēta	Ietekme nav identificēta	Ietekme nav identificēta	Ietekme nav identificēta	Ietekme nav identificēta	Ietekme nav identificēta
5.1.1.2.i. Atbalsta instruments inovāciju klasteru attīstībai	Atkarībā no uzņēmējdarbības veida, kas saņem atbalstu, tieša vai netieša ietekme uz vides kvalitātes aspektiem: klimata pārmaiņas, virszemes ūdeņu kvalitāte, gaisa kvalitāte, augsnes un grunts kvalitāte, pazemes ūdeņu kvalitāte, cilvēku veselību, kā arī ietekme uz resursu racionālu izmantošanu.	Pozitīva Tieša Netieša Ilgtermiņa	Pozitīva, Tieša Ilgtermiņa	Pozitīva, Netieša Ilgtermiņa	Pozitīva Tieša Netieša Ilgtermiņa	Pozitīva Netieša Ilgtermiņa	Pozitīva Tieša Netieša Ilgtermiņa	Pozitīva Tieša Ilgtermiņa	Pozitīva Tieša Ilgtermiņa	Pozitīva Tieša Ilgtermiņa	Pozitīva Tieša Netieša Ilgtermiņa	Pozitīva Tieša Netieša Ilgtermiņa
5.komponente: Ekonomikas transformācija un produktivitātes reforma												
Reformu un investīciju virziens 5.2. “Augstskolu pārvaldības modeļa maiņas nodrošināšana”												
5.2.1.1.i. Pētniecības, attīstības un konsolidācijas granti	Ietekme nav identificēta	Ietekme nav identificēta	Ietekme nav identificēta	Ietekme nav identificēta	Ietekme nav identificēta	Ietekme nav identificēta	Ietekme nav identificēta	Ietekme nav identificēta	Ietekme nav identificēta	Ietekme nav identificēta	Ietekme nav identificēta	Ietekme nav identificēta
6.komponente: Likuma vara												
Reformu un investīciju virziens 6.1. “Ēnu ekonomikas mazināšana godīgas uzņēmējdarbības veicināšanai”												
6.1.1.1.i. Muitas kontroles procesu digitalizācijā un mākslīgā intelekta ieviešanā, nodrošinot mūsdienām atbilstošas un efektīvas kontroles metodes ēnu ekonomikas mazināšanai un uzlabojot ekonomisko noziegumu apkarošanas kapacitāti	Ietekme nav identificēta	Ietekme nav identificēta	Ietekme nav identificēta	Ietekme nav identificēta	Ietekme nav identificēta	Ietekme nav identificēta	Ietekme nav identificēta	Ietekme nav identificēta	Ietekme nav identificēta	Ietekme nav identificēta	Ietekme nav identificēta	Ietekme nav identificēta
6.1.1.2.i. Infrastruktūras izveidē, radot atbilstošu vidi ērtai pakalpojumu pieejamībai un efektīvai kontroles dienestu funkciju īstenošanai Kundziņsalā	Ietekme nav identificēta	Ietekme nav identificēta	Ietekme nav identificēta	Ietekme nav identificēta	Ietekme nav identificēta	Ietekme nav identificēta	Ietekme nav identificēta	Ietekme nav identificēta	Ietekme nav identificēta	Ietekme nav identificēta	Ietekme nav identificēta	Ietekme nav identificēta

6.komponente: Likuma vara Reformu un investīciju virziens 6.2. “Noziedzīgi iegūtu līdzekļu legalizācijas identificēšana, ekonomisko noziegumu izmeklēšana, tiesvedības procesu modernizācija un preventīvo darbību īstenošana”											
6.2.1.2.i. Ekonomisko noziegumu izmeklēšanas mobilitātes un tehnoloģisko risinājumu ieviešana, piemērojot mūsdienu tehnoloģisko risinājumu priekšrocības darba kvalitātes un efektivitātes veicināšanā	Ietekme nav identificēta	Ietekme nav identificēta	Ietekme nav identificēta	Ietekme nav identificēta	Ietekme nav identificēta	Ietekme nav identificēta	Ietekme nav identificēta	Ietekme nav identificēta	Ietekme nav identificēta	Ietekme nav identificēta	Ietekme nav identificēta
6.2.2.1.i. Justīcijas skolas izveide, kas sevī ietver vienota tiesnešu, tiesu darbinieku, prokuroru, prokuroru palīgu un izmeklētāju profesionālo zināšanu pilnveides mācību centru	Ietekme nav identificēta	Ietekme nav identificēta	Ietekme nav identificēta	Ietekme nav identificēta	Ietekme nav identificēta	Ietekme nav identificēta	Ietekme nav identificēta	Ietekme nav identificēta	Ietekme nav identificēta	Ietekme nav identificēta	Ietekme nav identificēta
6.2.3.1.i. vienotā NVO digitālās komunikācijas un datu analītikas rīka izveide, kurā no esošām datu bāzēm tiks integrēta pārbaudīta un ticama informācija par NVO darbības finanšu un ne finanšu rezultātiem (e-NGO)	Ietekme nav identificēta	Ietekme nav identificēta	Ietekme nav identificēta	Ietekme nav identificēta	Ietekme nav identificēta	Ietekme nav identificēta	Ietekme nav identificēta	Ietekme nav identificēta	Ietekme nav identificēta	Ietekme nav identificēta	Ietekme nav identificēta
6.komponente: Likuma vara Reformu un investīciju virziens 6.3. “Vieda, laba un inovatīva pārvaldība”											
6.3.1.1.i. Publiskās pārvaldes nodarbināto, amatpersonu un politiķu kapacitātes pilnveide ētikas, integritātes, pretkorupcijas, krāpšanas, ēnu ekonomikas un interešu konflikta novēršanas jomās. Trauksmes celšanas sistēmas turpmākā attīstība, uzlabota koordinācija un labas prakses apmaiņa	Ietekme nav identificēta	Ietekme nav identificēta	Ietekme nav identificēta	Ietekme nav identificēta	Ietekme nav identificēta	Ietekme nav identificēta	Ietekme nav identificēta	Ietekme nav identificēta	Ietekme nav identificēta	Ietekme nav identificēta	Ietekme nav identificēta
6.3.1.2.i. Publiskās pārvaldes reformu veicināšana, profesionalizācija, intelektuālais attālinātais darba laiks un vide, modernizācija un atbalsts administratīvās kapacitātes ceļa kartes īstenošanai	Ietekme nav identificēta	Ietekme nav identificēta	Ietekme nav identificēta	Ietekme nav identificēta	Ietekme nav identificēta	Ietekme nav identificēta	Ietekme nav identificēta	Ietekme nav identificēta	Ietekme nav identificēta	Ietekme nav identificēta	Ietekme nav identificēta

6.3.1.3.i Publiskās pārvaldes inovācijas eko-sistēmas attīstība	Ietekme nav identificēta	Ietekme nav identificēta	Ietekme nav identificēta	Ietekme nav identificēta	Ietekme nav identificēta	Ietekme nav identificēta	Ietekme nav identificēta	Ietekme nav identificēta	Ietekme nav identificēta	Ietekme nav identificēta	Ietekme nav identificēta
---	--------------------------	--------------------------	--------------------------	--------------------------	--------------------------	--------------------------	--------------------------	--------------------------	--------------------------	--------------------------	--------------------------

* Investīciju ieviešanā ir identificētas negatīvas, īstermiņa, tiešas un netiešas ietekmes uz vides kvalitātes (troksnis, gaisa piesārņojums, vibrācijas, ūdeņu piesārņojuma riski u.c.) aspektiem, cilvēka veselību un resursu izmantošanu, kas izpaudīsies projektu īstenošns vietās. Ņemot vērā plāna detalizācijas pakāpi un to, ka konkrētas projektu ieviešanas vietas nav zināmas, tās plāna īstenošanas laikā izpaudīsies vidējā termiņā un tas, ka tās ir lokālas un īslaicīgas ietekmes, šajā SIVN būvdarbu ietekme ir vērtēta kā nebūtiska. Būvdarbu ietekmes turpmāk ir vērtējamas detalizētāk, ja konkrētajam projektam saskaņā normatīvo aktu prasībām tiek veikts sākotnējais izvērtējums, ietekmes uz vidi novērtējums vai ietekmes uz *NATURA2000* teritoriju novērtējums.

3.pielikums
Pārskats par saņemtajiem priekšlikumiem

Priekšlikums	Atzīme par ņemšanu vērā vai noraidīšanu	Komentāri
Sabiedriskās apspriešanas sanāksme, 2021.gada 1.marts – 2021.gada 31.marts		
Atsauksmes par Vides pārskata projektu		

Sagatavoja:

4.pielikums
Atsauksmju kopijas

5.pielikums

Paziņojuma publikācijas laikrakstā “Latvijas Vēstnesis” kopija